

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ (Proceedings)

การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 6 และระดับนานาชาติ ครั้งที่ 4

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

เรื่อง พุทธนวัตกรรมกับการสร้างสังคมสุขอย่างยั่งยืน

(Buddhist Innovation and the Creation of a Sustainable Peaceful Society)

ร่วมกับ

สมาคมเครือข่ายส่งเสริมการวิจัยทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
มหาวิทยาลัยบูรพา
มหาวิทยาลัยแม่โจ้
มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
มหาวิทยาลัยราชภัฏเวียงชัย
มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ที่ปรึกษา:

พระราชพัฒนวัชรบัณฑิต, รศ.ดร.	รองอธิการบดีวิทยาเขตขอนแก่น
พระอุดมปัญญาภรณ์, ดร.	ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายประชาสัมพันธ์และเผยแพร่
รศ.ดร.วิทยา ทองดี	ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป
ผศ.ดร.นิเทศ สนั่นนารี	ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
พระครูศรีพุทธวิมลจิต, ผศ.ดร.	ผู้อำนวยการสำนักวิชาการวิทยาเขตขอนแก่น
พระมหาพิสิฐ วิสิฐฐปณฺโญ, ดร.	ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น
นายศักดินันท์ ศรีหาบงค์	รก.ผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขตขอนแก่น

บรรณาธิการ:

พระราชพัฒนวัชรบัณฑิต, รศ.ดร.

กองบรรณาธิการ

รศ.ดร.ศรัณญา อรุณขจรศักดิ์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
รศ.ดร.กตัญญู แก้วหานาม	มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์
รศ.ดร.วิชชุ สมิตสุวรรณค์	วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น
รศ.ดร.วินิจ ฝาเจริญ	มหาวิทยาลัยแม่โจ้
รศ.ดร.ธันยวัฒน์ รัตนศักดิ์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
รศ.ดร.สุภายู อีระวณิชตระกูล	มหาวิทยาลัยบูรพา

กองบรรณาธิการ

รศ.ดร.บุญยเสนอ ตริวิเศษ	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
รศ.ดร.อังคณา ตุงคะสมิต	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
รศ.ดร.บุญย์จิรา ชีรเวทย์	มหาวิทยาลัยศิลปากร
ผศ.ดร.ณัฐกาญจน์ นาคนวล	มหาวิทยาลัยมหิดล
ผศ.ดร.ปทุมพร เปี้ยถนอม	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ผศ.ดร.จักรปรุฬห์ วิชาอัครวิทย์	มหาวิทยาลัยพายัพ
ผศ.ดร.ปรัชนันท์ เจริญอาภรณ์	มหาวิทยาลัยบูรพา
ผศ.ดร.ประภาศ แก้วเกตุพงษ์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ผศ.ดร.มารศรี สอทิพย์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ผศ.ดร.สยาม ราชวัตร	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ผศ.ดร.กรรณิการ์ อินตะวงค์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ผศ.ดร.ศิริวรรณ วณิชวัฒนวรชัย	มหาวิทยาลัยศิลปากร
ผศ.ดร.เสรี วรพงษ์	มหาวิทยาลัยมหิดล
ผศ.ดร.พิษณุ บุญนิยม	มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
ผศ.ดร.ภัทรชัย อุทาพันธ์	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ผศ.ดร.สมบูรณ์ วัฒนะ	วิทยาลัยศาสนศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล
ผศ.ดร.กรกรก สารภิรมย์	วิทยาลัยศาสนศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล
ผศ.ดร.ไพศาล เครือแสง	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
ผศ.ดร.วรวิทย์ นพแก้ว	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
ผศ.ดร.เพ็ญพนอ พ่วงแพ	มหาวิทยาลัยศิลปากร
ผศ.ดร.ปฐมาวดี จงรักษ์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ผศ.ดร.มนตรี สิริโรจนานันท์	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ผศ.ปัทวี สัตยวงศ์ทิพย์	มหาวิทยาลัยบูรพา
พระมหาไทยน้อย ญาณเมธี, ดร.	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
อ.ดร.วัฒนา นนทชิต	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
อ.ดร.อารีย์ บินประทาน	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
อ.ดร.ชั้นทอง วิชาเดช	มหาวิทยาลัยบูรพา
อ.ดร.เพ็ญวรา ชูประวัตติ	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อ.ดร.ชาญชัย ฤทธิร่วม	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
อ.ดร.ศศิพัชร จำปา	มหาวิทยาลัยศิลปากร

คณะทำงาน :

ผศ.ดร.สุรพล พรหมกุล	ผศ.ดร.สุวิน ทองปั้น	ผศ.ดร.จรัส ลีกา
ผศ.ดร.เพชรกฤต ศรีบุญเรือง	ผศ.ดร.นิรัช เรือนแสง	อ.ดร.สมควร นามสีฐาน
ดร.อมรรัตน์ เตชะนอก	อ.ดร.สุธิพงษ์ สวัสดิ์ทา	อ.ดร.สุนทร สายคำ
อ.ดร.ปารณจิตร สุขุมลย์	อ.ดร.วิรัตน์ ทองภู	อ.ทรงพล โชติกเวชกุล
อ.ดร.ยิ่งสรรค์ หาพา	พระมหากิตติ กิตติเมธี	อ.สุทธิพงษ์ อุพลเถียร
อ.ดร.สรินญา มารศรี	น.ส.มาริสสา ไสวงาม	น.ส.อนุธิดา บุญตะวัน

ศิลปะและรูปเล่ม:

น.ส.สาริกา ไสวงาม

สาส์นจากรองอธิการบดีวิทยาเขตขอนแก่น

ในโอกาสที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ได้จัดงานประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 6 และระดับนานาชาติ ครั้งที่ 4 “พุทธนวัตกรรมกับการสร้างสังคมสันติสุขอย่างยั่งยืน (Buddhist innovation and the creation of a sustainable peaceful society)” จัดขึ้นในวันที่ 27 มีนาคม 2567 เพื่อเปิดโอกาสให้คณาจารย์ นักวิชาการ นักวิจัย นิสิต นักศึกษาและเครือข่ายสถาบันการศึกษา ได้มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่ผลงานวิชาการสู่การใช้ประโยชน์ในสังคมต่อไป

เอกสารทั้งหมดได้ผ่านกระบวนการทบทวนโดยผู้ทรงคุณวุฒิก่อนที่จะนำเสนอในรูปแบบวาจาหรือโปสเตอร์ในการประชุมครั้งนี้ เกณฑ์การคัดเลือกงานวิจัยเหล่านี้เน้นย้ำถึงความแปลกใหม่ของความรู้ บทความฉบับเต็มได้รับการตีพิมพ์ใน Conference Proceeding ตามข้อตกลงของ Conference Editorial Board โดยจะเผยแพร่ทางออนไลน์ที่ www.mcukk-nic/2024

ในนามคณะบรรณาธิการ ขออนุโมทนาบุญขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนร่วมให้การดำเนินงานการประชุมวิชาการครั้งนี้ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัยกำหนดไว้

(พระราชพัฒนวัชรบัณฑิต, รศ.ดร.)

รองอธิการบดีวิทยาเขตขอนแก่น
บรรณาธิการการประชุมวิชาการ

กำหนดการ

การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 6 ระดับนานาชาติครั้งที่ 4

ณ หอประชุมเฉลิมพระชนมพรรษา 80 พรรษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

เวลา 08:00-08:30 น. ลงทะเบียนและรับเอกสาร ณ ห้องประชุมชั้น 2 อาคารเฉลิมพระชนมพรรษา 80 พรรษา

เวลา 08:30-09:00 น. **พระพรหมบัณฑิต, ศ.ดร. อุปนายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**

จุดฐาปเทียน กล่าวนำบูชาพระรัตนตรัยและประจำมนต์เพ็ชร ถวายสักการะ
อุปนายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตามลำดับ ดังนี้

1. พระราชพัฒนวัชรบัณฑิต, รศ.ดร. รองอธิการบดีวิทยาเขตขอนแก่น
2. พระอุดมปัญญาภรณ์, ดร. ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายประชาสัมพันธ์และเผยแพร่
3. รศ.ดร.วิทยา ทองดี ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป
4. ผศ.ดร.นิเทศ สันนารี ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

พระราชพัฒนวัชรบัณฑิต, รศ.ดร. รองอธิการบดีวิทยาเขตขอนแก่น

กล่าวรายงานต่อประธานพิธี

เวลา 09:00-11:00 น. **พระพรหมบัณฑิต, ศ.ดร. อุปนายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**

กล่าวเปิดงานและปาฐกถาพิเศษ

เรื่อง “พุทธนวัตกรรมกับการสร้างสังคมสันติสุข อย่างยั่งยืน”

พระพรหมบัณฑิต, ศ.ดร. อุปนายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มอบโล่ให้กับเจ้าภาพร่วมการประชุมวิชาการ

รศ.ดร.วิทยา ทองดี ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป ถวายเครื่องไทยธรรม

เวลา 11:30-12:00 น. **พิธีลงนาม MOU**

ระหว่าง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

กับมหาวิทยาลัยเครือข่าย

เวลา 11:30-13:00 น. ฉันทัดดาอาหารเพล/รับประทานอาหาร

เวลา 13:00-16:30 น. **นำเสนอบทความวิชาการ แบบปากเปล่าและแบบโปสเตอร์ แต่ละห้อง**

เวลา 16:30 น. ประธานประจำห้องประชุมกลุ่มย่อยกล่าวสรุปและกล่าวขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิ

เสร็จพิธี ผู้เข้าร่วมงานเดินทางกลับโดยสวัสดิภาพ

ระดับชาติ

ด้านพุทธรูปวัฒนธรรมทางการศึกษา
เพื่อการสร้างสังคมสันติสุขอย่างยั่งยืน

ห้องประชุมย่อยที่ 6 ห้อง B 303 ชั้น 3

อาคารบัณฑิตศึกษา สมเด็จพระพุทธมอญจารย์
(สำนัก ชวนมมหาปญญมหาเถร)

ผู้ทรงคุณวุฒิ:

- รองศาสตราจารย์ ดร.สมชัย ศรีนอก
: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- รองศาสตราจารย์ ดร.มณฑา ชุ่มสุนทร
: มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- อาจารย์ ดร.เอกชาติ สุขเสน
: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ลำดับ	บทความ/ผู้พิมพ์	หน้า
1	สวงวัยสูงค่ารู้เท่าทันกลโกงยุคดิจิทัล : พระราชสิทธิเวที (วิรัตน์ วัชรศิริ)	461
2	ทางรอดของการศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์ : พระมหาศุภฤกษ์ สี่วันคำ	471
3	พุทธวิธีบริหารการศึกษาโรงเรียนวัดพุทธชนัน : พระครูปลัดบุญช่วย โชติวิโส	485
4	นิทรรศการวิชาการผ่านการจัดกิจกรรม Open House ของสถานศึกษาในจังหวัดสุรินทร์ : เอกรัตน์ มาพะดุง, พระมหาสมบัติ ฐานวโร และพระปรัชญา ชัยจุฑาโฒ	497
5	การพัฒนาหนังสือนิทานอีสปแบบสามมิติโดยใช้เทคโนโลยีความเป็นจริงเสริม (Augmented Reality: AR) เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการอ่านคำควบกล้ำ : ทิตยา สี่เหลื่อง, อาทิตยา สี่ลากุล, พระมหาศรายุทธ เจตตรา, พระครูคัมภีร์ธรรมานุวัตร, พระมหาอริวัฒน์ บุตตานาง และจิรวุฒน์ สิริธรรม	509
6	การพัฒนาแพลตฟอร์มการเรียนการสอนแบบออนไลน์บน Google Site เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทย เรื่องประโยคความซับซ้อน : อภิชาติ ภูจอมผา, บดินทร์ นาชัย, พระมหาศรายุทธ เจตตรา, พระราชต มาตรสอน, พชรกฤต ศรีบุญเรือง และกัลยา กุลสุวรรณ	521
7	การพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูที่ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของนักเรียนโรงเรียนโนนโพธิ์ศรีวิทยา : นำชัย ปัดชาสุวรรณ	533
8	นวัตกรรมการบริหารสถาบันอุดมศึกษาแห่งศตวรรษที่ 21 : ประสงค์ หัสรินทร์, พระครูปลัดสมชัย นิสสุโก และบรรคพงศ์ วงษ์สวัสดิ์	549
9	การบริหารสถานศึกษาตามหลักไตรสิกขา : พระครูปลัดสมชัย นิสสุโก, ประสงค์ หัสรินทร์ และบรรคพงศ์ วงษ์สวัสดิ์	561

สูงวัยสูงค่ารู้เท่าทันกลโกงยุคดิจิทัล

Elderly People Are More Likely to Be Aware of Scams in the Digital Age

พระราชสิทธิเวที (วิรัตน์ วะสะศิริ)

Phra Sittivetee (Wirat Vasasiri)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์พิจิตร

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Phichit Buddhist College, Thailand

Corresponding Author, E-mail: eakarut5544@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้ผู้เขียนได้แสดงให้เห็นถึงผู้สูงอายุที่ใช้สื่อในยุคเทคโนโลยีดิจิทัลมีความเจริญรุ่งเรืองในขณะเดียวกันการถูกหลอกในยุคดิจิทัลเป็นเรื่องที่มีความเสี่ยงสูงขึ้นสำหรับผู้สูงอายุ เนื่องจากผู้สูงอายุอาจมีความไม่คุ้นเคยกับเทคโนโลยีและวิธีการที่ผู้ไม่ประสงค์ดีใช้เพื่อหลอกลวงและขโมยข้อมูลส่วนตัวได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้ ยังมีเทรนด์ที่ผู้ไม่ประสงค์ดีใช้การโทรออกอย่างหลอกลวงหรืออีเมลปลอมเพื่อหลอกผู้สูงอายุให้เปิดเผยข้อมูลส่วนตัวหรือทางการเงินนอกจากนี้ยังมีการหลอกลวงผ่านโซเชียลมีเดีย โดยการสร้างโปรไฟล์ปลอมหรือส่งข้อความปลอมเพื่อขอข้อมูลส่วนตัวหรือข้อมูลการเข้าสู่ระบบ ผู้สูงอายุอาจไม่มีความระมัดระวังเท่ากับกลุ่มอื่นๆ ทำให้มีความเสี่ยงสูงขึ้นที่จะตกเป็นเหยื่อของการหลอกลวงดังนั้นเพื่อให้ผู้สูงอายุรู้เท่าทันกลอุบายของมิจฉาชีพจึงต้องมีการ เรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีที่เท่าทันเพื่อให้เกิดการระมัดระวังในการให้ข้อมูลส่วนตัวก็เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ผู้สูงอายุป้องกันตัวเองได้จากการถูกหลอกลวงในยุคดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: สูงวัย; รู้เท่าทัน; ยุคดิจิทัล

Abstract

In this article, the authors show that older adults are thriving in using media in the digital age, while being deceived in the digital age is a higher risk for older adults. This is because older people may be less familiar with technology and the methods used by bad actors to deceive and steal personal information more easily. There is also a

trend where bad actors use fraudulent phone calls or fake emails to trick seniors into revealing personal or financial information. There are also scams through social media. By creating a fake profile or sending fake messages asking for personal information or login information. Elderly people may not be as careful as other groups. This causes a higher risk of becoming a victim of scams. Therefore, in order for the elderly to be aware of the scammers' tricks, there must be Learning about the latest technology to be careful when giving out personal information is important to help seniors effectively protect themselves from being scammed in the digital age.

Keywords: elderly; knowledgeable; digital age

1. บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยมีอัตราการเพิ่มประชากรผู้สูงอายุอย่างรวดเร็ว โดยในปี 2560 ที่ผ่านมามีผู้สูงอายุประมาณ 11.3 ล้านคน หรือคิดเป็น 16.7% ของประชากรไทย ซึ่งคาดว่าไทยจะเป็นสังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ในปี 2564 หรือในอีก 3 ปีข้างหน้า และในปี 2562 เป็นครั้งแรกที่ประชากรผู้สูงอายุจะมีจำนวนมากกว่าประชากรวัยเด็กจากข้อมูลการสำรวจโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ ในปี 2560 พบว่ามีผู้สูงอายุเพียงร้อยละ 4.2 ที่ได้รับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์จากอินเทอร์เน็ต หรือโซเชียลมีเดีย ผู้สูงอายุไทยในอนาคตจึงต้องรู้เท่าทันและสามารถใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ต โซเชียลมีเดีย และสมาร์ทโฟนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร โปรแกรมการดูแลสุขภาพต่างๆ ตลอดจนการทำธุรกรรมทางการเงิน ไม่ตกเป็นเหยื่อผู้เสียหาย โดนหลอกจากการเผยแพร่ข่าวสารปลอม นำไปสู่การละเมิดสิทธิการฉ้อโกงทรัพย์สินผู้สูงอายุที่หันมาเล่นอินเทอร์เน็ตมากขึ้น ก็เป็นกลุ่มใหม่ที่ได้รับผลกระทบจากโซเชียลมีเดียเหมือนกัน อย่างการถูกหลอกลวงข้อมูลเพราะรู้เท่าไม่ถึงการณ์ทำให้ส่งต่อเรื่องราวที่ได้มาแบบผิดๆทำให้เกิดความเข้าใจผิดในหลายๆ เรื่องได้หลากหลายมิติของผู้สูงอายุในโลกโซเชียลมีเดีย ซึ่งกำลังมีผลกระทบในชีวิตประจำวันมากขึ้นเรื่อยๆ ของคนในรุ่นอาวุโสโซเชียลมีเดียปัญหาที่ว่าผ่านการใช้สมาร์ทโฟนบนโซเชียลมีเดียของผู้สูงอายุตามที่พ.ประวิทย์ สะท้อนคือเพราะสมาร์ทโฟนนำไปพบกับเพื่อนใหม่และผู้สูงอายุเองที่ใช้งานก็ไม่อาจทราบได้เลยว่าเพื่อนใหม่นั้นมีพื้นเพเป็นอย่างไร เป็นข้อมูลจริงดังที่แสดงเอาไว้หรือไม่ เพราะสถานการณ์ปัจจุบันมีจกษาก็ใช้การสร้างโปรไฟล์ส่วนตัวที่ปลอมแปลงขึ้นมาเพื่อตมต้นหลอกลวงเหยื่อ และผู้สูงอายุจำนวนไม่น้อยที่ต้องสูญเสียเงินทองผ่านการหลอกลวงในโซเชียลมีเดีย“เพราะการคิดแบบผู้สูงอายุ คือการคิดแบบตรงไปตรงมา เชื่อเพราะคิดว่าไม่มีใครมาหลอกลวง และผู้สูงอายุมักเชื่อว่าตัวเองอยู่ในสังคมที่ไว้วางใจกันมาตลอด แต่สังคมจริงๆ มันไม่ใช่แบบนั้น เพราะมีจกษามีอยู่ทุกที่ และผู้สูงอายุก็จะไม่รู้เท่า

ทันเหลี่ยมกลโกงของมิฉฉาชีพเหล่านี้ ซึ่งแตกต่างจากกลุ่มวัยรุ่นที่มักจะรู้เท่าทันลูกหลานต้องให้ความรู้กับผู้สูงวัยว่าการใช้แอปพลิเคชันต่างๆ เล่นอย่างไร เช่น โลก และการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับพ่อแม่ด้วยการหมั่นพูดคุยจะทำให้เกิดความไว้วางใจ ซึ่งช่วยป้องกันผู้สูงอายุไม่ให้ถูกหลอกโดยเฉพาะเฟซบุ๊กแอปพลิเคชันยอดฮิตของคนสูงวัย ต้องเรียนรู้ว่าปุ่มเพิ่มเพื่อนกดตรงไหน และจะไม่รับเพื่อนแปลกหน้าต้องคลิกออกอย่างไร และต้องอธิบายให้ท่านรู้ว่าภัยในโลกออนไลน์มีอะไรบ้าง ทั้งการถูกหลอกโอนเงินโดยการปลอมชื่อเพื่อนในกลุ่มไลน์ การถูกหลอกซื้อสินค้าไม่มีคุณภาพ ที่สำคัญ ไอคอนแบบไหนที่ไม่ควรคลิกเข้าไปดู เช่น การขายสินค้าที่มีฟรีเซนต์ดูดี และข้อความโฆษณาผลิตภัณฑ์ต่างๆ ดูว้าวอ้างสรรพคุณเกินจริง ก็ไม่ควรคลิกเข้าไปดู กระทั่งสอนการตั้งสถานะที่ให้เฉพาะเพื่อนสนิทดูได้ ก็ถือเป็นการเซฟความปลอดภัยในโลกออนไลน์ที่ลูกหลานควรให้ความรู้แต่ทั้งนี้จะต้องไม่ใช้การสอนด้วยคำพูดรุนแรง แต่ต้องค่อยๆ อธิบายพร้อมกับทำเป็นตัวอย่างให้ดู จากนั้นค่อยให้ลองฝึกทำเอง (กันติพิชญ์ ใจบุญ, 2561)

จากข้างต้นจะเห็นว่าผู้สูงอายุมีความเสี่ยงที่จะเป็นเป้าหมายของการหลอกลวงทางออนไลน์ เนื่องจากมักจะมีความไม่ค่อยคุ้นเคยกับเทคโนโลยีและมักจะเป็นกลุ่มที่เชื่อถือในความดีเด่นของผู้อื่นปัญหาที่พบบ่อยที่สุดสำหรับผู้สูงอายุที่ถูกหลอกทางออนไลน์รวมถึงการหลอกลวงด้วยข้อมูลปลอมผู้สูงอายุอาจได้รับอีเมลหรือข้อความที่อ้างว่ามาจากธนาคารหรือหน่วยงานราชการ โดยจะขอข้อมูลส่วนตัว เช่น หมายเลขบัตรเครดิต รหัสผ่าน เพื่อใช้ในการทำธุรกรรมที่ไม่ถูกต้องหรือในการเข้าถึงข้อมูลส่วนตัวการหลอกลวงด้วยโทรศัพท์มักจะมีการโทรศัพท์เข้ามาที่บ้านโดยแสร้งเป็นคนขายสินค้าหรือบริการต่างๆ ซึ่งอาจมีเจตนาที่ไม่ดี เช่น การขายสินค้าที่แพงเกินไปหรือการขอข้อมูลส่วนตัวการหลอกลวงด้วยหลักการพิเศษบางครั้งผู้สูงอายุอาจถูกหลอกโดยการเสนอโอกาสทางการเงินหรือการลงทุนที่มีการรับประกันกำไรสูง โดยที่ในความเป็นจริงนั้นเป็นโครงร่างหลอกลวงการแอบคุ้ยโทรศัพท์บางครั้งผู้สูงอายุอาจถูกเสนอโอกาสหรือข้อเสนอที่ดีเพียงที่ผู้อื่นจะขอข้อมูลส่วนตัว หรือเรียกให้โอกาสอย่างเชื่อถือได้โดยที่โดยไม่ต้องเปิดเผยเกี่ยวกับโครงการหรือข้อเสนออันอย่างละเอียดการป้องกันปัญหานี้สำคัญมาก การสอนผู้สูงอายุเกี่ยวกับการระมัดระวังในการใช้เทคโนโลยีออนไลน์ การเข้าใจถึงกลไกการหลอกลวงที่พวกเขาอาจเผชิญ และการสร้างความตระหนักในเรื่องของความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกรรมออนไลน์ เป็นสิ่งสำคัญในการช่วยปกป้องผู้สูงอายุจากการถูกหลอกลวงทางออนไลน์ในอนาคตผู้เขียนจึงได้นำเสนอแนวทางการแก้ปัญหาและเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

2. การอบรมให้ความรู้และจัดการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น

การสอนผู้สูงอายุเกี่ยวกับอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการออนไลน์ เช่น การหลอกลวงทางการเงิน การขอข้อมูลส่วนตัว หรือการติดตั้งซอฟต์แวร์ที่ไม่ปลอดภัยการอบรมให้ความรู้และจัดการศึกษาเพื่อผู้สูงอายุเพื่อป้องกันการโดนหลอกในสื่อออนไลน์เป็นเรื่องสำคัญอย่างมากในสังคมปัจจุบันเนื่องจากผู้สูงอายุ

บางคนอาจมีความเชื่อง่ายหรือไม่คุ้นเคยกับเทคโนโลยีใหม่ ดังนั้นการจัดหลักสูตรระยะสั้นเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและทักษะในการจัดการกับสื่อออนไลน์จึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งหลักสูตรเหล่านี้อาจประกอบด้วยเนื้อหาที่ช่วยในการระบุและรู้จักกับวิธีการป้องกันการโดนหลอกออนไลน์ รวมถึงการสอนเทคนิคในการตรวจสอบข่าวปลอมและข้อมูลที่ไม่ถูกต้องในสื่อออนไลน์ นอกจากนี้ยังสามารถรวมการอบรมในการใช้เครื่องมือด้านเทคโนโลยีเบื้องต้น เช่น การใช้งานอีเมล การทำการสแกนและอัปเดตซอฟต์แวร์อย่างสม่ำเสมอ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดเป็นเหยื่อของภัยคุกคามต่างๆ ในโลกออนไลน์ นอกจากนี้ยังสำคัญที่จะให้ความสำคัญกับการสร้างความเข้าใจในเรื่องของความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้งานอินเทอร์เน็ต รวมถึงการอธิบายวิธีการจัดการกับเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด เช่น การรับอีเมลหลอกลวงหรือข้อความที่อาจมีลิงก์ที่เสี่ยงต่อความปลอดภัยของเครือข่ายการให้ความรู้และอบรมนี้สามารถทำได้ผ่านหลายช่องทาง เช่น การจัดสัมมนาหรือเวิร์กช็อปที่เปิดให้ผู้สูงอายุเข้าร่วมการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารเพื่ออบรมออนไลน์ผ่านแพลตฟอร์มทางอินเทอร์เน็ต หรือการใช้สื่อต่างๆ เช่น วิดีโอการอบรมที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายผ่านอินเทอร์เน็ตสำหรับผู้ที่เป็นผู้สูงอายุ การให้ความสำคัญกับการเปิดโอกาสให้พวกเขาได้รับความรู้และทักษะในการใช้งานอินเทอร์เน็ตอย่างปลอดภัยจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยเพิ่มความมั่นใจและป้องกันการเป็นเหยื่อของการละเมิดความปลอดภัยออนไลน์ในวัยที่มีความเสี่ยงสูงขึ้น (อรนิษฐ์ แสงทองสุข, 2564: 563)

หลักสูตรระยะสั้นสำหรับผู้สูงอายุเพื่อให้รู้เท่าทันสื่อออนไลน์เพื่อป้องกันการโดนหลอกอาจมีหลักสูตรการเรียนรู้เกี่ยวกับเครื่องมือและแอปพลิเคชันช่วยให้ผู้สูงอายุเรียนรู้เกี่ยวกับเครื่องมือและแอปพลิเคชันที่ใช้ในการเชื่อมต่อออนไลน์ เช่น การใช้งานอีเมล, โซเชียลมีเดีย, และแอปพลิเคชันการสื่อสารอื่นๆ เพื่อเข้าใจวิธีการใช้งานและปรับใช้ให้เหมาะสมกับความต้องการของตนเองการระบุข้อมูลปลอมและข่าวปลอม:สอนวิธีการระบุข้อมูลปลอมและข่าวปลอมออกมาโดยให้คำแนะนำเกี่ยวกับการตรวจสอบแหล่งข่าวการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล, และวิธีการจำกัดความเชื่อถือในข้อมูลที่ไม่มั่นคงการรักษาความปลอดภัยออนไลน์เน้นความสำคัญของการรักษาความปลอดภัยขณะใช้งานอินเทอร์เน็ต เช่น การสร้างรหัสผ่านที่ปลอดภัยการอัปเดตซอฟต์แวร์และการระวังการโจมตีแฮกเกอร์การติดต่อสื่อสารอย่างปลอดภัยการแนะนำเกี่ยวกับวิธีการติดต่อสื่อสารอย่างปลอดภัยในโลกออนไลน์ เช่น การรักษาความเป็นส่วนตัวในการสื่อสารออนไลน์การระวังการหลอกลวงผ่านช่องทางออนไลน์ เป็นต้นการเข้าใจเกี่ยวกับการซื้อของออนไลน์สอนเรื่องเกี่ยวกับการซื้อของออนไลน์อย่างมีความระมัดระวัง เช่น การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของเว็บไซต์การใช้วิธีการชำระเงินที่ปลอดภัยเป็นต้นการปรับเปลี่ยนตัวเองให้เข้ากับเทคโนโลยีส่วนสำคัญที่สุดคือการสอนและกระตุ้นให้ผู้สูงอายุเข้าใจถึงความสำคัญของการปรับตัวให้เข้ากับเทคโนโลยีใหม่การเรียนรู้ตลอดชีวิตเกี่ยวกับเทคโนโลยีและวิธีการใช้งานใหม่ เพื่อป้องกันการโดนหลอกและเพิ่มความมั่นใจในการใช้ชีวิตออนไลน์

จากข้างต้นสรุปได้ว่า การศึกษาหลักสูตรระยะสั้นเพื่อเรียนรู้เท่าทันการกลโกงในสื่อโซเชียลสำหรับผู้สูงอายุเป็นหนึ่งในแนวทางการศึกษาที่มีความสำคัญในปัจจุบัน เนื่องจากผู้สูงอายุมักจะเป็นเหยื่อที่ถูกกล่าวหาในการแพร่กระจายข่าวปลอมหรือข้อมูลที่เท็จจริงบนโซเชียลมีเดียอย่างมากมาย การศึกษาหลักสูตรเหล่านี้สามารถช่วยให้ผู้สูงอายุเข้าใจเพื่อป้องกันตัวเองจากการเป็นเหยื่อของกลอุบายจากมิจฉาชีพบนโซเชียลมีเดีย และเพื่อช่วยให้ผู้สูงอายุสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากโลกดิจิทัลได้อย่างปลอดภัยและมั่นใจในตนเองในยุคที่เทคโนโลยีและโซเชียลมีเดียมีบทบาทสำคัญในชีวิตประจำวันและการสื่อสาร

3. การสร้างความตระหนักรู้

ในปัจจุบันปฏิเสธไม่ได้ว่า เป็นยุคการสื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ โดยเทคโนโลยีดิจิทัล เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน ทั้งในการติดตามข้อมูลข่าวสาร พูดคุยสร้างความสัมพันธ์ แบ่งปันประสบการณ์ต่างๆ การซื้อและจำหน่ายสินค้า หรือแม้กระทั่งในวงการแพทย์ ขนส่ง หรือการเงินการธนาคาร ทำให้ทุกคนต้องปรับตัว โดยเฉพาะผู้สูงอายุ เพื่อให้รู้จักและเข้าถึงการสื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ได้มากขึ้น การสร้างความตระหนักรู้สำหรับผู้สูงอายุการสร้างความตระหนักรู้ในการใช้โซเชียลสำหรับผู้สูงอายุเป็นเรื่องที่สำคัญ เนื่องจากการใช้โซเชียลสามารถมีผลต่อการเชื่อมโยงกับคนรอบข้างและการเข้าถึงข้อมูลที่สำคัญในชีวิตประจำวันได้อย่างง่ายดายตายการสร้างความตระหนักรู้โดยการให้ตัวอย่างการใช้งานและคำแนะนำการให้ตัวอย่างการใช้งานและคำแนะนำเป็นวิธีที่ดีในการช่วยให้ผู้สูงอายุเข้าใจวิธีการใช้โซเชียลอย่างถูกต้องและปลอดภัยการสร้างความเข้าใจในเรื่องความเสี่ยงและความปลอดภัยออนไลน์ การสอนเกี่ยวกับความเสี่ยงและความปลอดภัยของการใช้โซเชียล เช่น การเลือกใช้รหัสผ่านที่ปลอดภัย การจำกัดข้อมูลส่วนตัว และการระมัดระวังต่อการหลอกลวงออนไลน์สร้างกลุ่มสนับสนุนการสร้างกลุ่มสนับสนุนหรือชุมชนออนไลน์ที่เน้นให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนให้ผู้สูงอายุได้เรียนรู้และแบ่งปันประสบการณ์ในการใช้โซเชียล

การสร้างความตระหนักรู้ในการใช้โซเชียลสำหรับผู้สูงอายุเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างรอบคอบและพิถีพิถัน เพื่อให้ผู้สูงอายุเรียนรู้และเข้าใจการใช้งานโซเชียลอย่างมีประสิทธิภาพเช่นปรับใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมพิจารณาใช้แพลตฟอร์มโซเชียลที่ใช้งานง่ายและมีส่วนในการสร้างความสะดวกสบายสำหรับผู้สูงอายุ เช่น Facebook หรือ Instagram แทนแพลตฟอร์มที่มีความซับซ้อนมากเช่น Twitter หรือ TikTokการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัยออนไลน์อธิบายถึงความสำคัญของการรักษาข้อมูลส่วนตัว การเลือกใช้รหัสผ่านที่ปลอดภัย และวิธีการระมัดระวังต่อการหลอกลวงออนไลน์ การฝึกฝนทักษะในการใช้งานจัดกิจกรรมการฝึกฝนและอบรมเพื่อช่วยเสริมทักษะในการใช้งานโซเชียลไม่ว่าจะเป็นการโพสต์ข้อความ แชร์รูปภาพ หรือติดตามเนื้อหาที่น่าสนใจการให้คำแนะนำและการติดตามให้คำแนะนำและการสนับสนุนตลอดการใช้งาน รวมถึงการติดตามและแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในขณะ

ใช้งานสื่อโซเชียลการสร้างสรรค์ประสบการณ์ที่น่าสนใจสร้างกิจกรรมหรือโปรโมชันพิเศษสำหรับผู้สูงอายุ เพื่อสร้างความสนใจและกระตุ้นให้พวกเขามีแรงจูงใจในการใช้งานสื่อโซเชียลการใช้ตัวอย่างและเรื่องราว ใช้เรื่องราวหรือตัวอย่างการใช้งานสื่อโซเชียลจากผู้สูงอายุที่มีประสบการณ์เพื่อให้เป็นแรงบันดาลใจและสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ใช้ใหม่การสร้างกลุ่มสนับสนุน: สร้างชุมชนหรือกลุ่มสนับสนุนที่เน้นให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนให้ผู้สูงอายุรู้สึกไม่โดดเดี่ยวและมีสมาธิในการใช้สื่อโซเชียล (เบญจรัตน์ สัจกุลและคณะ, 2566: 97-140)

ที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่าการสร้างความตระหนักรู้ในการใช้สื่อโซเชียลสำหรับผู้สูงอายุต้องการความใส่ใจและการพัฒนาวิธีการที่เหมาะสมเพื่อให้พวกเขาสามารถใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย ได้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการและความสะดวกสบายของผู้สูงอายุเองด้วยการใช้วิธีการที่เป็นมิตรและเข้าใจง่ายจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นและมั่นใจต่อการใช้สื่อปลอดภัย

4. จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการรู้เท่าทันสื่อออนไลน์สำหรับผู้สูงอายุ

การสนับสนุนและการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการรู้เท่าทันสื่อออนไลน์สำหรับผู้สูงอายุเพื่อป้องกันไม่ให้ถูกหลอกลวงจากผู้ไม่หวังดีเป็นเรื่องสำคัญอย่างมาก เนื่องจากผู้สูงอายุมักเป็นเป้าหมายของผู้ที่มีจุดประสงค์ไม่ดีที่อาจใช้เทคนิคและวิธีการหลอกลวงผู้อื่นผ่านสื่อออนไลน์ได้ง่ายขึ้น ดังนั้น การมีกิจกรรมและแนวทางในการสนับสนุนเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ผู้สูงอายุเข้าใจและรับรู้เกี่ยวกับอันตรายที่อาจเกิดขึ้นและวิธีการป้องกันได้ตั้งนี้การศึกษาเกี่ยวกับอันตรายจัดกิจกรรมหรือการอบรมเกี่ยวกับการระวังอันตรายที่อาจเกิดขึ้นในการใช้งานอินเทอร์เน็ตและสื่อออนไลน์ เช่น การอธิบายเกี่ยวกับการหลอกลวงออนไลน์ที่พบบ่อย เทคนิคการหลอกลวงที่ผู้ไม่หวังดีใช้เช่นการหลอกลวงผ่านอีเมลหรือข้อความผู้ไม่หวังดีอาจส่งอีเมลหรือข้อความที่อ้างว่ามาจากบริษัทที่เชื่อถือได้หรือหน่วยงานทางการเงิน เพื่อขอข้อมูลส่วนตัว เช่น ข้อมูลบัญชีธนาคาร หรือรหัสผ่าน เพื่อเข้าถึงข้อมูลส่วนตัวของผู้ใช้งานการหลอกลวงผ่านโทรศัพท์ที่ผู้ไม่หวังดีอาจโทรหาผู้สูงอายุและอ้างว่าเป็นผู้แทนจากบริษัทหรือหน่วยงานทางราชการ เพื่อขอข้อมูลส่วนตัวหรือสร้างเรื่องสร้างเรื่องของการซื้อขายหรือการลงทุนที่ไม่เป็นทางการหลอกลวงผ่านโซเชียลมีเดียผู้ไม่หวังดีอาจใช้โซเชียลมีเดียเพื่อสร้างโปรไฟล์หรือเว็บไซต์เทียมที่ดูเหมือนจริง เพื่อล่อใจผู้สูงอายุให้ทำการซื้อขายออนไลน์หรือให้ข้อมูลส่วนตัวการหลอกลวงผ่านเกมออนไลน์หรือแอปพลิเคชันผู้ไม่หวังดีอาจใช้เกมออนไลน์หรือแอปพลิเคชันเพื่อล่อใจผู้สูงอายุให้ทำการซื้อขายภายในแอป หรือให้ข้อมูลส่วนตัวที่อาจถูกนำไปใช้งานโดยไม่เป็นธรรมการหลอกลวงผ่านเว็บไซต์ปลอมผู้ไม่หวังดีอาจสร้างเว็บไซต์ปลอมที่ดูเหมือนเว็บไซต์ของบริษัทหรือหน่วยงานทางการเงิน เพื่อล่อใจผู้สูงอายุให้ทำการซื้อขายหรือให้ข้อมูลส่วนตัว (อริชา วุฒิรังสี, 2564: 101)

ที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการหลอกลวงเหล่านี้จะช่วยให้ผู้สูงอายุสามารถระบุและป้องกันตัวเองจากการเป็นเป้าหมายของผู้ไม่หวังดีได้มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ การเรียนรู้วิธีการปฏิบัติที่ปลอดภัยในโลกออนไลน์ยังเป็นประโยชน์ในการช่วยเพิ่มความมั่นใจและความสงบสุขให้กับผู้สูงอายุด้วยการสร้างการรับรู้จัดการประชาสัมพันธ์และการแจ้งเตือนเกี่ยวกับแนวทางการป้องกันอันตรายออนไลน์ผ่านช่องทางที่เข้าถึงได้สะดวกสบายสำหรับผู้สูงอายุ เช่น ใช้สื่อสังคมออนไลน์ หรือสร้างข่าวสารในรูปแบบที่เข้าใจง่ายและน่าสนใจสำหรับผู้สูงอายุผ่านทางกิจกรรมและการสนับสนุนเหล่านี้ ผู้สูงอายุจะได้รับการเตรียมความพร้อมในการรับมือกับอันตรายทางอินเทอร์เน็ตและสื่อออนไลน์อย่างมีความเตรียมตัวและมั่นใจมากยิ่งขึ้น ทำให้เกิดผลประโยชน์กิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการป้องกันตัวจากการหลอกลวงออนไลน์กิจกรรมสนับสนุนให้ผู้สูงอายุเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการใช้งานอุปกรณ์และเทคโนโลยีต่างๆ อย่างปลอดภัย และเสริมสร้างความมั่นใจในการใช้งาน เช่น การใช้งานโปรแกรมป้องกันไวรัส การตั้งค่าความเป็นส่วนตัวในโซเชียลมีเดีย เป็นต้น

5. การสร้างความเชื่อมั่นเมื่อต้องใช้สื่อออนไลน์

การสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้สูงอายุรู้ว่าสามารถพูดคุยหรือขอความช่วยเหลือจากคนที่ไว้วางใจได้ เมื่อพบเหตุการณ์ที่ไม่แน่ใจบนอินเทอร์เน็ตโดยการศึกษาและการเข้าใจช่วยให้ผู้สูงอายุเข้าใจถึงวิธีการที่การหลอกลวงบนอินเทอร์เน็ตทำงาน และประเภทของการหลอกลวงที่อาจจะพบ การสร้างรหัสผ่านที่ปลอดภัยสอนให้ผู้สูงอายุสร้างรหัสผ่านที่ปลอดภัยสำหรับบัญชีออนไลน์ และสอนให้ผู้สูงอายุไม่ให้ใครทราบรหัสผ่านของผู้สูงอายุรวมถึงการเปลี่ยนรหัสผ่านเป็นประจำการเป็นอยู่อย่างระมัดระวังสอนให้ผู้สูงอายุเรียนรู้ถึงสัญญาณบางอย่างที่อาจบ่งชี้ว่ามีการหลอกลวง เช่น การร้องขอข้อมูลส่วนตัวโดยไม่มีเหตุผล หรือข้อเสนอที่ดูเป็นไปได้ไม่เป็นจริงการใช้โปรแกรมป้องกันไวรัสและซอฟต์แวร์ป้องกันความปลอดภัยช่วยติดตั้งโปรแกรมป้องกันไวรัสและซอฟต์แวร์ป้องกันความปลอดภัยที่มีชื่อเสียง เพื่อป้องกันไม่ให้ซอฟต์แวร์หรือไวรัสที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายในระบบคอมพิวเตอร์การเข้าใจนโยบายความเป็นส่วนตัวช่วยให้ผู้สูงอายุเข้าใจถึงนโยบายความเป็นส่วนตัวของเว็บไซต์และแอปพลิเคชันที่พวกเขาใช้ และสอนให้พวกเขาอ่านและเข้าใจข้อกำหนดและเงื่อนไขก่อนที่จะให้ข้อมูลส่วนตัวการสนับสนุนจากครอบครัวและเพื่อนสร้างระบบสนับสนุนที่มั่นคงและเข้มแข็งโดยมีครอบครัวและเพื่อนที่ให้การสนับสนุนทั้งในด้านเทคนิคและทางจิตใจ เช่น การช่วยในการตรวจสอบอีเมลหรือข้อความที่น่าสงสัย (สุทธิมนัส ชินอัครพงศ์, 2562: 54)

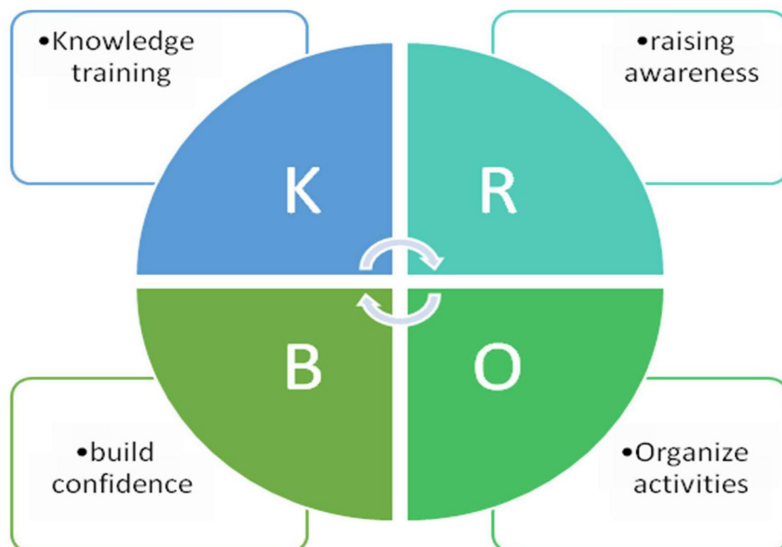
ที่กล่าวมาจะเห็นว่าการสร้างความเชื่อมั่นเมื่อต้องใช้สื่อออนไลน์ช่วยให้ผู้สูงอายุเกิดความเชื่อมั่นเมื่อใช้สื่อออนไลน์สำหรับผู้สูงอายุเป็นเรื่องสำคัญเนื่องจากผู้สูงอายุบางท่านอาจมีความไม่เคยเข้าถึงสื่อออนไลน์มาก่อนหรือมีความไม่แน่ใจในการใช้งาน เพื่อช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้สูงอายุการศึกษาและสอนใช้งานโดยให้คำแนะนำและการฝึกสอนในการใช้งานสื่อออนไลน์อย่างละเอียด โดยการสอนวิธีการ

เรียนรู้และใช้งานอย่างเป็นขั้นตอน เช่น การเปิดเบราว์เซอร์ การใช้งานอีเมล หรือการใช้งานแอปพลิเคชัน ที่เกี่ยวข้องกับความสะดวกของพวกเรา เช่น การใช้งานแอปพลิเคชันเพื่อดูข่าวสารหรือสืบค้นหาการเน้นความปลอดภัยอธิบายถึงสำคัญของการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลส่วนตัว และวิธีการป้องกันตัวจากการหลอกลวงออนไลน์ เช่น การไม่ให้ข้อมูลส่วนตัวหรือข้อมูลบัตรเครดิตให้กับคนที่ไม่รู้จักการสร้าง ความเข้าใจในข้อความโดยพูดคุยให้เข้าใจว่าสื่อออนไลน์เป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์และสามารถใช้ได้อย่างปลอดภัย

6. สรุป

การรู้เท่าทันกลโกงในยุคดิจิทัลเป็นสิ่งสำคัญอย่างมากสำหรับผู้สูงอายุมักจะเป็นเป้าหมายของผู้ที่มีความไม่หวังดีการศึกษาและการทบทวนข้อมูลผู้สูงอายุควรเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการระบุและรู้เท่าทันกลโกง รวมถึงการจำกัดการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวในอินเทอร์เน็ต การเรียนรู้เรื่องการตรวจสอบความเชื่อถือได้ของแหล่งข้อมูลและระบุข่าวปลอมก็เป็นสิ่งสำคัญในการป้องกันการโกงออนไลน์การทราบเกี่ยวกับเทคโนโลยีผู้สูงอายุควรเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น การใช้อีเมล การเข้าสู่ระบบบัญชีออนไลน์ หรือการใช้โทรศัพท์มือถือ เพื่อป้องกันการโดนแฮ็กหรือหลอกลวงการเรียนรู้เรื่องกลโกงออนไลน์ ผู้สูงอายุควรรู้จักกับวิธีการโกงที่พบบ่อยในโลกออนไลน์ เช่น การโทรออกมาจากหมายเลขที่ไม่รู้จัก เคล็ดลึกลับที่สำคัญคืออย่าให้ข้อมูลส่วนตัวหรือการเข้าสู่ระบบใดๆ ในการโทรเข้ามามีการใช้เทคโนโลยีช่วยมีแอปพลิเคชันและเครื่องมือที่ออกแบบมาเพื่อช่วยให้ผู้สูงอายุป้องกันตัวเองจากการโกงออนไลน์ เช่น แอปพลิเคชันสแกนคอลเลอร์ หรือเครื่องมือตรวจสอบเว็บไซต์ที่เสี่ยงการรับความช่วยเหลือสำหรับสิ่งที่ผู้สูงอายุไม่เข้าใจหรือรู้สึกไม่มั่นใจ พวกเขาควรขอคำแนะนำจากบุคคลที่ไว้วางใจ เช่น ครอบครัว หรือผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการเรียนรู้เท่าทันกลโกงในยุคดิจิทัลมีความสำคัญอย่างมากเพื่อปกป้องตัวเองและทรัพย์สินของผู้สูงอายุ และการศึกษาและการใช้เทคโนโลยีอย่างมีสติและระมัดระวังจะช่วยให้พวกเขาสามารถเข้าถึงโลกดิจิทัลอย่างปลอดภัยและเพลิดเพลินไปกับประสบการณ์อินเทอร์เน็ตอย่างมีความสุขได้โดยไม่ต้องกังวลถึงการโดนกลโกงหรือการปลอมแปลงใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้จากข้างต้นสรุปเป็นแผนผังดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับ

เอกสารอ้างอิง

- กันติพิชญ์ ใจบุญ. (2561). อาวุโสเล่นโซเชียลฯ ป้องกันเลียง เลียงมีฉาชีพ. เข้าถึงได้จาก <https://www.posttoday.com/lifestyle/551718>
- เบญจรัตน์ สักกุล และคณะ. (2566). แนวทางการสนับสนุนทางสังคมเพื่อพัฒนาทักษะการใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างรู้เท่าทันในผู้สูงอายุ. วารสารพัฒนศาสตร์ วิทยาลัยพัฒนศาสตร์ ป๋วย อึ๊งภากรณ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 6(1), 97-140.
- สุทธิมนัส ชินอัครพงศ์. (2562). กระบวนการตรวจสอบข้อเท็จจริงของข้อมูลข่าวสารในสื่อสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุ. (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อริชา วุฒิรังสี. (2564). การรู้เท่าทันสื่อดิจิทัลของผู้สูงอายุ. วารสารสหศาสตร์, 21(1), 90-106.
- อรนิษฐ์ แสงทองสุข. (2564). การตัดสินใจซื้อสินค้าออนไลน์ในยุคดิจิทัลของผู้สูงอายุ เขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล. การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 12 สังคมไทยหลัง NEW NORMAL: การเรียนรู้ การวิจัย และการสร้างสรรค์, 4 เมษายน 2564, (หน้า 557-576). พระนครศรีอยุธยา: สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ทางรอดของการศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์

The Survival of Thai Education in the era of Globalization

พระมหาศุภฤกษ์ สิวันคำ

Phramaha Supharoek Siwankham

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์พิจิตร

Mahachulalongkhonrajavidyalaya University, Phichit Buddhist College, Thailand

Corresponding Author, E-mail: eakarut5544@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์เผชิญกับความท้าทายมากมายเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การเทคโนโลยี และการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว อย่างไรก็ตาม มีทางรอดหลายประการที่สามารถช่วยให้การศึกษาไทยปรับตัวและพัฒนาไปสู่อนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน เช่น เทคโนโลยีเสมือนจริงและเทคโนโลยีการเรียนรู้ออนไลน์ช่วยให้การศึกษามีความหลากหลายและน่าสนใจมากขึ้น และช่วยให้นักเรียนได้รับการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นการสร้างหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดต้องมีการพัฒนาหลักสูตรที่เน้นการพัฒนาทักษะและความรู้ที่ตรงกับความต้องการของตลาดและอุตสาหกรรม เพื่อให้นักเรียนมีความพร้อมในการทำงานในสาขาต่างๆ การส่งเสริมนวัตกรรมและสร้างองค์การศึกษาที่เต็มไปด้วยความคิดสร้างสรรค์เป็นการส่งเสริมการพัฒนาวัฒนธรรมและการคิดสร้างสรรค์ในระบบการศึกษา เพื่อให้เกิดนักเรียนที่มีความคิดสร้างสรรค์และสามารถแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพการสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้กับบุคคลในทุกช่วงวัย ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาก่อนวัยเรียน การศึกษาในระหว่างวัยทำงาน หรือการศึกษาในวัยผู้สูงอายุ เพื่อให้สามารถปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงในสังคมและอุตสาหกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการสร้างพื้นที่การเรียนรู้ที่เปิดกว้างและเชื่อมโยงระหว่างโรงเรียน สถาบันการศึกษา และสถาบันวิจัย เพื่อให้เกิดการแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาทักษะและความรู้ของนักเรียนและบุคลากรทางการศึกษาเป็นการพัฒนาการศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์นำไปสู่ความยั่งยืนในอนาคต

คำสำคัญ: ทางรอด; การศึกษาไทย; โลกาภิวัตน์

Abstract

Thai education in a globalized world faces many challenges due to economic changes, and technology. And rapid social change. However, there are many ways to survive that can help Thai education adapt and develop into the future more efficiently by using technology in teaching, such as virtual technology. True and online learning technology helps education be more diverse and interesting. And helping students get more effective learning. Creating a course that is consistent with market needs requires the development of courses that focus on developing skills and knowledge that match market and industry needs. Students are ready to work in various fields. Promoting innovation and creating a creative education organization promotes the development of innovation and creativity in the education system. To enable students to be creative and able to solve problems more efficiently, supporting lifelong learning for individuals in all ranges, whether preschool education during working age, or education in the elderly To be able to adapt to changes in society and industry more efficiently There is an open and connected learning space between schools. Educational institutions And research institutions sharing knowledge and experience that is useful for the development of skills and knowledge of students and educational personnel is the development of Thai education in a globalized world leading to future sustainability.

Keywords: way of salvation; Thai education; globalization

1. บทนำ

การศึกษาไทยที่เคลื่อนอยู่ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของโลกนั้น ทำให้เราตกอยู่ในหุบเหวของความล้มเหลวที่น่าวิตกโดยเฉพาะเรื่อง การจัดการศึกษา และความเป็นผู้นำของระบบการศึกษาในปัจจุบันความเคลื่อนไหวของสถาบันการศึกษาที่ดำเนินการอยู่ ตั้งแต่สถาบันเกรตเจอนถึงกลุ่มล้าหลังไม่ปรับตัวให้เข้ากับโลกที่เปลี่ยนไปนั้น กำลังสร้างผลลัพธ์ของการศึกษาให้ไปในทิศทางเดียวคือ สร้างความสูญเปล่ามากมายมหาศาลทั้งในแง่งบประมาณ ทรัพยากร และการผลิตสร้างบุคลากรที่ขาดคุณภาพ ไม่ตอบโจทย์ความต้องการจริงผลรวมที่เกิดขึ้นจึงเป็นอุปสรรคต่อความก้าวหน้าและการพัฒนาศักยภาพการแข่งขันของประเทศยิ่งความเคลื่อนไหวของโลกาภิวัตน์ที่ผ่านมามาจนถึงปัจจุบัน มันได้สร้างกระบวนการที่ก่อความสับสนและจิตสำนึกทางสังคมขึ้นหลากหลายมิติ แบบแผ่ขยายด้วยความเข้มข้นที่สามารถตัดข้ามพื้นที่

และเวลาของโลก ทำให้การปรับตัวต้องอาศัยความรู้ ความเท่าทัน และนวัตกรรมอย่างมาก

ในยุคที่โลกเปลี่ยนแปลงอย่างก้าวกระโดดด้วยการเข้าสู่ยุคของการดิจิทัลและเทคโนโลยีสารสนเทศ การศึกษาเป็นหนึ่งในกุญแจสำคัญที่ช่วยสร้างพื้นฐานและพัฒนาสังคมให้เติบโตและเจริญรุ่งเรืองขึ้นไปอย่างต่อเนื่อง ภายใต้เงื่อนไขของโลกาภิวัตน์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและไม่แน่นอนโดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงยุคใหม่บนโลกใบนี้ ณ เวลานี้ เห็นจะไม่มีสิ่งใดเกินการพัฒนาด้านเทคโนโลยีดิจิทัลไปได้ นำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วต่อมวลมนุษยชาติในทุกด้าน การศึกษาไทยต้องพัฒนาเพื่อรองรับและปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วเหล่านี้ (ราชวีกกรม อาทิตย เจริญรัชต์ภาคย์ และ วราภรณ์ เจริญรัชต์ภาคย์, 2565) เพื่อให้สามารถเติบโตและเจริญรุ่งเรืองในยุคที่มีการแข่งขันอย่างดุเดือด ในท้องตลาดโลกการศึกษาไทยมีทางรอดโดยการสร้างนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงที่ตั้งใจที่จะทำให้การเรียนรู้เป็นเรื่องที่น่าสนใจและมีประสิทธิภาพมากขึ้น การผนวกเอาเทคโนโลยีเข้ากับกระบวนการเรียนรู้เป็นส่วนสำคัญในการสร้างพื้นที่การเรียนรู้ที่ทันสมัยและเปิดโอกาสให้กับนักเรียนทุกคนที่มีสภาวะทางการศึกษาที่หลากหลายนอกจากนี้ การศึกษาไทยยังต้องการการร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนเพื่อสร้างนโยบายและกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและก้าวหน้าเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่กำลังเข้ามาเปลี่ยนแปลงโลกใบนี้ การสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็งทั้งในระดับในประเทศและระดับนานาชาติจะเสริมสร้างพลังให้กับการศึกษาไทยในยุคที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

ดังนั้น การศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์จึงต้องเน้นที่การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถที่เพียงพอต่อการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการสอนและการเรียนรู้ (กัญกร เอี่ยมพญา และ คณะ, 2564) รวมถึงการสร้างสถานที่การเรียนรู้ที่เป็นสิ่งสำคัญในการสนับสนุนการพัฒนาองค์ความรู้และทักษะของนักเรียนในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องในท้ายที่สุด การศึกษาไทยต้องการการมองเห็นที่มีวิสัยทัศน์กว้างขวางและการนำไปสู่การกระทำอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถทำให้การเรียนรู้เป็นประสบการณ์ที่เติบโตและทันสมัยตามยุคที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วด้วยความมุ่งมั่นและความพยายามที่ไม่หยุดยั้งในการพัฒนาทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ด้วยความร่วมมือของทุกภาคส่วน การศึกษาจึงพัฒนาและเป็นทางรอดในกระแสสังคมที่เปลี่ยนแปลงการปรับตัวและการพัฒนาในด้านเหล่านี้จะเป็นทางเลือกสำคัญในการเตรียมความพร้อมให้กับการศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์ เพื่อให้สามารถรับมือกับความเปลี่ยนแปลงและท้าทายต่างๆ ที่เกิดขึ้นในโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการพัฒนาชุมชนและประเทศชาติต่อไปดังนั้น การศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์จึงต้องเน้นที่การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถที่เพียงพอต่อการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการสอนและการเรียนรู้รวมถึงการสร้างสถานที่การเรียนรู้ที่เป็นสิ่งสำคัญในการสนับสนุนการพัฒนาองค์ความรู้และทักษะของนักเรียนในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องในท้ายที่สุด การศึกษาไทยต้องการการมองเห็นที่มีวิสัยทัศน์กว้างขวางและการนำไปสู่การกระทำอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถ

ทำให้การเรียนรู้เป็นประสบการณ์ที่เติบโตและทันสมัยตามยุคที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วด้วยความมุ่งมั่นและความพยายามที่ไม่หยุดยั้งในการพัฒนาด้านการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ด้วยความร่วมมือของทุกภาคส่วน การศึกษาจึงพัฒนาและเป็นทางรอดในกระแสสังคมที่เปลี่ยนแปลงการปรับตัวและการพัฒนาในด้านเหล่านี้จะเป็นทางเลือกสำคัญในการเตรียมความพร้อมให้กับการศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์ เพื่อให้สามารถรับมือกับความเปลี่ยนแปลงและท้าทายต่างๆ ที่เกิดขึ้นในโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการพัฒนาชุมชนและประเทศชาติต่อไป

2. การปรับเปลี่ยนในการเรียนการสอน

การศึกษาต้องปรับตัวให้เป็นไปในทิศทางของการเรียนรู้แบบองค์รวมและเต็มที่ใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน เช่น การใช้แพลตฟอร์มการเรียนการสอนออนไลน์ หรือเทคนิคการสอนแบบผสมผสานระหว่างการเรียนในห้องเรียนและการเรียนออนไลน์ การปรับเปลี่ยนในการเรียนการสอนเพื่อให้สอดคล้องกับโลกาภิวัตน์เป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างมากในยุคปัจจุบัน เนื่องจากโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งในด้านเทคโนโลยี การเศรษฐกิจ และสังคม การศึกษาจึงต้องปรับตัวเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ให้เหมาะสมเพื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (Lifelong Learning) การศึกษาไม่จำเป็นต้องเกิดขึ้นเฉพาะในระยะเวลาที่ได้รับการศึกษาเท่านั้น การพัฒนาตัวเองต้องเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นตลอดชีวิต (สรียา ทับทัน, 2566) เพื่อปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงในวงการการทำงานและโลกโดยรวม กระบวนการที่บุคคลหรือองค์กรกำลังพัฒนาความรู้และทักษะต่อไปอย่างต่อเนื่อง โดยไม่มีจำกัดในการเรียนรู้เพียงแค่สำเร็จการศึกษาหรือฝึกงานเพียงครั้งเดียวเท่านั้น

การเรียนรู้ต่อเนื่องเป็นกระบวนการที่ไม่มีที่สิ้นสุดและมีประโยชน์ในการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพความรู้ทั่วไป และการเติบโตส่วนบุคคลการเรียนรู้ต่อเนื่องสามารถเป็นที่มาของการอัปเดตใหม่โดยการเข้าร่วมคอร์สอบรม การศึกษาออนไลน์ การอ่านหนังสือ หรือการเข้าร่วมกิจกรรมที่สนับสนุนการพัฒนาทักษะและความรู้ เช่น สัมมนาการเข้าร่วมกลุ่มสนับสนุนการเรียนรู้ หรือการทำโครงการที่มีเป้าหมายในการพัฒนาตัวเองการเรียนรู้ต่อเนื่องมีความสำคัญอย่างมากในโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งการเพิ่มความสามารถในการปรับตัวและพัฒนาตนเองเป็นสิ่งจำเป็นที่จะทำให้สามารถทำงานอย่างมีประสิทธิภาพในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ทุกวัน การเรียนรู้ต่อเนื่องยังช่วยให้บุคคลหรือองค์กรมีความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงในสิ่งแวดล้อมทางวิชาชีพและการทำงานอื่นๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต

การพัฒนาทักษะที่จำเป็น (Critical Skills) การสอนควรเน้นการพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการปรับตัวในโลกที่เปลี่ยนแปลง เช่น การคิดอย่างวิเคราะห์ เชื่อมโยงข้อมูล การแก้ปัญหา การสื่อสาร และการทำงานร่วมกับผู้อื่น การสอนควรเน้นการพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการปรับตัวในโลกที่เปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งสำคัญอย่างมากในสมัยปัจจุบัน เนื่องจากโลกกำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านเทคโนโลยี สังคม

และอุตสาหกรรม การพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงนี้จึงเป็นเรื่องสำคัญเพื่อให้บุคคลสามารถปรับตัวและเข้ากับสภาพแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม ดังนั้นคือบางทักษะที่สำคัญที่ควรเน้นในการสอนทักษะการเรียนรู้อย่างรวดเร็วและการปรับตัวการสอนควรให้นักเรียนเรียนรู้วิธีการเรียนรู้อย่างรวดเร็วและปรับตัวต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องทักษะการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหาการสอนควรให้นักเรียนพัฒนาความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาและคิดอย่างสร้างสรรค์เพื่อหาทางแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ที่มีความซับซ้อนทักษะการสื่อสารและการทำงานร่วมกันการสอนควรเน้นการพัฒนาทักษะการสื่อสารทั้งในรูปแบบการสื่อสารทางภาษาและการสื่อสารทางอื่นๆ เช่น การสื่อสารทางดิจิทัล และการทำงานร่วมกันเป็นทีมทักษะด้านเทคโนโลยีและดิจิทัลการสอนควรให้นักเรียนพัฒนาความเข้าใจและทักษะในการใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือดิจิทัลที่จำเป็นสำหรับการปรับตัวในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทักษะการคิดอย่างสร้างสรรค์และนวัตกรรมการสอนควรส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างสร้างสรรค์และนวัตกรรมเพื่อสร้างความแตกต่างและเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง

การใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน (Technology Integration) เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือที่สามารถช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น (ศุภโชค แต่งทอง, 2565) การนำเทคโนโลยีเข้ามาในห้องเรียน การใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอนมีบทบาทสำคัญในการปรับปรุงและปรับปรุงกระบวนการการเรียนการสอนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและน่าสนใจมากขึ้น เช่น การใช้แพลตฟอร์มการเรียนออนไลน์ เช่น Moodle, Google Classroom, หรือ Canvas เป็นต้น ช่วยให้ผู้สอนสร้างและจัดการเนื้อหาการเรียนการสอนอย่างง่ายดาย และให้นักเรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนได้ทุกที่ทุกเวลา การสร้างวิดีโอการสอนช่วยให้ผู้สอนสามารถอธิบายและสื่อสารเนื้อหาการเรียนการสอนอย่างชัดเจน นอกจากนี้ยังช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ในรูปแบบที่สะดวกสบายและน่าสนใจ การใช้แบบทดสอบออนไลน์ช่วยให้ผู้สอนสามารถวัดผลการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ และให้ข้อมูลที่มีประโยชน์ในการปรับปรุงกระบวนการการสอนในอนาคต การใช้เกมการเรียนรู้ช่วยให้การเรียนการสอนเป็นเรื่องสนุกสนานและน่าสนใจมากขึ้น การใช้เกมในห้องเรียนสามารถช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ทักษะและความรู้ในรูปแบบที่เข้าใจได้ง่ายและเข้าใจการใช้สื่อสังคมเป็นเครื่องมือในการสร้างชุมชนการเรียนรู้ นักเรียนและผู้สอนสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแบ่งปันเนื้อหาการเรียนการสอนที่น่าสนใจในชุมชนนั้นๆ ข้างต้นจะเห็นได้ว่า การใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอนช่วยให้กระบวนการการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและน่าสนใจมากขึ้น และเตรียมพร้อมนักเรียนให้มีความรู้และทักษะที่จำเป็นในโลกที่เต็มไปด้วยเทคโนโลยีในปัจจุบันและอนาคต

การสอนเชิงบวก (Positive Education) การสอนไม่เพียงแต่เน้นที่การทำความรู้เท่านั้น แต่ยังเน้นที่การพัฒนาบุคลิกภาพบวก และคุณลักษณะที่สร้างเสริมสุขภาพจิตของนักเรียน การสอนเชิงบวกมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะและความสามารถที่เกี่ยวข้องกับความสุขและความสำเร็จ การพัฒนาทักษะทางการ

สังคม, การสร้างความคล่องตัวทางอารมณ์, และทักษะทางการเรียนรู้เช่น การเรียนรู้ตนเองและการจัดการกับความเครียดการสนับสนุนความสุขทางจิตมุ่งเน้นการสร้างความสุขทางจิตและความเป็นอยู่ที่เติบโตขึ้น เช่น การสนับสนุนการเรียนรู้เกี่ยวกับแผนที่ความสุข, การฝึกสมาธิ, การสร้างความภาคภูมิใจและความมุ่งมั่นการสร้างความหมายในชีวิตช่วยให้แก่นักเรียนเข้าใจและรับรู้ความหมายในชีวิตของตนเอง โดยใช้เครื่องมือเช่น การวิเคราะห์คุณค่าและเป้าหมาย, การกำหนดเป้าหมายที่มีความหมายสำหรับตนเอง, และการสร้างความเชื่อมั่นในการทำสิ่งที่มีความหมายต่อตนเองและความรู้สึกของภาระสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน โดยเน้นการสร้างมิตรภาพ, การสนับสนุนและการเข้าใจซึ่งกันและกัน ซึ่งสามารถสร้างบรรยากาศที่สนุกสนานและเชื่อมโยงกันได้อย่างมีความสุขการสอนเชิงบวกช่วยส่งเสริมการใช้ทักษะในการแก้ปัญหาและการคิดบวก ซึ่งช่วยเสริมสร้างองค์ความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการปรับตัวและการเปลี่ยนแปลงในชีวิตมุ่งเน้นการพัฒนาบุคลิกภาพที่ดี, สุขภาพที่ดี, ความสัมพันธ์ที่ดี, และความรู้สึกของความมั่นคงในชีวิต ซึ่งทั้งหมดนี้จะช่วยให้ผู้เรียนมีชีวิตที่มีคุณค่าและมีความสุขอย่างแท้จริงในทุกๆ ด้านของชีวิตของผู้เรียน (จามร สิริภรณ์ และคณะ, 2566)

การเรียนรู้แบบประสบการณ์ (Experiential Learning) การให้โอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์ที่จริงจัง เช่น การทำโครงงาน การฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการ หรือการทำงานกับชุมชน การเรียนรู้แบบประสบการณ์ (Experiential Learning) เป็นกระบวนการการเรียนรู้ที่มีความสำคัญกับประสบการณ์ที่ผ่านมาในการเรียนรู้ เช่น การทำงานกับสิ่งของ การทดลอง การมีประสบการณ์ส่วนตัวโดยไม่จำกัดเพียงการเรียนรู้จากหนังสือหรือการฟังบรรยายเท่านั้นยังมีความสำคัญของการเรียนรู้แบบประสบการณ์อยู่การเรียนรู้ที่ได้มีความหมายและจำได้มากขึ้นเมื่อผู้เรียนมีโอกาสทำการทดลองและประสบการณ์จริง ผ่านการใช้ความคิดและทักษะที่มีอยู่ในสถานการณ์จริง จึงช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากขึ้นการเรียนรู้แบบประสบการณ์มักจะเป็นกระบวนการที่สร้างสรรค์และเน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ซึ่งช่วยส่งเสริมการเรียนรู้แบบองค์รวม การมีความสามารถในการแก้ปัญหา และการพัฒนาทักษะทางการชีวิตในองค์กรและชีวิตส่วนตัวของบุคคลให้ดียิ่งขึ้น โดยผ่านประสบการณ์จริงๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของนักเรียนหรือผู้เรียนต่างๆ จะทำให้การเรียนรู้มีความสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในสถานการณ์ที่สนับสนุนการเรียนรู้แบบนี้อีกเต็มที่โดยสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้สัมผัสประสบการณ์ต่างๆ และมีพื้นที่ในการสะท้อนการตั้งคำถาม และการทดลองในสถานการณ์จริงๆ อย่างต่อเนื่อง

จากข้างต้นที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าการปรับเปลี่ยนในการเรียนการสอนเพื่อให้สอดคล้องกับยุคโลกาภิวัตน์เป็นเรื่องสำคัญที่ต้องพิจารณาอย่างจริงจังในสถานการณ์ปัจจุบันที่โลกกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วทั้งในด้านเทคโนโลยี สังคม และเศรษฐกิจ โรงเรียนและสถาบันการศึกษาทุกแห่งจึง

ต้องการวิธีปรับเปลี่ยนเพื่อให้การเรียนการสอนเข้ากับยุคแห่งความเปลี่ยนแปลงนี้ได้อย่างเหมาะสมการใช้เทคโนโลยีในการสอนช่วยให้เรียนรู้เป็นเรื่องน่าสนใจและมีประสิทธิภาพมากขึ้นสำหรับนักเรียน ตัวอย่างเช่นการใช้แพลตฟอร์มการเรียนออนไลน์ แอปพลิเคชันการเรียนรู้ หรือการใช้เครื่องมือเสริมสร้างเนื้อหาการเรียนรู้ที่ทันสมัย ดังนั้นการปรับเปลี่ยนในการเรียนการสอนเพื่อสอดคล้องกับโลกาภิวัตน์ไม่เพียงแต่ช่วยให้เด็กมีความพร้อมที่จะเข้าสู่โลกแรงงานและสังคมของวันนี้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ยังเป็นการสร้างพื้นฐานที่แข็งแกร่งสำหรับการพัฒนาของสังคมและประเทศชาติในอนาคตด้วย

3. การพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลและเทคโนโลยี

การเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อมีทักษะทางด้านดิจิทัลและเทคโนโลยีที่จำเป็นสำหรับการปรับตัวในโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลและเทคโนโลยี (Digital and Technology Skills Development) เป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างมากในยุคปัจจุบันที่เต็มไปด้วยการเปลี่ยนแปลงและการเจริญเติบโตของเทคโนโลยีในทุกสาขาของชีวิตมนุษย์ การที่บุคคลมีทักษะด้านดิจิทัลและเทคโนโลยีที่เพียงพอจะช่วยให้มีความสามารถในการปรับตัวและทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ ยังเสริมสร้างโอกาสในการทำงานและการเติบโตอาชีพของบุคคลในสมัยปัจจุบันที่ต้องการความเชี่ยวชาญในด้านดิจิทัลและเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง (วีระนุช แยมยิ้ม และคณะ, 2565)

การพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลและเทคโนโลยีไม่ได้หมายถึงการเรียนรู้เพียงแค่การใช้งานเครื่องมือหรือซอฟต์แวร์เท่านั้นแต่มีความหมายกว้างขวางมากกว่านั้นเช่นการทำความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีเพื่อแก้ไขปัญหาทางธุรกิจหรือสังคมการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพผ่านสื่อดิจิทัล

การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำข้อมูลมาใช้ในการตัดสินใจและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อสร้างสรรค์ผลงานที่น่าประทับใจสำหรับบุคคลที่ต้องการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลและเทคโนโลยีควรเริ่มต้นด้วยการเรียนรู้เกี่ยวกับพื้นฐานของเทคโนโลยีและการใช้งานอย่างเชี่ยวชาญในส่วนที่สนใจรวมถึงการต่อยอดทักษะเหล่านี้ด้วยการศึกษาต่อหรือฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริง ไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้ผ่านหลักสูตรออนไลน์หรือการทำงานร่วมกับผู้เชี่ยวชาญในอุตสาหกรรมทั้งนี้การเรียนรู้ตลอดชีวิตและการปรับตัวต่อเทคโนโลยีใหม่ๆ เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากสถานะของเทคโนโลยีและดิจิทัลกำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในสมัยปัจจุบัน องค์กรและรัฐบาลก็มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลและเทคโนโลยีให้กับประชากร โดยการจัดหาทรัพยากรที่เหมาะสมเพื่อการฝึกอบรมและการพัฒนาทักษะรวมถึงการสร้างนโยบายและโปรแกรมที่สนับสนุนให้คนทุกคนสามารถเข้าถึงการศึกษาทางด้านดิจิทัลและเทคโนโลยีได้อย่างเท่าเทียม ซึ่งจะช่วยเพิ่มโอกาสในการพัฒนาทักษะและความรู้

4. การสร้างนวัตกรรมในการศึกษา

การสร้างนวัตกรรมในการศึกษาเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญในการพัฒนาสถาบันการศึกษาและเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของนักเรียนหรือผู้เรียนทั่วไป นวัตกรรมในการศึกษาสามารถมีลักษณะต่างๆได้ เช่นเทคโนโลยีในการศึกษามีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงวิธีการเรียนรู้และการสอนในสถาบันการศึกษาทั่วโลก การใช้แพลตฟอร์มการเรียนการสอนออนไลน์ (E-Learning Platforms) เทคโนโลยีที่ให้อโอกาสในการเรียนรู้และการสอนผ่านอินเทอร์เน็ต เช่น Moodle, Blackboard, Google Classroom, Microsoft Teams การเรียนรู้ผ่านวิดีโอ (Video Learning) การใช้วิดีโอเป็นเครื่องมือในการสอนและเรียนรู้ เช่น การใช้ YouTube, Khan Academy, TED-Ed เป็นต้น การเรียนรู้แบบเปิด (Open Educational Resources) การแบ่งปันเนื้อหาการเรียนรู้แบบฟรีหรือต่อเนือง เช่น MOOCs (Massive Open Online Courses), OpenCourseWare การเรียนรู้แบบมีความร่วมมือ (Collaborative Learning) การใช้เทคโนโลยีที่เป็นเครื่องมือในการทำงานกลุ่มและการสร้างร่วมกัน เช่น Google Docs, Padlet, Zoom การใช้เกมในการศึกษา (Educational Gaming) เทคโนโลยีที่ใช้สร้างเกมที่มีเนื้อหาการเรียนรู้ เช่น Minecraft: Education Edition, Quizizz, Kahoot! การใช้เทคโนโลยีเสมือนจริง (Virtual Reality, Augmented Reality) การใช้เทคโนโลยีเสมือนจริงหรือเสมือนเพิ่มเติมในการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความสมจริง เช่น ใช้งาน Oculus Rift, Google Cardboard, ARKit การใช้แอปพลิเคชันในการศึกษา (Educational Apps) แอปพลิเคชันที่ออกแบบมาเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาทักษะ เช่น Duolingo, Photomath, Khan Academy การใช้งานเทคโนโลยีสมัยใหม่ (Emerging Technologies) เทคโนโลยีที่เพิ่มความเป็นไปได้ในการเรียนรู้ เช่นการใช้งานหุ่นยนต์, ปัญญาประดิษฐ์, การเรียนรู้เชิงลึก (Deep Learning) การใช้เทคโนโลยีในการศึกษามีประโยชน์ในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและทันสมัยขึ้น โดยช่วยให้นักเรียนและผู้สอนมีโอกาสนในการเรียนรู้และสอนอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นตามความต้องการและสภาพแวดล้อมการศึกษาของแต่ละกลุ่มได้ดียิ่งขึ้น (เกียรติศักดิ์ ศุภรัตน์ และกล้าหาญ ณ น่าน, 2566)

การบูรณาการทางวิชาการการรวมผสานวิชาการหลายๆ สาขาเข้าด้วยกัน เพื่อสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหลากหลายและน่าสนใจมากขึ้น เช่น การใช้ศาสตร์และเทคโนโลยีในการสร้างโปรเจกต์แบบโอเพน การสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่กระตุ้นการคิดสร้างสรรค์การสร้างพื้นที่เรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม เช่น การใช้งานห้องสมุดแบบมีที่นั่งสำหรับการทำงานกลุ่ม การจัดโครงการสร้างและสนับสนุนสถานที่สำหรับนักเรียนที่สร้างสรรค์ (คันสนีย์ จันทรอนุภาพ และคณะ, 2566)

การพัฒนาวิธีการสอนและการประเมินการนำเสนอวิธีการสอนที่ใหม่และนวัตกรรม เช่น การใช้การเรียนรู้แบบปฏิสัมพันธ์ หรือการใช้การประเมินแบบมาตรฐานในการปรับปรุงการเรียนรู้การร่วมมือกับองค์กรหรือภาคีเครือข่ายในการสร้างโปรแกรมการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เช่น การสร้างโครงการฝึกอบรม

ที่เชื่อมโยงกับธุรกิจหรืออุตสาหกรรมในพื้นที่การสร้างนวัตกรรมในการศึกษามีได้จากการทำความเข้าใจความต้องการและประเด็นที่สำคัญในระบบการศึกษา การใช้เทคโนโลยีและองค์กรมีความสำคัญในการสนับสนุนและส่งเสริมนวัตกรรมในองค์กรการศึกษา เพื่อสร้างผลลัพธ์ที่สามารถพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการการเรียนรู้ได้อย่างเป็นประสบการณ์และทันสมัยในยุคนี้ การสร้างนวัตกรรมในการศึกษาเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยส่งเสริมการพัฒนาทักษะและความสามารถของบุคคลในสังคมรุ่นใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

5. การสร้างความเป็นเลิศของครูและบุคลากรทางการศึกษา

การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการสอนและการเรียนรู้ในยุคโลกาภิวัตน์การสร้างความเป็นเลิศของครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นเรื่องสำคัญที่มีผลต่อคุณภาพของการศึกษาและการเรียนรู้ของนักเรียน การฝึกอบรมและพัฒนาการให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีโอกาสได้รับการฝึกอบรมและพัฒนาทักษะและความรู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น การใช้เทคโนโลยีในการสอน การจัดการชั้นเรียนที่หลากหลายและเทคนิคการสอนที่มีประสิทธิภาพ การสร้างชุมชนการเรียนรู้เป็นการสร้างพื้นที่และโอกาสให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถแลกเปลี่ยนประสบการณ์และเรียนรู้จากกันและกัน โดยการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทั้งในรูปแบบออฟไลน์และออนไลน์การสนับสนุนและการตอบสนองต่อความต้องการของครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญ เช่น การให้คำแนะนำเพื่อช่วยให้พัฒนาทักษะและความรู้ (สิทธิพงษ์ สุพรม และคณะ, 2566)

การจัดการสภาพแวดล้อมการทำงานที่สร้างสรรค์และกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้การสร้างความรู้กระตือรือร้นในการพัฒนาตนเองส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยการส่งเสริมให้เข้าร่วมการอ่านหนังสือ การศึกษาต่อหรือการเข้าร่วมงานอบรมที่เกี่ยวข้องการตระหนักรู้ถึงความสำคัญของการสร้างความเชื่อมั่นและความเข้าใจ การสร้างความเชื่อมั่นให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากมันจะส่งผลต่อความมั่นใจในการปฏิบัติงานและการสอนการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่สนับสนุนการเรียนรู้ การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่สนับสนุนการเรียนรู้และการพัฒนาของครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยการสร้างระบบการประเมินและการให้ข้อต่อสนทนเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้และการพัฒนาตนเอง การสร้างความเป็นเลิศของครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะและความรู้ การสนับสนุน และการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่สนับสนุนการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองของสมาชิกในองค์กร โดยทำเช่นนี้ จะช่วยให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการสอน

6. การเสริมสร้างการศึกษาอย่างยั่งยืน

การพัฒนาการศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน เป็นสิ่งที่จะต้องหารือร่วมกันระหว่างการศึกษาและการพัฒนาที่ยั่งยืน เช่น การบูรณาการการศึกษาเข้าไว้ในการพัฒนาที่ยั่งยืน และบูรณาการการพัฒนาที่ยั่งยืนไว้ในการศึกษาตลอดปีที่ผ่านมา การศึกษามีบทบาทเพิ่มมากขึ้นต่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน สิ่งเหล่านี้ ชัดเจนว่า หากคนทั่วโลกไม่ได้ให้ความสำคัญ และปฏิบัติตามหลักการของการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นประจำทุกวันแล้ว เราจะไม่สามารถสร้างอนาคตที่เราต้องการได้ ในขณะที่เราเพียรพยายามที่จะบรรลุเป้าหมายการศึกษาเพื่อปวงชนในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา เราต่างให้ความสำคัญกับการสร้างความรู้ ทักษะ ค่านิยมและทัศนคติเพื่อตอบสนองต่อการสร้างคุณภาพชีวิตที่ยั่งยืนในปัจจุบัน การศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นการส่งเสริมความรู้ ทักษะ ค่านิยมและทัศนคติซึ่งช่วยสร้างพลังผู้เรียนในการตัดสินใจและดำเนินการเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่มีความสมบูรณ์ ส่งเสริมเศรษฐกิจและสร้างสังคมที่ยึดถือธรรม การประกาศทศวรรษสหประชาชาติ และแผนปฏิบัติการโลกการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ ส่งผลต่อความพยายามในการบรรลุเรื่องการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนไว้ในนโยบายการศึกษาหลักสูตร และการฝึกอบรมครู

การพัฒนาที่ยั่งยืน และการศึกษาจึงจำเป็นต้องมีการหารือร่วมกันมากกว่าในอดีตที่ผ่านมาการประกาศเป้าหมายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน 17 ประการ ส่งผลให้ภูมิภาค ประเทศ สถาบันและบุคคลมีข้อผูกพันต่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน การบูรณาการอย่างมีกลยุทธ์ เป็นไปอย่างต่อเนื่อง และด้วยความตั้งใจ หรือการบรรลุเรื่องการพัฒนาอย่างยั่งยืนไว้ในการศึกษาทุกระดับจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นประเด็นข้ามสาขาและต้องมีการบูรณาการไว้ในเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกเป้าหมาย จึงไม่ต้องสงสัยเลยว่า การศึกษาและการพัฒนาที่ยั่งยืนจะต้องมีการหารือและเพิ่มความร่วมมือระหว่างกัน มากกว่าในอดีตที่ผ่านมาการเสริมสร้างการศึกษาอย่างยั่งยืนไม่ได้เกี่ยวข้องเพียงแต่กับการได้รับการศึกษาทางการศึกษาเท่านั้น แต่เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตนเองในทุกๆ ด้านของชีวิตและการทำงานด้วยการเรียนรู้และการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ การเลือกใช้และผสมผสานวิธีการเรียนรู้ที่ต่างกันอย่างมีประสิทธิภาพจะช่วยให้คุณเป็นผู้เรียนที่มีความรู้และทักษะที่มั่นคงในยุคที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของวันนี้และอนาคต

7. สรุป

ในยุคโลกาภิวัตน์ที่เต็มไปด้วยความเปลี่ยนแปลงและความสับสนของเทคโนโลยีและวัฒนธรรม การศึกษาไทยก็ต้องปรับตัวให้เข้ากับภาวะการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วเหล่านี้ เพื่อที่จะยังคงเป็นที่ยอมรับในระดับโลก ดังนั้น การปรับปรุงระบบการศึกษาของไทยในยุคนี้จึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่งหนึ่งในแนวทางสำคัญที่ช่วยให้การศึกษาไทยสามารถเหนือขึ้นเมื่ออยู่ในยุคโลกาภิวัตน์คือการรับมือกับ

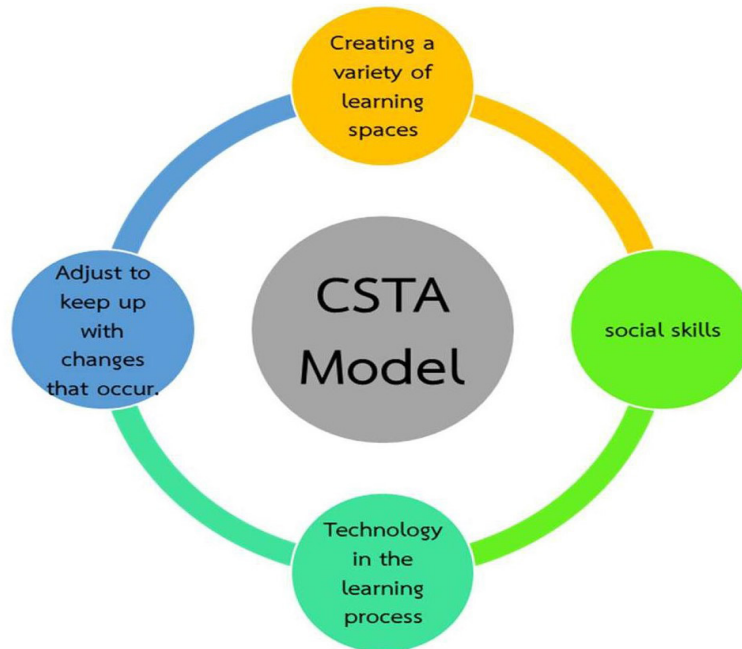

เทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมใหม่ๆ โดยการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอนเพื่อให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ตัวอย่างเช่นการใช้แพลตฟอร์มการเรียนออนไลน์ หรือการใช้เทคโนโลยีเสมือนจริงในการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่น่าสนใจและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ การเรียนรู้ตลอดชีวิตก็เป็นสิ่งสำคัญที่ไม่ควรละเลยในยุคนี้ การศึกษาไทยจึงควรเน้นการพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับการปรับตัวในสังคมและตลาดแรงงานที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งสามารถทำได้ผ่านการเสริมสร้างการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานอย่างใกล้ชิด การศึกษาไทยยังต้องมีการสร้างนวัตกรรมในการสอนและเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การศึกษาเข้ากับแนวโน้มของการพัฒนาที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนานวัตกรรมและการคิดสร้างสรรค์ให้กับนักเรียนและบุคลากรทางการศึกษาด้วยการปรับตัวและการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง การศึกษาไทยสามารถเป็นที่ยอมรับในระดับโลกและมีความสำคัญในยุคโลกาภิวัตน์ได้อย่างแข็งแกร่ง เพื่อให้รุ่งเรืองและยั่งยืนในอนาคต

8. องค์ความรู้ที่ได้รับ

การสร้างพื้นที่การเรียนรู้ที่หลากหลายและมีความเป็นมามากยิ่งขึ้น เพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและสนุกสนานในการเรียนเพื่อทักษะทางสังคมที่สำคัญในการปรับตัวและทำงานร่วมกับผู้อื่นในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วโดยการใช้เทคโนโลยีในกระบวนการเรียนรู้เป็นสิ่งจำเป็น เพื่อสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่น่าสนใจและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นดังนั้นการศึกษาจึงต้องปรับให้ทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นการศึกษาไม่อาจพึ่งพาอาศัยการบริหารจัดการแบบเดิมๆ ที่ใช้อำนาจกฎกติกาเก่าๆ ซึ่งทำให้จมอยู่ในความลุ่มเหลว-ก้าวไม่ทันโลกอีกต่อไปโดยเราต้องเชื่อมการศึกษาเข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคมให้เป็นเนื้อเดียวกันเพื่อการดำรงชีวิตในโลกยุคใหม่โดยการเรียนรู้จากสิ่งที่ปรากฏขึ้นในสังคมไทย จากองค์ความรู้ที่สรุปเป็นโมเดลดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับ

เอกสารอ้างอิง

- กัญญกร เอี่ยมพญา และคณะ. (2564). การจัดการศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์. *วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์*, 8(1), 353.
- เกียรติศักดิ์ สุภรัตน์ และกล้าหาญ ณ น่าน. (2566). สภาพแวดล้อมในการทำงานที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสร้างนวัตกรรมในการทำงานของข้าราชการครูประถมศึกษา. *วารสารวิชาการการตลาดและการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี*, 10(1), 22.
- จามร สิริภรณ์ และคณะ. (2566). การพัฒนาทักษะการคิดเชิงบวกในการจัดการการเรียนรู้ดิจิทัล. *วารสารมหาจุฬานาครทรรศ*, 10(4), 229.
- ราชวิกรม อาทิตย เจริญรัชต์ภาคย์ และวราภรณ์ เจริญรัชต์ภาคย์. (2565). การเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา: การเรียนรู้แบบดิจิทัลและนวัตกรรมใหม่. *วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 5(4), 1726.

- วีระนุช แยมยิ้ม และคณะ. (2565). ถอดบทเรียนการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลและเทคโนโลยีด้านการศึกษา
ให้แก่ผู้เรียนโดยบัณฑิตจบใหม่ภายใต้โครงการ อว. สร้างงานเฟส 2. *วารสารบัณฑิตศึกษา
ปริทรรศน์ มจร วิทยาเขตแพร่*, 8(1), 281.
- คันสนีย์ จันทรอานภาพ และคณะ. (2556). บูรณาการทางวิชาการและบูรณาการทางสังคมในสถานศึกษา
ของนิสิตนักศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้. *วารสารปาริชาติมหาวิทยาลัยทักษิณ*, 3(23), 22.
- ศุภโชค แดงทอง. (2565). การพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรทางการศึกษา สำนัก
เทคโนโลยี เพื่อการเรียนรู้การสอน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสาร
การบริหารและพัฒนา วิทยาลัยพณิชยบัณฑิต*, 5(1), 165.
- สรียา ทับทัน. (2566). ทักษะจำเป็นเน้นสร้างคุณภาพสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต. *วารสารครุศาสตร์
อุตสาหกรรม*, 22(2), A2.
- สิทธิพงษ์ สุพรม และคณะ. (2566). รูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้การประเมินแบบสะท้อนคิดที่มีผลต่อ
สมรรถนะครูด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ระดับมัธยมศึกษา. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์
ปริทรรศน์*, 12(2), 99-100.
- สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2564). แปลสรุป จากรายงาน
เรื่อง “Issues and Trends in Education for Sustainable Development บทที่ 1 จากวาระ
ที่ 21 สู่เป้าหมายที่ 4.7 : การศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน. เข้าถึงได้จาก [https://bic.moe.
go.th/index.php/gallery/2021-08-29-21-34-25/320-issues-and-trends-in-education-5-4-6](https://bic.moe.go.th/index.php/gallery/2021-08-29-21-34-25/320-issues-and-trends-in-education-5-4-6)

พุทธวิธีบริหารการศึกษาโรงเรียนวิถิพุทธชั้นนำ

Buddhist Methods of Education Administration Leading Buddhist Schools

พระครูปลัดบุญช่วย โชติวีโส

Phrakhrupalad Boonchuay Chotivungso (Auiwong)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Khon Kaen Campus, Thailand

Corresponding Author, E-mail: boonchuay.cho@mcu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิชาการ เรื่อง พุทธวิธีบริหารการศึกษาโรงเรียนวิถิพุทธชั้นนำนี้จัดทำขึ้นเพื่อสังเคราะห์แนวทางการบริหารโรงเรียนวิถิพุทธชั้นนำ ให้โรงเรียนทั่วไปหรือโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนวิถิพุทธสามารถนำไปเป็นแนวทางในการบริหารโรงเรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สามารถพัฒนาการบริหารโรงเรียนวิถิพุทธให้มีคุณภาพสู่โรงเรียนวิถิพุทธชั้นนำ และต่อยอดไปสู่โรงเรียนวิถิพุทธพระราชทานต่อไป โดยจากการศึกษาสามารถสรุปได้ว่าการบริหารโรงเรียนวิถิพุทธให้ประสบความสำเร็จไปสู่การเป็นโรงเรียนวิถิพุทธชั้นนำได้นั้น โรงเรียนจะต้องมีการดำเนินงานตามแนวทางโรงเรียนวิถิพุทธให้มีผลงานดีเด่นเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน จนเป็นแบบอย่างได้และมีการดำเนินการตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของอัตลักษณ์ 29 ประการในโรงเรียนวิถิพุทธอย่างชัดเจน และมีกิจกรรมหรือโครงการที่เด่นชัดเชิงประจักษ์ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นบุคคลที่มีวิสัยทัศน์ปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ มีความศรัทธาและประพฤติปฏิบัติตนตามหลักของพุทธศาสนา เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์และชุมชนจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการสอนตามหลักไตรสิกขาทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้เชื่อมโยงกับชีวิตประจำวันทุกช่วงชั้นมีการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริงด้วยวิธีหลากหลาย การบริหารจัดการศึกษาต้องเปิดโอกาสให้ชุมชนในท้องถิ่นบ้านวัดโรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมกำหนดวิสัยทัศน์จัดทำหลักสูตรปรับปรุงภูมิทัศน์ ปรับปรุงกายภาพและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการส่งเสริมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตรโดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิบัติกิจกรรมทางพุทธศาสนาร่วมกับพระสงฆ์ชุมชนอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ: พุทธวิธี; บริหารการศึกษา; โรงเรียนวิถิพุทธชั้นนำ

Abstract

Academic article on Buddhist methods of education administration leading Buddhist schools, this was created to synthesize management guidelines for leading Buddhist Way Schools. Give to general schools or schools participating in the Buddhist School Project. Can be used as a guideline for school administration. To develop students to have morals, ethics and desirable characteristics. Able to develop the management of Buddhist schools to have quality and become a leading Buddhist Way Schools and further expand it into the Royal Award Buddhist Oriented Schools From the study, it can be summarized that managing a Buddhist school to be successful and become a leading Buddhist Way Schools. The school must operate according to the Buddhist school guidelines to have outstanding and concrete results. Until it can be a role model and there is a clear implementation of the standards and indicators of the 29 identities in Buddhist schools and have activities or projects that are clearly evident Educational institution administrators and teachers must be people with vision. Work systematically, have faith, and behave according to the principles of Buddhism. Be a good role model for students and the community, organize integrated teaching and learning according to the three principles for all learning groups connected to daily life at every level. There is a measurement and evaluation according to actual conditions by various methods. Educational management must provide opportunities for local communities, homes, temples, and schools to participate in setting the vision, create a landscape improvement course physical and environmental improvements including promoting friendly relationships especially practicing Buddhist activities with monks continuous community.

Keywords: Buddhist methods; Education administration; leading Buddhist schools

1. บทนำ

ประวัติศาสตร์ความเป็นมาของชาติไทยมีความต่อเนื่องมาด้วยกันกับความเป็นมาของพระพุทธศาสนาโดยเฉพาะอย่างยิ่งนับตั้งแต่สมัยก่อนที่ชนชาติไทยมีประวัติศาสตร์อันชัดเจนซึ่งชาวไทยก็ได้นับถือพระพุทธศาสนาต่อเนื่องมาอย่างยาวนานจนกล่าวได้ว่าประวัติศาสตร์ของประเทศไทยเป็นประวัติศาสตร์ของชนชาติที่นับถือศาสนาพุทธในด้านวัฒนธรรมวิถีชีวิตของคนไทยก็ได้ผูกพันประสานกลมกลืนกับหลัก

ความเชื่อและหลักปฏิบัติในพระพุทธศาสนาตลอดเวลายาวนานโดยมีวัดเป็นศูนย์กลางการศึกษาของสังคมไทยเป็นแหล่งคำสั่งสอนและการฝึกอบรมกิจกรรมส่วนใหญ่ที่มีความสำคัญของรัฐที่ดีของชุมชนที่ดีก็จะมีส่วนประกอบด้วยพระพุทธศาสนาซึ่งเป็นพิธีการที่เน้นย้ำความสำคัญและเสริมคุณค่าทางจิตใจของมนุษย์ (กรมวิชาการ, 2546: 1)

ศาสนาพุทธได้เข้ามามีบทบาทต่อคนไทยเป็นเวลาช้านานจนฝังลึกในจิตใจและวิถีชีวิตของชาวไทย กลายเป็นเครื่องหล่อหลอมกลั่นกรองนิสัยพื้นฐานจิตใจของคนไทย ดังที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวมีพระราชนิพนธ์ในเทศนาวันเสื่อป่าว่าเป็นหน้าที่ของเราที่จะต้องตั้งใจรักษาความมั่นคงของพระพุทธศาสนาในประเทศไทยอย่าให้มีอันตรายมาถึงได้ต้องรักษาพระศาสนาอันนี้ให้คงอยู่ในเมืองไทยอีกต่อไปต้องรักษาไว้เพื่อเป็นมรดกแก่ลูกหลานของเราทั้งหลายสังคมไทยเป็นสังคมที่มีโอกาสใกล้ชิดกับสิ่งล้ำค่าของสังคมมนุษยชาติคือ “พระพุทธศาสนา” ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศไทยนับถือพระพุทธศาสนาประมาณร้อยละ 95 ของประชากรทั้งหมดประกอบกับวิถีชีวิตและด้านวัฒนธรรมของชาวไทยได้รับการหล่อหลอมมาจากคำสอนของพระพุทธศาสนาตั้งแต่ยุคแรกของประวัติศาสตร์ชาติไทยจนกล่าวได้ว่าวิถีพุทธคือวิถีวัฒนธรรมของชาวไทยส่วนใหญ่จนมีความเป็นเอกลักษณ์ทั่วโลกตระหนักและให้การยอมรับพระพุทธศาสนายังมีรายละเอียดที่เป็นระบบการศึกษาเป็นหัวใจสำคัญของการปฏิรูปการศึกษา ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 หมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ มาตรา 73 บัญญัติไว้ว่า “รัฐต้องให้ความอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่นส่งเสริมความเข้าใจอันดีงามและความสมานฉันท์ระหว่างชนชาติของทุกศาสนารวมทั้งสนับสนุนการนำหลักธรรมของศาสนามาใช้เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและพัฒนาคุณภาพชีวิต” มาตรา 81 บัญญัติไว้ว่า “รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2547: 21-22) ตลอดจนพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ตามมาตรา 6 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจสติปัญญาความรู้และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและมาตรา 24 (4) ได้กล่าวไว้ว่าการจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545: 4) พร้อมกันนี้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) ได้มุ่งเน้นการพัฒนาคนเป็นหลักสำคัญและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549) ได้บัญญัติไว้ในข้อ 2 ด้านนโยบายว่าคนเก่งจะต้องถึงพร้อมด้วยคุณธรรมจากคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี พ.ศ. 2544 ได้บัญญัติไว้ว่าจะมีนโยบายสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนได้ศึกษาศาสนาธรรมะและร่วมประกอบพิธีกรรมทางศาสนามากขึ้น กระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักและเห็นความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจึงนำแนวทางของพระพุทธศาสนามาบูรณาการในการจัด

กิจกรรมการเรียนการสอนในรูปแบบ “โรงเรียนวิถีพุทธ” โดยใช้กระบวนการสอนแบบพุทธซึ่งถือว่าเป็นนวัตกรรมการจัดการศึกษา 1 ใน 5 รูปแบบตามนโยบายโรงเรียนรูปแบบใหม่และถือเป็นจุดสำคัญของการนำคุณค่ามหาศาลของพระพุทธธรรมมาสู่สังคมไทยอันจะช่วยผลักดันให้เด็กและเยาวชนไทยสามารถพัฒนาตามศักยภาพเป็นคนดีคนเก่งของสังคมและสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขนักเรียนผู้มีความสุขจิตดีย่อมเรียนหนังสือได้ดี

การดำเนินงานในช่วงที่ผ่านมาของโรงเรียนวิถีพุทธแม้จะได้ผลเป็นที่น่าพอใจในระดับหนึ่งโรงเรียนก็ยังเห็นว่ายังจะต้องพัฒนาด้านนี้ให้มากยิ่งขึ้นประกอบกับสภาพสังคมและชุมชนในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปรวดเร็วมากปัญหาด้านสังคมเกิดขึ้นมากมายนักเรียนซึ่งเป็นเยาวชนของชาติในอนาคตที่สำคัญไม่สามารถปรับตัวได้ทันการเปลี่ยนแปลงจึงเกิดปัญหาขึ้นรวมทั้งครูผู้ปกครองจะต้องมีแนวทางและวิธีการอย่างหลากหลายที่จะช่วยกันส่งเสริมและดำเนินการพัฒนานักเรียนในด้านความมีคุณธรรมจริยธรรมตามหลักพุทธธรรมไตรสิกขาคือศีลสมาธิปัญญานักเรียนมีวัตรปฏิบัติในการกินอยู่และฟังเป็นครูบุคลากรผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีเป็นบุคคลที่ต้อง“สอนให้รู้ทำให้ดูให้เห็น” รวมทั้งโรงเรียนจะต้องมีระบบการบริหารจัดการตามแนวทางวิถีพุทธที่ถูกต้องและเกิดประสิทธิภาพทั้ง 5 ด้านคือ 1) ด้านการวางแผน 2) ด้านการจัดองค์กร 3) ด้านการบริหารงานบุคคล 4) ด้านการอำนวยการ และ 5) ด้านการกำกับดูแลซึ่งโรงเรียนที่เข้าร่วมเน้นการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายโดยเมื่อได้ดำเนินการมาระยะหนึ่งแล้วจึงจำเป็นต้องทราบผลการดำเนินงานปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

2. ความหมายพุทธวิธีบริหารการศึกษา โรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ

พุทธวิธี หมายถึง หลักการหรือแนวคำสอนในพระพุทธศาสนาที่พระพุทธเจ้าทรงวางหลักปฏิบัติไว้ซึ่งแนวคำสอนในพระพุทธศาสนานั้นมีอยู่มากมายหลายด้านทั้งด้านที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตนด้านการอยู่ร่วมกับผู้อื่นด้านการครองเรือนการปฏิบัติตนต่อบิดามารดาด้านการประกอบอาชีพการงานการอยู่ร่วมในสังคมการช่วยเหลือผู้อื่น เป็นต้น

การบริหารจัดการ หมายถึง กระบวนการของการมุ่งสู่เป้าหมายของโรงเรียนวิถีพุทธโดยการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพในด้านการบริหารจัดการในขอบเขตเนื้อหา 5 ด้านซึ่งประกอบด้วย 1) พุทธวิธีการวางแผน หมายถึง กระบวนการตัดสินใจเพื่อกำหนดแผนงานโดยระบุแนวทางการดำเนินงานไว้เพื่อให้บุคลากรในโรงเรียนปฏิบัติตามให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ 2) พุทธวิธีการจัดองค์กร หมายถึง การจัดความสัมพันธ์ระหว่างตัวบุคคลและหน้าที่การทำงานเพื่อรวมกันเขาเป็นหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพสามารถทำงานบรรลุเป้าหมายของโรงเรียนได้ 3) พุทธวิธีการบริหารงานบุคคล หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับบุคลากรในโรงเรียนเพื่อให้ได้ทรัพยากรบุคคลมาปฏิบัติงานตามที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

และประสิทธิผล 4) พุทธวิธีการอำนวยการ หมายถึง การมอบหมายชี้แนะและติดตามตรวจสอบการทำงานของบุคลากรในโรงเรียนให้ดำเนินไปตามแผนหรือเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่ต้องคำนึงถึงขวัญและกำลังใจของผู้ใต้บังคับบัญชาด้วย 5) พุทธวิธีการกำกับดูแล หมายถึง การกำกับติดตามควบคุมและดูแลบุคลากรในโรงเรียนที่ได้รับมอบหมายหน้าที่เพื่อให้มีการนำทรัพยากรมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

การบริหารจัดการโรงเรียนวิถีพุทธ หมายถึง หลักพุทธวิธีการบริหารจัดการโรงเรียนวิถีพุทธใน 4 ด้านได้แก่ 1) ด้านวิชาการ หมายถึง งานวิชาการไว้ว่าความสำเร็จของสถานศึกษานั้นอยู่ที่การบริหารหลักสูตรและงานวิชาการด้านหลักสูตรการจัดแผนการเรียนการจัดตารางการเรียนการสอนการจัดครูเข้าสอนการพัฒนาการเรียนการสอนการพัฒนาบุคลากรทางด้านวิชาการการวัดผลและประเมินผล 2) ด้านงบประมาณ หมายถึง แผนงานที่โรงเรียนจัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นการบริหารหน่วยงานของโรงเรียนให้สามารถดำเนินงานต่างๆไปตามจุดมุ่งหมายให้บรรลุผลสำเร็จตามที่ต้องการงานบริหารงานงบประมาณในโรงเรียนจึงเปรียบเสมือนส่วนที่ประสานงานหรือคอยสนับสนุนให้โรงเรียนดำเนินการไปสู่เป้าหมายที่กำหนดด้วยความราบรื่นประสิทธิผลอีกด้วย 3) ด้านการบริหารงานบุคคล หมายถึง ผู้บริหารในการใช้ศิลปะและกลยุทธ์ดำเนินกิจกรรมทั้งปวงที่เกี่ยวกับบุคลากรตั้งแต่การสรรหาการวางแผนอัตราากำลังคนคัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถได้เหมาะสมและเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน 4) ด้านการบริหารงานทั่วไป หมายถึง งานที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลกับทั้งการให้บริการด้านต่างๆในทุกกระบวนการของการจัดการศึกษาซึ่งอาจไม่ใช่ภารกิจหลักแต่มีความสำคัญต่อการดำเนินงาน

3. ความเป็นมาของโรงเรียนวิถีพุทธ

ความเป็นมาของโรงเรียนวิถีพุทธสืบเนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการจัดประชุมเรื่อง “หลักสูตรใหม่เด็กไทยพัฒนาสถาบันราชภัฏสวนดุสิตเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2545 ที่ประชุมได้หารือถึงโรงเรียนที่จัดการศึกษาเพื่อตอบสนองต่อความสามารถที่แตกต่างกันของบุคคลเพื่อนำพาเด็กและเยาวชนไทยก้าวทันความเปลี่ยนแปลงของโลกอย่างไว้ชีวิตจำกัดกระทรวงศึกษาธิการนำความเห็นของที่ประชุมมาหารือต่ออีกหลายครั้งและได้ข้อสรุปเบื้องต้นถึงหลักสำคัญของการจัดโรงเรียนวิถีพุทธในเรื่องสำคัญคือ ภาพสรุปโรงเรียนวิถีพุทธรอบความคิดรูปแบบโรงเรียนวิถีพุทธแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธและแนวการบริหารโครงการโรงเรียนวิถีพุทธโรงเรียนวิถีพุทธจึงเป็นหนึ่งในโรงเรียนรูปแบบใหม่ที่จะช่วยผลักดันให้เด็กและเยาวชนไทยสามารถพัฒนาตามศักยภาพเป็นคนดีคนเก่งของสังคมและสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547: 1-2) ทุกคนยอมรับว่าเด็กและเยาวชนของชาติเรามีปัญหาด้านความประพฤติสุขภาพและพละการมีคุณธรรมจริยธรรมอยู่ไม่น้อยเช่นเดียวกันมี

การพูดว่าเด็กไทยสมัยนี้ทุกซ່ายสุขยากหนักไม่เอาเบาไม่สู้และมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนในด้านต่างๆ โดยเฉพาะการใช้สารเสพติดทะเลาะวิวาทเที่ยวเตร่มั่วสุมทางเพศเล่นการพนันและอีกหลากหลายปัญหาจนกระทั่งได้มีการจัดระเบียบสังคมกันใหม่ ปัจจุบันนี้เป้าหมายหลักของการปฏิรูปการศึกษาที่ทุกฝ่ายกำลังเร่งรัดอยู่ในขณะนี้คือการยกระดับและการพัฒนาคุณภาพของประชากรทั้งในด้านความรู้และความดี หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาก็ได้อาศัยกรอบแนวคิดดังกล่าวมาโดยตลอดหากเราสามารถผลักดันให้มีการนำหลักสูตรนี้ไปใช้อย่างถูกต้องจริงจังแล้วเชื่อว่าปัญหาและข้อห่วงใยต่างๆที่เรา กำลังเผชิญอยู่ในปัจจุบันจะเบาบางลง (ประพัฒน์พงศ์ เสนาฤทธิ์, 2547: 30)

โรงเรียนวิถีพุทธเป็นโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นภายใต้โครงการพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษากระทรวงศึกษาธิการซึ่งมีจุดประสงค์สำคัญในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมแก่เด็กและเยาวชนโดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นกรอบแนวทางในการดำเนินการ (บรรเจตพร รัตนพันธ์, 2547: 3)

ดังนั้นในการประชุมเรื่องการปฏิรูปอุดมศึกษา 10 มกราคม 2546 รัฐบาลจึงได้มอบนโยบายให้กระทรวงศึกษาธิการดำเนินการเรื่อง “Mini Ministry” คือให้มืองค์กรเล็กที่คล่องตัวเพื่อสร้างระบบการทำงานแก่โรงเรียนและนักเรียนของในกลุ่ม 2 นี้รวมทั้งจะพัฒนานวัตกรรมใหม่ๆ ที่เป็นอิสระทางความคิดหลุดจากระเบียบที่รัดตึงเป็นอุปสรรคด้านต่างๆและขยายผลอย่างเต็มรูปแบบในโอกาสต่อไปบุคคลเหล่านี้ก็จะ เป็นกำลังของประเทศชาติให้ก้าวทันโลกที่เทคโนโลยีที่เคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาทั้งนี้โดยไม่ละเลยผู้เรียนในโรงเรียนส่วนใหญ่ของประเทศ

จากนโยบายดังกล่าวข้างต้นกระทรวงศึกษาธิการจึงได้จัดทำโครงการ“สำนักพัฒนานวัตกรรม” ขึ้นในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยในเบื้องต้นจะพัฒนาโรงเรียนรูปแบบใหม่ 5 ลักษณะในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 ทั้งนี้โรงเรียนทั้ง 5 รูปแบบใหม่มีจุดเน้นของนวัตกรรมการศึกษาที่แตกต่างกันได้แก่โรงเรียนวิถีพุทธมีจุดเน้นที่จิตวิญญาณเป็นการเรียนรู้รากเหง้าของภูมิปัญญาไทย โรงเรียนในกำกับของรัฐมีจุดเน้นที่การบริหารจัดการแบบเอกชนที่คล่องตัวโรงเรียนสองภาษามีจุดเน้นที่การใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้

สรุปได้ว่า ความเป็นมาของโรงเรียนวิถีพุทธเกิดขึ้นจากการที่รัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการต้องการพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษาเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของเด็กและเยาวชนในโรงเรียน

4. แนวคิด ทฤษฎีหลักการ

ความหมายวิถีพุทธคำว่าวิถีพุทธหมายถึงแนวทางดำเนินชีวิตที่เป็นมัชฌิมาปฏิปทา (Buddhist Way of Life) โดยยึดหลักไตรสิกขาคือศีลสมาธิปัญญา (พระเทพโสภณ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), 2547: 28) เป็นเส้นทางการฝึกตนบนสายธารธรรมอันจะนำพาให้เราสามารถที่จะร่วมทุกข์ร่วมสุขกับผู้คนทุกเชื้อชาติ

ศาสนาทุกชนชั้นวรรณะอย่างไม่มีถ้อยตัน (วิจักขณ์ พานิช, 2549: 9) เป็นวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของคนไทย ที่ได้รับการกล่อมเกลาจากคำสอนของพระพุทธศาสนาตั้งแต่ยุคแรกของประวัติศาสตร์ชาติไทยวิถี วัฒนธรรมของคนไทยส่วนใหญ่ที่มีความเป็นเอกลักษณ์ที่ทั่วโลกรู้เข้าใจและให้การยอมรับ (สำนักงาน เลขาธิการสภาการศึกษา, 2546: 18)

โรงเรียนวิถีพุทธคือโรงเรียนที่จัดการศึกษาตามหลักคำสอนของพระพุทธเจ้าโดยดำเนินตามมรรค ซึ่งเป็นวิถีแห่งการดำเนินชีวิตในพระพุทธศาสนาที่แปลว่าทางอันประเสริฐมีองค์ประกอบ 8 ประการสรุป ลงตรงกับไตรสิกขาได้แก่ศีลสมาธิปัญญา (พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต), 2547: 20) โดยเน้นการรู้เข้าใจ ถึงความจริงของธรรมชาติตามธรรมดาแล้วจัดกระบวนการของการศึกษาให้ได้ผลตามธรรมดาของความ จริงนั้นซึ่งมี 2 ระดับคือระดับรูปแบบหมายความว่า เป็นธรรมดาของมนุษย์ที่อยู่ในสังคมหรือชุมชนอันใด อันหนึ่งย่อมมีวิถีชีวิตที่สืบทอดกันมาโดยวัฒนธรรมโดยสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมอะไรต่างๆซึ่งลงตัวตามที่ สังคมนั้นเขาถือว่าดีและระดับตัวแท้ตัวจริงได้แก่ความเป็นจริงตามธรรมดาของธรรมชาติที่อยู่ลึกลงไปอีก ทีหนึ่ง (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต), 2548: 124)

โรงเรียนวิถีพุทธเป็นโรงเรียนระบบปกติทั่วไปที่นำหลักธรรมพระพุทธศาสนามาใช้หรือประยุกต์ ใช้ในการบริหารและการพัฒนาผู้เรียนโดยรวมของสถานศึกษาเน้นกรอบการพัฒนาตามหลักไตรสิกขาอย่า งบูรณาการผู้เรียนได้เรียนรู้ได้พัฒนาการกินอยู่ดำรงให้เป็น(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547: 9) ดำเนินตามแนวทางของพุทธะคือท่านผู้รู้ผู้ตื่นผู้เบิกบานความรู้ความตื่นความเบิกบานนั้นเป็น ลักษณะ 3 ด้านของแกนอันเดียวกันคือปัญญาที่พัฒนาประณีตยิ่งขึ้นไปในจิตใจที่ดั่งงามสุขสดใสมิพลงเข้ม แข็งด้วยสมาธิโดยมีการสื่อสารและพฤติกรรมที่สัมพันธ์อย่างเกื้อกูลกับเพื่อนมนุษย์และสิ่งแวดล้อมเป็น ฐานรองรับสนับสนุนทำให้เกิดการพัฒนาที่การศึกษา 3 ด้านบูรณาการเป็นไตรสิกขา (พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต), 2547: 21)

โรงเรียนวิถีพุทธเกิดจากความคิดเห็นความห่วงใยของผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านต่อเด็กและเยาวชน ไทยที่กำลังอยู่ในวัยเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในสังคมที่จะต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่รวดเร็วมี สิ่งยั่วยุมากมายทำอย่างไรจะ让孩子และเยาวชนไทยยึดหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาที่ยึดเหนี่ยว สามารถเผชิญกับปัญหาอย่างมีสติรู้เท่าทันและใช้ปัญญาจัดการกับปัญหานั้นได้โรงเรียนวิถีพุทธเป็นหนึ่งใน โรงเรียนรูปแบบใหม่ที่จะช่วยผลักดันให้เด็กและเยาวชนไทยสามารถพัฒนาตามศักยภาพเป็นคนดีคน เก่งของสังคมและสามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุขโดยเป็นการดำเนินงานประสานกันระหว่างสำนักงาน พัฒนาวัดกรรมการจัดการศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้รับผิดชอบโครงการ โรงเรียนวิถีพุทธในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนตลอดระยะเวลาการดำเนินการโรงเรียนวิถี พุทธได้จุดประกายภาพความสำเร็จในการนำไตรสิกขาคือศีลสมาธิปัญญามาใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ได้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 ที่มุ่งให้ผู้เรียนเป็นคนคนเก่งและอยู่

ร่วมกับสังคมอย่างมีความสุข

ในปี 2551 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดนโยบายและจัดทำรอบการบริหารราชการให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ขององค์กรที่เป็นองค์กรหลักในการจัดและส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ประชากรวัยเรียนอย่างทั่วถึงมีคุณธรรมนำความรู้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงและมีคุณภาพตามมาตรฐานโดยจัดทำกลยุทธ์หลัก 6 ข้อซึ่งกลยุทธ์ข้อที่ 1 ได้ระบุไว้คือคุณธรรมนำความรู้ น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2513: 1-4) ปัจจุบันโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำได้แบ่งโครงสร้างการบริหารงานออกเป็น 4 ด้านดังนี้

1. ด้านการบริหารวิชาการ คืองานเกี่ยวกับการบริหารวิชาการเช่นการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาการพัฒนากระบวนการเรียนรู้การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาการพัฒนาแหล่งเรียนรู้การนิเทศการศึกษาการแนะแนวการศึกษาการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพในสถานศึกษาการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชนหน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาเป็นต้น

2. ด้านการบริหารงบประมาณ คืองานเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณเช่นการจัดทำและเสนอของบประมาณการจัดสรรงบประมาณการตรวจสอบติดตามและประเมินผลและรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงานการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาการบริหารการเงินการบริหารบัญชีการบริหารพัสดุและสินทรัพย์เป็นต้น

3. ด้านการบริหารงานบุคคล คืองานเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลเช่นการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่งการสรรหาและบรรจุแต่งตั้งการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานวินัยและการรักษาวินัยและการออกจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการ

4. ด้านการบริหารทั่วไป คืองานเกี่ยวกับการบริหารทั่วไปเช่นการดำเนินงานธุรการการพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศการประสานและพัฒนาเครือข่ายการจัดการระบบบริหารและพัฒนาองค์กรงานเทคโนโลยีสารสนเทศการส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการงบประมาณบุคลากรและบริหารทั่วไปการดูแลอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมการจัดทำสำมะโนผู้เรียนการรับนักเรียนการส่งเสริมและประสานงานการศึกษาในระบบนอกระบบและตามอัธยาศัยงานส่งเสริมกิจการนักเรียนการประชาสัมพันธ์งานการศึกษางานประสานงานราชการกับเขตพื้นที่และหน่วยงานอื่นงานที่ไม่ได้ระบุไว้ในงานอื่นเป็นต้น (โรงเรียนบ้านหนองดี อำเภอกูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์, 2555: 4-7)

สำหรับแนวทางที่นำมาใช้ในการบริหารผู้บริหารสถานศึกษาได้นำมาจากแนวคิดเทคนิคการบริหารแบบพัฒนาตามกระบวนการ PDCA การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Base Management) SBM และการบริหารโรงเรียนวิถีพุทธเป็นต้นผังโครงสร้างการบริหารงานโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำดังกล่าวจัดเป็นโครงสร้างการบริหารงานได้

5. สรุป

พุทธวิธีบริหารการศึกษาโรงเรียนวิถิพุทธชั้นนำเป็นแนวคิดที่เกิดขึ้นจากความเข้าใจและการนำหลักการของพุทธศาสนามาปรับใช้ในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน ดังนี้ 1) จริยธรรมและคุณธรรม: พุทธศาสนาเน้นการพัฒนาจริยธรรมและคุณธรรมของบุคลากรและนักเรียน เพื่อสร้างบรรยากาศที่เต็มไปด้วยความเคารพและเข้าใจในหลักธรรมอันสูงสุด 2) การสร้างสันติภาพ: โรงเรียนวิถิพุทธชั้นนำเน้นการสร้างสันติภาพและความสงบสุขในสถานศึกษา โดยเน้นการสอนให้นักเรียนเข้าใจถึงแนวปฏิบัติของสันติภาพและวิถีการใช้น้ในชีวิตประจำวัน 3) การส่งเสริมความเข้าใจในหลักธรรม: การสอนและการเรียนในโรงเรียนวิถิพุทธชั้นนำมุ่งเน้นการสร้าง ความเข้าใจที่ลึกซึ้งในหลักธรรมพุทธศาสนา โดยการใช้วิธีการสอนที่สร้างประสบการณ์และการเรียนรู้ที่เข้าใจง่ายและสอดคล้องกับทฤษฎีและแนวคิดของพุทธศาสนา 4) การสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพ: โรงเรียนวิถิพุทธชั้นนำสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนและบุคลากร โดยเน้นการสร้าง ความมั่นใจในตนเองและความเข้าใจถึงคุณค่าของชีวิต 5) การส่งเสริมสันติภาพสังคม: โรงเรียนวิถิพุทธชั้นนำมุ่งเน้นการส่งเสริมสันติภาพในสังคม โดยการสอนให้นักเรียนเข้าใจถึงความสำคัญของการให้ความเคารพและเข้าใจต่อกัน เพื่อสร้างสังคมที่มีความสงบและสัมพันธ์ที่ดี

โดยสรุปแล้ว พุทธวิธีบริหารการศึกษาโรงเรียนวิถิพุทธชั้นนำมุ่งเน้นการบริหารโรงเรียนให้เป็นสถานที่ที่ส่งเสริมคุณธรรมและสันติภาพ พร้อมทั้งเน้นการพัฒนาศักยภาพและสร้างสังคมที่มีความสงบสุขและเข้าใจต่อกันอย่างแท้จริง

6. องค์ความรู้ที่ได้รับ

โรงเรียนวิถิพุทธนำหลักพุทธธรรมประยุกต์เพื่อการศึกษาโรงเรียนวิถิพุทธ (หรือ พุทธธรรมประยุกต์) เป็นอีกหนึ่งแนวทางการเรียนการสอนที่จะช่วยผลักดันให้เด็กสามารถพัฒนาตามศักยภาพ เป็นคนดีคนเก่งของสังคม และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข แนวการเรียนการสอนของโรงเรียนวิถิพุทธโรงเรียนวิถิพุทธจะมีแนวทางการเรียนการสอนระบบปกติทั่วไปที่นำหลักธรรมพระพุทธศาสนามาใช้ หรือประยุกต์ในการพัฒนาเด็กโดยเน้นกรอบการพัฒนาตามหลักไตรสิกขา (ศีล สมาธิ ปัญญา) ซึ่งเป็นการฝึกหัดอบรม เพื่อพัฒนากาย ความประพฤติ จิตใจ และปัญญาอย่างบูรณาการ ศีล คือ การมีวินัยในการดำเนินชีวิตที่ดีงามต่อตัวเองและผู้อื่น สมาธิ คือ มุ่งพัฒนาจิตใจให้เข้มแข็งอย่างมีคุณภาพ และปัญญา คือ การมีความรู้ที่ถูกต้อง มีศักยภาพในการคิดและแก้ปัญหา

กิจกรรมเหล่านี้ภายในโรงเรียนวิถิพุทธจะผ่านทำภารกิจ การอยู่ การดู และ การฟังด้วยการสอนของครูที่ไว้วัฒนธรรมและบรรยากาศการเรียนรู้มีความเมตตา เอื้ออาทร ไม่เอาเปรียบ เสียสละ และมีความกตัญญูทั้งต่อธรรมชาติและบุคคลจุดเด่นของโรงเรียนวิถิพุทธ โรงเรียนวิถิพุทธมีกระบวนการจัดการเรียนรู้ลักษณะ “สอนให้รู้ ทำให้ดู อยู่ให้เห็น” การเรียนรู้ในชั้นเรียนจะเป็นลักษณะการบูรณาการพุทธ

ธรรมในการเรียนรู้ ทั้งความรู้ กระบวนการฝึกปฏิบัติ และมีการวัดประเมินทุกหน่วยการเรียนรู้ โดยเฉพาะด้านคุณลักษณะนิสัย ศรัทธา ค่านิยม และโดยลักษณะโรงเรียนวิถีพุทธ จะเน้นการจัดสภาพทุกๆ ด้านเพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนพัฒนาตามหลักพุทธธรรมอย่างบูรณาการ ที่ส่งเสริมให้เกิดความเจริญงอกงามตามลักษณะของแต่ละบุคคล

กิจกรรมที่มุ่งเน้นในโรงเรียนวิถีพุทธ โรงเรียนวิถีพุทธจะมีการจัดกิจกรรมหลากหลายและต่อเนื่องเป็นวิถีชีวิต เพื่อให้เด็กๆ รู้จักคิดและได้ฝึกปฏิบัติเสมอๆ ให้เกิดการพัฒนาทั้งด้านความประพฤติ จิตใจ และปัญญาไปพร้อมๆ กัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกิน อยู่ ดู ฟัง ในชีวิตประจำวันที่มีสติสัมปชัญญะคอยกำกับ เพื่อเป็นไปตามคุณค่าแท้ของการดำเนินชีวิต ผ่านกิจกรรมต่างๆ เช่น สวดมนต์ก่อนและหลังเลิกเรียน นั่งสมาธิ มีการเวียนเทียนในวันสำคัญทางพุทธศาสนา เข้าค่ายธรรมะ ฯลฯ

สภาพแวดล้อมในโรงเรียนวิถีพุทธโรงเรียนวิถีพุทธจะมีหลักการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ตามหลักพุทธศาสนา โดยมีบรรยากาศสงบเรียบง่าย เรียบง่าย รมรื่น สะอาด มีระเบียบ ปลอดภัย สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนมีการปรับปรุงพัฒนาอยู่เสมอโรงเรียนวิถีพุทธจะมีลักษณะเกื้อกูลและใกล้ชิดกับชุมชน ซึ่งรวมถึงการปลูกฝังเรื่องความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ ที่เป็นคุณธรรมสำหรับวัยเด็ก สอดคล้องกับหลักไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ ปัญญา และเรียนรู้ที่จะดำรงชีวิตอย่างเหมาะสม รู้เท่าทันโลกที่เปลี่ยนแปลง สร้างสังคมที่ดีมีคุณภาพ ผ่าน “การกิน อยู่ ดู ฟังเป็น” นั่นเอง

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2546). *การจัดสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544*. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- _____. (2546). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545-2549*. กรุงเทพฯ: สยามสปอร์ต.
- บรรเจอดพร รัตนพันธ์. (2547). *สรุปการประชุมปฏิบัติการเรื่องยุทธศาสตร์การพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- พระเทพโสภณ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต). (2547). *บวรกับการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธและอนาคตของสังคมไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต). (2547). *สู่การศึกษาแนวพุทธ. (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. กรุงเทพฯ: อุษาการพิมพ์.
- _____. (2547). *โรงเรียนวิถีพุทธปฏิรูปการศึกษาอย่างบูรณาการ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต). (2548). *รู้หลักก่อนแล้วศึกษาและสอนให้ได้ผล*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ออนป้า.
- โรงเรียนบ้านหนองดี อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดบุรีรัมย์. (2555). *รายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีการศึกษา 2555*. (อัดสำเนา).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). *คู่มือการจัดทำรายงานการประเมินตนเองของโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- _____. (2547). *แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ*. กรุงเทพฯ: อูษาการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: การศาสนา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2546). *ชุดฝึกอบรมหลักสูตรการจัดฝึกอบรมคุณธรรม 2 คืน 3 วัน “ค่ายพุทธบุตร-ค่ายพุทธธรรม*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.

นิทรรศการวิชาการผ่านการจัดกิจกรรม Open House ของสถานศึกษาในจังหวัดสุรินทร์ Academic Exhibition Through Open House Activities of Educational Institutions in Surin Province

เอกรัตน์ มาพะดุง, พระมหาสมบัตินันท์ ฐานวโร และพระปรีชญา ชัยวุฒิโธ

Ekkarat Maphadung, Phramaha Sombat Thanwaro and Phra Pratchaya Chayawuttho

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Surin Campus, Thailand

Corresponding Author, E-mail: eakarut5544@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้ผู้เขียนได้นำเสนอเกี่ยวกับการแสดงนิทรรศการวิชาการผ่านกิจกรรม Open House เป็นหนึ่งในช่องทางการสร้างสรรค์ความรู้และเสริมสร้างความเข้าใจในหลากหลายด้านการเรียนรู้ ซึ่งเป็นสิ่งที่สถานศึกษาในจังหวัดสุรินทร์ได้รับการนำเสนออย่างน่าสนใจในช่วงเวลาที่ผ่านมา กิจกรรมนี้ไม่เพียงเป็นโอกาสให้นักเรียนและผู้ปกครองได้มาพบปะและสังเกตผลงานทางวิชาการของนักเรียน แต่ยังเป็นโอกาสที่นักเรียนและสถานศึกษาได้เรียนรู้และแบ่งปันความรู้และประสบการณ์กันอย่างใกล้ชิด การเปิด Open House เพื่อนำเสนอนิทรรศการวิชาการมีความหลากหลายและน่าตื่นเต้นที่สร้างความสนใจและสร้างสรรค์แรงบันดาลใจให้กับนักเรียนและชุมชนที่เข้าร่วม การแสดงนิทรรศการสามารถรวมถึงหลายด้านของวิชาการ เช่น วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ศิลปะ และเทคโนโลยี เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสในการสัมผัสประสบการณ์ทางการเรียนรู้ที่หลากหลายและเพลิดเพลินไปกับการสร้างสรรค์และการค้นคว้าข้อมูล ในหลายๆ ด้านนิทรรศการวิชาการใน Open House ไม่เพียงเป็นการนำเสนอผลงานที่มีความคิดสร้างสรรค์ แต่ยังเป็นโอกาสที่นักเรียนและผู้เข้าร่วมงานสามารถได้รับความรู้และประสบการณ์ในการทดลอง การแสดงผลงานของนักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนจากครูและอาจารย์สามารถแสดงให้เห็นถึงกระบวนการและความคิดที่ได้รับการส่งเสริมจากการเรียนรู้ในห้องเรียน นอกจากนี้ การจัดกิจกรรม Open House เป็นโอกาสที่ดีให้นักเรียนและผู้ปกครองได้มาพบปะและสนทนากับครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อหาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับโปรแกรมการเรียนการสอน และโอกาสในการพัฒนาสมรรถนะของนักเรียนในสถานศึกษา

คำสำคัญ: นิทรรศการงานวิชาการ; กิจกรรม Open House; สถานศึกษา; จังหวัดสุรินทร์

Abstract

In this article, the author presents academic exhibitions through Open House activities as one of the channels for creating knowledge and enhancing understanding in various areas of learning. This is something that educational institutions in Surin province have been interestingly presenting in recent times. This activity is not only an opportunity for students and parents to meet and observe students' academic work. But it is also an opportunity for students and educational institutions to learn and share knowledge and experiences closely. Opening the Open House to present diverse and exciting academic exhibitions that create interest and create inspiration for students and Participating communities Exhibits can include many areas of academics, such as science, mathematics, art, and technology, giving students the opportunity to experience a variety of learning experiences and enjoy creativity and discovery in many areas. Academic Exhibits in Open House It is not only a presentation of creative work. But it is also an opportunity for students and attendees to gain knowledge and experience in experiments. Showcasing student work supported by teachers can demonstrate the processes and ideas that are fostered in classroom learning. Additionally, Open House events are a great opportunity for students and Parents came to meet and talk with teachers and educational personnel. To find out more about the teaching program and opportunities to develop student competencies in educational institutions.

Keywords: academic exhibition; Open House activities; educational institutions; Surin Province

1. บทนำ

นิทรรศการวิชาการของโรงเรียนเป็นกิจกรรมที่มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความรู้ และประสบการณ์ การเรียนรู้ในนักเรียน โดยการจัดนิทรรศการวิชาการของโรงเรียนนั้นมักจะเน้นให้นักเรียนได้มีโอกาส นำเสนอผลงานที่ได้เรียนรู้และทดลองทำในหลากหลายสาขาวิชา (สุเมธวิทย ชาวลุ่มบัว และวิวัฒน์ มีสุวรรณ, 2558) เช่น วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สังคมศึกษา ภาษาต่างๆ และศิลปะ เป้าหมายของการจัดนิทรรศการ วิชาการของโรงเรียนอาจมีการส่งเสริมการเรียนรู้ให้นักเรียนได้มีโอกาสศึกษาและทดลองทำในสถานการณ์ ที่แตกต่างจากการเรียนในห้องเรียนธรรมดา ทำให้เกิดความเข้าใจและความรู้ที่หลากหลายรวมถึงส่งเสริม ทักษะการสื่อสารให้นักเรียนได้ฝึกการสื่อสารและการนำเสนอผลงานของตนเองทำให้พัฒนาทักษะการ

สื่อสารและการสาธิตความรู้ที่มีประสิทธิภาพเป็นการสร้างความมั่นใจให้นักเรียนมีโอกาสดูผลงานและผลงานที่ได้ทำซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความมั่นใจและความรู้สึกรู้ว่างานของตนมีค่าและสามารถแบ่งปันได้กับสาธารณชน

การจัดนิทรรศการวิชาการยังช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักเรียน ครูผู้สอน และผู้ปกครอง โดยทำให้เกิดการทำงานร่วมกันและความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการจัดนิทรรศการวิชาการของโรงเรียนอาจจัดขึ้นในหลายรูปแบบ เช่น การนำเสนอผลงานทางวิทยาศาสตร์ผ่านโปสเตอร์ การแสดง การเรียนรู้ในรูปแบบของการตั้งโต๊ะขายงาน หรือการแสดงผลงานศิลปะในพื้นที่นิทรรศการ เป็นต้น การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดการและนำเสนอผลงานของตนเองจะช่วยสร้างประสบการณ์ที่มีคุณค่าและเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะของนักเรียนในระยะยาว

กิจกรรม Open House สำหรับโรงเรียนเป็นโอกาสที่ดีที่จะเชื่อมโยงระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และช่วยสร้างความเข้าใจและความร่วมมือระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครองได้ดีขึ้นโดยมีรูปแบบหรือแนวทางสำหรับการจัดกิจกรรม Open House เช่นการนำเสนอโรงเรียนและการเรียนการสอนโดยการจัดเสวนาหรือนำเสนอโปรแกรมการเรียนการสอนของโรงเรียน (เนตรนภ พรหมทองและคณะ, 2565) เพื่อให้ผู้ปกครองและนักเรียนเข้าใจถึงวัตถุประสงค์และการดำเนินการทางการศึกษาของโรงเรียน การแสดงผลงานของนักเรียนและการแสดงผลงานที่สร้างขึ้นโดยนักเรียน เช่น งานศิลปะ งานงานฝีมือ โครงการงาน วิทยาศาสตร์เพื่อให้ผู้ปกครองได้เห็นความครบถ้วนและคุณภาพของการศึกษาในโรงเรียนการนำเสนอ กิจกรรมพิเศษจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรการศึกษาหรือกิจกรรมที่สนับสนุนการพัฒนาทักษะของนักเรียน เช่น การสร้างโมเดลทดลอง การแสดงละคร การเล่นดนตรี การนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมนอกเวลาเรียนนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมที่นักเรียนสามารถเข้าร่วมนอกเวลาเรียน เช่น การเข้าร่วมสโมสร การเข้าร่วมกิจกรรมอาสาสมัคร การเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาจัดพื้นที่เพื่อให้ผู้ปกครองมีโอกาสพูดคุยกับครูและบุคลากรของโรงเรียนเพื่อสอบถามเกี่ยวกับคำถามที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและพฤติกรรมของนักเรียนให้โอกาสแก่นักเรียนและผู้ปกครองมาเข้าร่วมการแสดงที่มีความสนุกสนานและสร้างบรรยากาศให้กับงาน Open Houseการเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการเชื่อมโยงกับชุมชนให้ข้อมูลเกี่ยวกับโปรแกรมหรือโครงการที่โรงเรียนมีเพื่อเชื่อมโยงกับชุมชน อาทิเช่น การเปิดสอนสำหรับผู้ใหญ่ หรือโปรแกรมสหกิจศึกษาการสร้างพื้นที่เพื่อสอบถามและสนับสนุนโดยจัดพื้นที่สำหรับผู้ปกครองและนักเรียนมาสอบถามและแลกเปลี่ยนประสบการณ์กัน เช่น การติดต่อครูที่มีประสบการณ์ การสนับสนุนและปรึกษาในเรื่องการศึกษาของนักเรียนแสดงความยินดีต้อนรับผู้เข้าร่วมงาน Open House ด้วยการต้อนรับอบอุ่นและเปิดเผยความเป็นกันเองจากข้างต้นที่กล่าวมาผู้เขียนจึงได้นำเสนอเกี่ยวกับแนวทางเพื่อการจัดกิจกรรมนิทรรศการ Open House ดังนี้

2. กำหนดวัตถุประสงค์ของงาน

กำหนดวัตถุประสงค์หลักของงาน Open House เช่น เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจในการเรียนรู้ ประชาสัมพันธ์สถานศึกษาและเพื่อเชื่อมโยงกับผู้ปกครองเพื่อให้ทราบถึงสถานะและความก้าวหน้าของนักเรียน ดังนั้นวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรม การจัดงาน Open House เป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญในสถานศึกษา เนื่องจากเป็นโอกาสที่สำคัญในการเชื่อมโยงกับชุมชนและประชาสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมภายนอก ด้วยเหตุนี้ การกำหนดวัตถุประสงค์หลักของงาน Open House เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง เพื่อให้งานมีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง คือ วัตถุประสงค์หลักที่ควรกำหนดในการจัดงาน Open House ในสถานศึกษาคือการเสริมสร้างความรู้สึกร่วมกันและความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยเป็นโอกาสที่ดีในการเชื่อมโยงกับผู้ปกครอง ประชาสัมพันธ์กับภาคธุรกิจและหน่วยงานอื่นๆ ในพื้นที่โดยเฉพาะการเชื่อมโยงระหว่างโรงเรียนกับท้องถิ่นเพื่อสร้างโอกาสในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การเรียนรู้เป็นโอกาสที่ดีในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ระหว่างนักเรียน ครู และผู้ปกครอง โดยสร้างพื้นที่ให้กับนักเรียนและครูแสดงผลงาน และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ต่างๆ

ซึ่งช่วยสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่สร้างสรรค์และน่าจดจำให้กับนักเรียนและผู้ปกครองเป็นโอกาสที่ดีในการเสนอแนะและสนับสนุนให้ผู้ปกครองมีโอกาสในการติดตามความก้าวหน้าและการพัฒนาของลูกศิษย์ รวมถึงการเสนอแนะแนวทางการพัฒนาในด้านการเรียนรู้และพฤติกรรมที่เหมาะสมต่อการพัฒนาของนักเรียนเป็นโอกาสที่ดีในการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างโรงเรียนและชุมชน โดยเป็นโอกาสในการแสดงความยินดีและการต้อนรับที่อบอุ่นต่อชุมชน และเสนอโอกาสให้ผู้มาเยือนได้รู้จักกับโรงเรียนและกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง และเป็นโอกาสในการสร้างความร่วมมือในการสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียนในอนาคต

ดังนั้น หัวใจหลักของการกำหนดวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานคือการเข้าใจความจำเป็นและเป้าหมายที่ต้องการให้โครงการหรือกิจกรรมนั้นๆ ปฏิบัติอย่างชัดเจนและเหมาะสม เพื่อให้ทุกคนในองค์กรหรือทีมงานเข้าใจและมุ่งมั่นทำงานในทิศทางที่เดียวกัน การกำหนดวัตถุประสงค์มีความสำคัญในการตั้งเป้าหมาย วางแผน และดำเนินงานให้สำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยที่วัตถุประสงค์นั้นจะต้องเป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกับพันธกิจและวัตถุประสงค์รวมขององค์กรหรือโครงการนั้นๆ โดยมีความเรียงเรียง ชัดเจน และสามารถวัดผลได้โดยแน่ชัด ซึ่งจะช่วยให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จในระยะยาวได้มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยให้องค์กรมีการบริหารจัดการทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่ามากยิ่งขึ้นด้วย ซึ่งจะส่งผลให้องค์กรหรือโครงการมีความสามารถในการแข่งขันและเติบโตได้อย่างยั่งยืนในยุคที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบันและอนาคต

3. ประชุมวางแผนการจัดงาน

การประชุมวางแผนการดำเนินงานสำหรับกิจกรรม Open House ในสถานศึกษาเป็นขั้นตอนสำคัญที่ช่วยให้การจัดกิจกรรมดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระเบียบ (นงลักษณ์ ใจฉลาด และณิธิ วรวงษ์, 2563) ด้วยเหตุนี้ การประชุมวางแผนเป็นการรวมพลังความคิดและแผนการทำงานของ ทีมผู้จัดการและผู้ร่วมงานเข้าด้วยกัน เพื่อสร้างแผนการที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพสูงสุดในการจัด กิจกรรม Open House เมื่อเริ่มการประชุม ควรมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการประชุมให้ชัดเจน โดยให้มุ่งเน้นไปที่การวางแผนการดำเนินงานของกิจกรรม Open House ซึ่งอาจรวมถึงการกำหนด วัตถุประสงค์ของกิจกรรม กำหนดงบประมาณที่เหมาะสม และการแบ่งหน้าที่ของทีมงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ กิจกรรมดังกล่าว

ในการประชุมวางแผน ควรให้ทุกคนมีโอกาสเสนอแนวคิดและความคิดเห็นของตนเอง เพื่อให้ได้ ข้อมูลที่เป็นประโยชน์และมีความหลากหลาย เพื่อให้สามารถเลือกแนวทางที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการจัด กิจกรรม Open House ของสถานศึกษานั้นๆ หลังจากนั้น ควรทำการสร้างแผนการดำเนินงานที่มีระยะเวลา การดำเนินงานและกำหนดเวลาในการทำงานของทีมงานต่างๆ อย่างชัดเจน รวมถึงการกำหนดเกณฑ์ คุณภาพและเกณฑ์ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานดังกล่าวเมื่อแผนการดำเนินงานถูกสร้างขึ้นแล้ว ควรมี การกำหนดผู้รับผิดชอบในแต่ละงานอย่างชัดเจน เพื่อให้ทุกคนทราบหน้าที่และความรับผิดชอบของตนเอง และควรมีการติดตามและตรวจสอบความคืบหน้าของงานอย่างสม่ำเสมอ

สุดท้าย ควรมีการรวบรวมข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมการประชุม เพื่อนำมาปรับปรุง และประเมินผลในการจัดกิจกรรม Open House ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างเต็มที่ นอกจากนี้ ยังควรมีการกำหนดระยะเวลาในการประชุมต่อเนื่องเพื่อทบทวนและปรับปรุงแผนการดำเนินงานอย่าง ต่อเนื่องในระหว่างการเตรียมการและจัดกิจกรรม Open House ของสถานศึกษาในรอบต่อไป นอกจากนี้ ยังควรมีการรายงานผลการดำเนินงานและการประชุมวางแผนต่างๆ ให้กับผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องเพื่อให้ทราบถึงความคืบหน้าและปัญหาที่เกิดขึ้นในขั้นตอนการจัดการกิจกรรม Open House นั้นๆ โดย ที่ผู้บริหาร

4. กำหนดวันที่และเวลาที่เหมาะสมสำหรับการจัดงาน

การกำหนดวันที่และเวลาสำหรับการจัดงาน Open House ควรพิจารณาด้วยความรอบคอบเพื่อให้ ผู้เข้าร่วมงานสะดวกและสามารถมาเยี่ยมชมได้ง่ายขึ้น ดังนั้นสามารถพิจารณาต่อไปวันที่ควรเลือกวัน ที่ที่ไม่มีเหตุการณ์หรืองานอื่นที่สำคัญในพื้นที่หรือชุมชนใกล้เคียงเพื่อไม่ให้เกิดการแข่งขันกับกิจกรรมอื่นๆ ที่อาจทำให้ผู้เข้าร่วมงานมีเวลาว่างมากขึ้น วันเสาร์หรือวันอาทิตย์มักจะเป็นเวลาที่เหมาะสมสำหรับงาน Open House เนื่องจากส่วนใหญ่คนจะมีเวลาว่างในช่วงสุดสัปดาห์เวลาการกำหนดเวลาให้งาน Open

House ควรเลือกในช่วงเวลาที่สะดวกสบายสำหรับผู้เข้าร่วมงาน เช่น ช่วงเช้าหรือบ่ายๆ ที่ไม่ตรงกับเวลาอาหารหลัก เพื่อให้ผู้เข้าร่วมงานสามารถมีเวลาว่างในการเยี่ยมชมได้โดยไม่มีควมรีบร้อนหลังจากกำหนดวันที่และเวลาของงาน Open House แล้ว ควรทำการประชาสัมพันธ์อย่างเหมาะสมเพื่อเชิญชวนผู้ที่สนใจให้มาร่วมงาน (ชลธิชา ศรีอุบล, 2562)

สามารถใช้ช่องทางต่างๆ เช่น โซเชียลมีเดีย เว็บไซต์ อีเมล หรือการประกาศในชุมชน เพื่อสร้างความตื่นต้นและเชิญชวนผู้เข้าร่วมงานมากที่สุดการจัดห้องและโครงการเตรียมพื้นที่และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมสำหรับการจัดงาน Open House เช่น การจัดโต๊ะเพื่อนำเสนอข้อมูลหรือสิ่งของที่ต้องการโปรโมท การจัดบูธเพื่อสร้างประสบการณ์ให้กับผู้เข้าร่วมงาน และการเตรียมกิจกรรมที่น่าสนใจเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เข้าร่วมงานควรสร้างช่องทางให้ผู้เข้าร่วมงานสามารถติดต่อสอบถามเพิ่มเติมหรือยืนยันการเข้าร่วมงานได้ง่ายๆ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมงานรู้สึกมั่นใจและสะดวกสบายในการเข้าร่วมงานการวางแผนและการประชาสัมพันธ์ให้ถูกต้องและเหมาะสมเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้งาน Open House ของคุณเป็นความสำเร็จและมีผู้เข้าร่วมงานมากที่สุดที่เป็นไปได้ โดยการพิจารณาปัจจัยทั้งหมดเหล่านี้จะช่วยให้งานของคุณเป็นที่น่าจดจำและสร้างประสบการณ์ที่ดีให้กับผู้เข้าร่วมงานได้มากที่สุด

5. การสื่อสารและเชิญชวนที่ต้องเน้นกลยุทธ์การสื่อสารที่ดี

สร้างแผนการสื่อสารเพื่อเชิญชวนผู้ปกครอง, นักเรียน, และสมาชิกในชุมชนให้มาร่วมงานการสื่อสารสามารถทำได้ผ่านทางอีเมล, การแจ้งเตือนทางโรงเรียน, หรือโพสต์บนสื่อสังคมออนไลน์เมื่อจะจัดงานก็จะต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้คนมาร่วมงานทราบ ข้อนี้ก็กลับไปข้อ 1 และ 2 อีกคือจะสื่อสารกับใคร คนกลุ่มนั้นรับข้อมูลผ่านสื่อช่องทางไหน การจัดงานแถลงข่าวหรือทำข่าวแจกแบบเดิมๆ ยังได้ผลอยู่หรือไม่แม้แต่ Facebook ที่หลายมหาวิทยาลัยฝากความหวังไว้อย่างเริ่มจะเสื่อมมนต์ขลังลงไปข้อที่ควรพิจารณาอีกประการหนึ่งคือคอนเทนต์ที่จะสื่อสารออกไป ทำอย่างไรให้สื่อประชาสัมพันธ์ของเราได้รับการกล่าวถึงและส่งต่อ เครื่องมือที่ภาคธุรกิจนิยมใช้กัน เช่น storytelling และ influencer ควรจะนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ ทั้งการ PR ก่อนงานและหลังงาน เทคนิคหนึ่งที่หลายมหาวิทยาลัยใช้คือทำอย่างไรให้สื่อประชาสัมพันธ์นั้นดูแล้วอยากแบ่งปันให้เพื่อนได้ดูด้วย ไม่ว่าจะเป็นด้วยเหตุผลอะไร เช่น ล้ำมาก ฮามาก เป็นต้น ยกตัวอย่างเช่นการนำเสนอภาพบรรยากาศงาน แทนที่จะทำ Facebook Live แช่ไปยาวๆ หรือสุ่มสัมภาษณ์คนที่มาร่วมงาน ลองชวน micro influencer เป็นกลุ่มเป้าหมายให้มาเที่ยวชมงานแล้วทำ Vlog เผยแพร่ด้วย ก็อาจจะได้รับความสนใจมากยิ่งขึ้น (ชนกพร พัวพัฒนกุล, 2567)

ดังนั้น การสื่อสารและเชิญชวนที่มีประสิทธิภาพมักจะพึงให้ความสำคัญกับกลยุทธ์การสื่อสารที่ดีและประชาสัมพันธ์ที่มีคุณภาพ เพื่อให้การสื่อสารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเชิญชวนคนอื่นๆ ให้มีส่วนร่วม นี่คือนักเคล็ดลับที่สำคัญในการทำให้การสื่อสารและเชิญชวนเป็นไปตามเป้าหมายต้องเข้าใจกลุ่ม

เป้าหมายทราบถึงปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีผลต่อกลุ่มเป้าหมายของคุณ ศึกษาเกี่ยวกับความต้องการ ความพึงพอใจ และความสนใจใช้ช่องทางที่เหมาะสมเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย เช่น การใช้สื่อออนไลน์สำหรับเยาวชนหรือการใช้สื่อโทรทัศน์สำหรับผู้สูงอายุการใช้ภาษาที่ถูกต้องและเข้าใจได้หลีกเลี่ยงภาษาที่ซับซ้อนหรือเทคนิคเกินไป ให้ใช้ภาษาที่ชัดเจนและเข้าใจง่ายสร้างเนื้อหาที่น่าสนใจโดยสร้างเนื้อหาที่สะท้อนความสนใจ และความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ให้มีความน่าสนใจ และเชื่อมโยงกับปัญหาหรือความต้องการของกลุ่มเป้าหมายใช้เรื่องราว (Storytelling) การใช้เรื่องราวที่น่าสนใจและสร้างความสนใจให้กับผู้ฟังช่วยเพิ่มความจดจำและความสนใจในข้อมูลของงานหรือกิจกรรมการสื่อสารแบบสองทางไม่เพียงแต่ให้ข้อมูล แต่ยังควรฟังความคิดเห็นและความเห็นของผู้ฟัง และตอบสนองต่อพวกเขาอย่างเหมาะสมมีการวางแผนและวิเคราะห์ผลวางแผนการสื่อสารของคุณอย่างรอบคอบและทดสอบวิธีการเพื่อดูผลลัพธ์ และปรับปรุงตามไปตามมาการสื่อสารที่มีความเป็นธรรมชาติและเชิญชวนผู้ฟังให้มีความไว้วางใจ และเต็มใจร่วมมือกันการให้ข้อมูลและความโปร่งใสการให้ข้อมูลที่ถูกต้องและเชื่อถือได้ และไม่ปกปิดข้อมูลที่สำคัญการใช้สื่ออย่างมีประสิทธิภาพ: ใช้สื่อต่างๆ เช่น ภาพถ่าย วิดีโอ และกราฟิก เพื่อเพิ่มความเข้าใจและชักชวนให้ผู้ฟังมีส่วนร่วมมากขึ้นการปฏิบัติตามหลักการเหล่านี้จะช่วยให้คุณสร้างกลยุทธ์การสื่อสารและเชิญชวนที่มีประสิทธิภาพและประชาสัมพันธ์ที่ดีในการติดต่อสื่อสารกับผู้คนในทุกชั้นของสังคม

6. จัดกิจกรรมแสดงผลงาน

แสดงผลงานและกิจกรรมที่น่าสนใจ เช่น โปรเจกต์นักเรียน, การแสดงสินค้า, หรือการนำเสนองานศิลปะจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะและความสนุกสนาน เช่น การทดลองทางวิทยาศาสตร์, การแข่งขันกีฬา, หรือการแสดงสื่อสารนักเรียนการจัดกิจกรรมแสดงผลงานและนิทรรศการงานสร้างสรรค์ของนักเรียนเป็นโอกาสที่ดีที่จะให้นักเรียนแสดงความสามารถและความคิดสร้างสรรค์ของตนเองออกมา เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสพัฒนาทักษะทางด้านการสร้างสรรค์ การแสดงออก การทำงานร่วมกับผู้อื่น และการนำเสนอผลงานต่างๆ ดังนั้น นี่เป็นขั้นตอนที่คุณสามารถใช้เพื่อจัดกิจกรรมดังกล่าวกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายก่อนที่จะเริ่มต้นการจัดกิจกรรม ควรกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของกิจกรรมให้ชัดเจน เช่น เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์ การทำงานเป็นทีม หรือการสร้างพื้นที่ให้นักเรียนแสดงผลงานกำหนดหัวข้อหรือธีมที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่นักเรียนเรียนหรือเป็นประเด็นที่น่าสนใจ (วัฒนธรรม จุฬะวิภาต, 2542) เช่น เทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม หรือการแสดงผลงานศิลปะวางแผนกิจกรรมกำหนดกิจกรรมที่เหมาะสมกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ เช่น การทำสื่อโฆษณาสำหรับงานนิทรรศการ การจัดโต๊ะแสดงผลงาน หรือการจัดกิจกรรมสัมมนาเกี่ยวกับหัวข้อหรือธีมส่งเสริมการมีส่วนร่วมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเลือกหัวข้อหรือธีม การวางแผน และการจัดกิจกรรม เพื่อให้พวกเขาารู้สึก

ว่าพวกเขาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจหากมีผู้ให้บริการภายนอกที่เกี่ยวข้อง เช่น ศิลปิน ช่างฝีมือ หรือนักเขียน เรียกรับให้ช่วยในการจัดกิจกรรมหรือการสนับสนุนทรัพยากรใช้สื่อสื่อสารต่างๆ เช่น ป้ายประชาสัมพันธ์ โปสเตอร์ หรือสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อสร้างความตื่นตัวและเชื่อมโยงกับผู้เข้าร่วมกิจกรรมจัดการนำเสนอผลงานโดยมีการสนับสนุนเทคโนโลยีให้เหมาะสม เช่น การใช้งานโปรแกรมสำหรับนำเสนอ การจัดทำวิดีโอ หรือการสร้างสื่ออินเตอร์แอคทีฟ

ภาพที่ 1 การจัดแสดงผลงาน

การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่จัดตามรายวิชาต่างๆ เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหลากหลายและน่าสนใจ ต่อไปนี้คือขั้นตอนที่สามารถนำมาใช้ในการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการสร้างความตั้งใจและเข้าใจก่อนที่จะเริ่มต้นกิจกรรมควรชัดเจนในการสื่อสารเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของกิจกรรมและอธิบายว่าทำไมกิจกรรมนี้มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ในรายวิชานั้นๆ การให้โอกาสในการเลือกหัวข้อหรือเนื้อหาให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือกหัวข้อหรือเนื้อหาของกิจกรรมตามความสนใจและความต้องการในการเรียนรู้เมื่อได้รับข้อมูลจากผู้เรียนเกี่ยวกับความต้องการในการเรียนรู้ให้สร้างโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนและออกแบบกิจกรรมต่อไปให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการดำเนินกิจกรรม เช่น การสร้างโปสเตอร์ การเขียนบทสื่อโฆษณา หรือการสร้างสื่อการเรียนรู้สร้างโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกับผู้อื่น เช่น การทำการมอบหมายหน้าที่ การทำงานเป็นกลุ่ม หรือการแบ่งปันความรู้และทักษะให้การสนับสนุนและการกำกับในขณะที่ผู้เรียนกำลังดำเนินกิจกรรม เพื่อช่วยให้พวกเขาสามารถเรียนรู้และเรียนรู้จากกันได้หลังจากที่ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมแล้ว ควรมีการประเมินผลและการติดตามเพื่อปรับปรุงและพัฒนา กิจกรรมในอนาคตสร้างโอกาสให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการเรียนรู้จากกิจกรรมดังกล่าวกับผู้อื่นในชุมชนการเรียนรู้สร้างเสริมประสบการณ์สมัยนี้เด็กเข้าถึงข้อมูลต่างๆ ผ่านอินเทอร์เน็ตได้เกือบ

ทั้งหมด สิ่งที่เขาคาดหวังจากงาน Open House คืออะไรที่หาจากอินเทอร์เน็ตไม่ได้ นั่นคือ “ประสบการณ์” อะไรคือความรู้สึก ที่เราอยากให้เขาจดจำได้เมื่อมาเข้าร่วมงานตั้งแต่ก้าวแรกจนกลับไป (อันที่จริง ตั้งแต่คิดอยาก search หาจัดงานใน Google เลยด้วยซ้ำ อาจรวมไปถึงรูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส และความรู้สึกตอบสนองด้วย เหมือนกับเดินเข้า Starbucks แล้วได้กลิ่นกาแฟมาก่อนและรสชาติของกาแฟจะต้องเหมือนกันทุกสาขาการสร้างความรู้สึกดีๆแต่ละอย่างนั้นไม่จำเป็นต้องพูดมากไม่ใช่เพราะจะเจ็บคอ แต่เพราะเขาจะเชื่อได้ดีกว่า เมื่อได้เห็น ได้ลงมือทำ และนำไปสู่ข้อสรุปได้ด้วยตนเองเช่น “ว้าว” อาจเกิดจากได้เห็นนวัตกรรมเทคโนโลยีใหม่ๆ ห้องเรียนที่ทันสมัย “ซี้ด...” อาจเกิดจากการได้ชมการสาธิตผ้าตัดอาจารย์ใหญ่ แต่ “อู๊ยยย” อาจเกิดจากได้เจอ cute boy หรือการได้พูดคุยพี่ๆที่เป็นกันเอง เป็นต้นที่สำคัญคือแต่ละสถาบันควรรู้เขา-รู้เรา รู้ว่าที่อื่นทำอะไร แล้วลองนำเสนอความแตกต่างออกมาให้ชัดเจน ทำซ้ำๆไปในทิศทางเดียวกันเพื่อให้คนที่พบเห็นจดจำได้ (ด้วยเหตุนี้หลายที่จึงเลือกใช้วิธีกำหนด ธีมงาน เพื่อสร้างความแตกต่างทั้งกับคู่แข่งและกับกิจกรรมของตนเองในครั้งที่ผ่านๆ มัธมงานนี้จะกำหนดกรอบของการออกแบบประสบการณ์ เช่น สื่อ ข้อความโฆษณา การตกแต่งสถานที่ กิจกรรม ของที่ระลึกเหมือนกับที่ครูได้เคยสอนไปประเด็นเรื่องงาน Open House ของมหาวิทยาลัยกับการสร้างประสบการณ์ให้ผู้เข้าร่วมงานนี้ เป็นที่ถกเถียงกันในประเทศอยู่บ้าง เพราะมีผู้ตั้งข้อสังเกตว่าเป็นการนำเสนอข้อมูลด้านเดียวจนอาจทำให้เกิดความคาดหวังสูงกว่าที่เป็นจริงได้

7. การประเมินผลและการติดตาม

การประเมินผลงาน Open House สามารถทำได้โดยการรวบรวมข้อมูลจากผู้เข้าร่วมงานด้วยหลายวิธี เช่น การสอบถามความพึงพอใจผ่านแบบสำรวจ การจัดกิจกรรมสร้างความสนใจเพื่อให้ผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็น หรือการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์หรือการสำรวจแบบสอบถาม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความถูกต้องและสมบูรณ์ ดังนั้นขั้นตอนที่สามารถนำมาใช้ในการประเมินผลงาน Open House เช่น การจัดทำแบบสำรวจโดยการสร้างแบบสำรวจที่มีคำถามที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์และความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมงาน Open House เช่น ความพึงพอใจต่อบรรยากาศงาน ความสนใจในกิจกรรมต่างๆ และข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงในครั้งต่อไป การจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เข้าร่วมงานมีโอกาสแสดงความคิดเห็นหรือส่งข้อเสนอแนะ เช่น การจัดโต๊ะสอบถาม การสร้างกิจกรรมการตอบคำถาม หรือการจัดกิจกรรมการสร้างความสนใจการสำรวจและการสัมภาษณ์โดยสำรวจความคิดเห็นและประสบการณ์ของผู้เข้าร่วมงานโดยตรงโดยใช้การสัมภาษณ์หรือการสำรวจแบบสอบถาม เพื่อเก็บข้อมูลเพิ่มเติมและข้อมูลที่ละเอียดวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสำรวจ กิจกรรม และการสัมภาษณ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและสรุปผลงานของงาน Open House จัดทำรายงานผลการประเมินและการสรุปข้อมูลในรูปแบบที่ชัดเจนและเข้าใจง่าย เพื่อให้สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางาน Open House ในอนาคตการให้ข้อเสนอแนะ

และการวิเคราะห์นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาวิเคราะห์เพื่อค้นพบข้อเสนอแนะและวิธีการปรับปรุงที่เป็นประโยชน์สำหรับงาน Open House ในอนาคตการประเมินผลงาน Open House จะช่วยให้ทีมงานได้รับข้อมูลที่มีประโยชน์และบ่งบอกถึงความสำเร็จของงาน และยังช่วยในการปรับปรุงและพัฒนางานในอนาคตอีกด้วย

8. สรุป

การสร้างสรรคความรู้ผ่านนิทรรศการวิชาการใน Open House ของสถานศึกษาในจังหวัดสุรินทร์ ในยุคที่เทคโนโลยีและนวัตกรรมก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว การเรียนรู้ไม่ได้เกี่ยวข้องกับเพียงแคในห้องเรียนเท่านั้น แต่มีการผสมผสานระหว่างการเรียนรู้ทางทฤษฎีและปฏิบัติอย่างสมบูรณ์แบบ เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนในการเผชิญหน้ากับโลกภายนอกที่ท้าทายและเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องการจัดกิจกรรม Open House ในสถานศึกษาในจังหวัดสุรินทร์ เป็นหนึ่งในช่องทางสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้และความสนใจในวิชาการให้กับนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยที่นิทรรศการวิชาการนั้นไม่เพียงแต่เป็นการนำเสนอผลงานทางวิชาการเท่านั้น แต่ยังเป็นโอกาสที่นักเรียนและครูที่เกี่ยวข้องสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และเปิดโอกาสให้กับชุมชนในการเข้ามาเรียนรู้และมองเห็นภาพรวมของการเรียนรู้ในสถานศึกษา หลักสูตรการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะทางด้านการคิดวิเคราะห์ การสร้างสรรค์ และการทำงานเป็นทีม มักจะถูกนำเสนอผ่านการจัดแสดงโปรเจกต์ การสร้างโมเดล หรือการนำเสนอผลงานศิลปะที่สร้างสรรค์ขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสทดลองและฝึกฝนทักษะที่ได้เรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างใกล้ชิดกับชีวิตจริงนอกจากนี้ การจัดกิจกรรมนิทรรศการยังเป็นโอกาสที่นักเรียนสามารถได้พบปะและเรียนรู้จากบุคคลที่มีประสบการณ์ในสาขาต่างๆ ที่น่าสนใจ เช่น การสนทนากับนักวิทยาศาสตร์ หรือการเข้าร่วมโครงการสร้างโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความกระตือรือร้นและความสนใจในสาขาต่างๆ ให้กับนักเรียนสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษา การจัดกิจกรรม Open House ยังเป็นโอกาสที่สำคัญที่จะสร้างความเข้าใจและความร่วมมือกันอย่างสมดุระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครอง ทำให้มีการสร้างสรรค์และพัฒนาวัตกรรมการเรียนและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องสุดท้าย การจัดกิจกรรม Open House ในสถานศึกษาในจังหวัดสุรินทร์ ไม่เพียงเป็นการแสดงผลงานทางวิชาการของนักเรียนเท่านั้น แต่ยังเป็นการสร้างพื้นที่สำหรับการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการเรียนรู้ไปพร้อมกัน

เอกสารอ้างอิง

ชนกพร พัวพัฒนกุล. (2567). OPEN HOUSE มหาวิทยาลัย จัดอย่างไรให้ WIN-WIN. เข้าถึงได้จาก <https://ajanmay.wordpress.com/2018/11/02/winwin-openhouse/>

- นงลักษณ์ ใจฉลาด และนลินี วรวงษ์. (2563). การศึกษาปัญหาและแนวทางการนำหลักสูตรการศึกษา
ปฐมวัยสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาในจังหวัดสุโขทัย. *วารสารครุศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏกำแพงเพชร*, 5(10), 47.
- เนตรนก พรหมทอง และคณะ. (2565). การบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของครูและบุคลากรทางการ
ศึกษาโรงเรียนบ้านหินกบ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1. *วารสารสห
วิทยาการพัฒนา*, 1(1), 158.
- วัฒน์ จูทะวิภาต. (2542). *ศิลปะการจัดนิทรรศการ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุเมธวิทย์ ชาวลุ่มบัว และวิวัฒน์ มีสุวรรณ. (2558). การศึกษาการจัดนิทรรศการการเรียนรู้ร่วมกับ
เทคโนโลยีควาร์โค้ดเรื่อง อาเซียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเทศบาล
ประชาสรรค์ จังหวัดนครสวรรค์. *วารสารวิชาการนวัตกรรมการสื่อสารสังคม*, 3(2), 52.

การพัฒนาหนังสือนิทานอีสปแบบสามมิติโดยใช้เทคโนโลยีความเป็นจริงเสริม (Augmented Reality: AR) เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านคำควบกล้ำ

Development of a 3D Aesop's Fables Book using Augmented Reality Technology (Augmented Reality: AR) to Develop Academic Achievement in the Subject Reading Diphthongs

ทิตยา สีเหลือง, อาทิตยา สีลากุล, พระมหาศรายุทธ เจตตรา, พระครูคัมภีร์ธรรมานุวัตร,
พระมหาอิทธิวัฒน์ บุคตดานาง และจิรวัดณ์ สิทธิธรรม

Thitaya Seelueang, Arthittaya Seelakul, Phramaha Sarayut Jettra,
Phrakrukampidhammanuwat, Phramaha Athiwat Buddanang and Jirawat Siththitham
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Khon Kaen Campus, Thailand

Corresponding Author, E-mail: thitaya090143@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างและหาประสิทธิภาพของหนังสือนิทานอีสปแบบสามมิติโดยใช้เทคโนโลยีความเป็นจริงเสริม (Augmented reality: AR) เรื่อง การอ่านคำควบกล้ำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหนองตูมหนองสูงเหลื่อม อำเภอมือทองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ตามเกณฑ์ 80/80 2) พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง การอ่านคำควบกล้ำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหนองตูมหนองสูงเหลื่อม อำเภอมือทองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหนองตูมหนองสูงเหลื่อม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 1 ห้องเรียน รวมทั้งหมด 21 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องคำควบกล้ำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 2 แผน 2) หนังสือนิทานอีสป (AR) คำควบกล้ำชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 2 เล่ม 3) แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านคำควบกล้ำ ระหว่างเรียนจำนวน 1 ชุด 4) แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านคำควบกล้ำ หลังเรียนจำนวน 1 ชุด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบการหาค่าที่

ผลการวิจัยพบว่า

1. ค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) ของหนังสือนิทานอีสปแบบสามมิติ โดยใช้เทคโนโลยีความเป็นจริงเสริม (Augmented Reality: AR) เรื่องการอ่านคำควบกล้ำ มีผลการทดลองคิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 17.24 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.44 คิดเป็นร้อยละ 86.19 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

2. ผลการพัฒนาทักษะการอ่านคำควบกล้ำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหนองตมหนองสูงเหนือ ด้วยหนังสือนิทานคำควบกล้ำ แบบสามมิติโดยใช้เทคโนโลยี ความเป็นจริงเสริม (Augmented Reality: AR) ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 17.62 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.76 คิดเป็นร้อยละ 88.10 มีผลสัมฤทธิ์ทางการที่สูงขึ้นกว่าเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนด

คำสำคัญ: ทักษะการอ่านคำควบกล้ำ; หนังสือนิทานอีสป (AR); คำควบกล้ำ; เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน

Abstract

This research aims to 1) develop the skills of distinguishing idioms, proverbs, and sayings through the use of active learning methods combined with Metaverse media for first-year secondary students at Nong Toom Nong Nguleum School, Muang District, Khon Kaen Province, and 2) study the satisfaction of developing these skills using active learning methods combined with Metaverse media for first-year secondary students at Nong Toom Nong Nguleum School, Muang District, Khon Kaen Province. The target group for this research was first-year secondary students at Nong Toom Nong Nguleum School, Muang District, Khon Kaen Province, during the second semester of the 2023 academic year, consisting of one classroom with a total of 21 students, selected through purposive sampling. This research is research. Quasi-Experimental Research. The tools used in this research included 1) two active learning lesson plans, 2) pre-and post-learning tests, 3) skill practice exercises, 4) satisfaction questionnaires, and 5) Metaverse media. The data were analyzed using percentages, mean, standard deviation, and dependent t-tests.

The results of developing skills in classifying idioms, proverbs, and Sayings using the format Active Learning combined with Metaverse media to be used in the teaching process completely. It was found that after teaching and learning Students have average post-study scores. (mean = 8.48, S.D. = 0.98) Higher than before teaching and learning

and average pre-study scores (mean=4.90, S.D. = 1.30) They are significantly different at the 0.05 level. The satisfaction towards the development of the ability to distinguish idioms, proverbs, and sayings of the first-year secondary students at Nong Toom Nong Nguleum School, Muang District, Khon Kaen Province, using active learning methods combined with Metaverse media was at the highest level (mean = 4.81, S.D. = 0.37).

Keywords: Idioms; Proverbs; Sayings; Active Learning; Metaverse

1. บทนำ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และเป็นพลโลกยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อการประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถและพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ(กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 4)

ภาษาไทยเป็นภาษากลางในการติดต่อสื่อสารภายในประเทศ การสื่อสารของมนุษย์ใช้ทักษะที่สำคัญหลายทักษะ เช่น ฟัง พูด อ่าน และเขียน การพัฒนาวิชาภาษาไทย เป็นการพัฒนาที่เน้นการสอนเพื่อพัฒนาในด้านทักษะการฝึกประสมคำอ่านสะกดคำเป็นพื้นฐาน นักเรียนในบางส่วนยังขาดทักษะในด้านการอ่าน จึงส่งผลมาให้ต้องมีการปรับปรุง แก้ไข และต้องมีการพัฒนาในทักษะนี้อย่างต่อเนื่อง ดังนั้น การพัฒนาในด้านทักษะอ่านคำ และการสะกดคำเป็นพื้นฐานในการศึกษาหาความรู้นักเรียนจำเป็นต้องได้รับการพัฒนา เพื่อนักเรียนจะได้นำไปใช้ในการเรียนรู้ในรายวิชาต่างๆและสามารถหาความรู้เพิ่มเติมจากหนังสือ หรือสื่อออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น การอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ การอ่านประโยค การอ่านบทร้อยแก้ว การอ่านคำประพันธ์ชนิดต่างๆ การอ่านในใจเพื่อสร้างความเข้าใจ และการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้จากสิ่งที่อ่าน อ่านคำคล้องจอง อ่านข้อความ อ่านเรื่องสั้นๆ และอ่านบทรื่องกรองง่ายๆ ได้อย่างถูกต้องคล่องแคล่ว รวมถึงเข้าใจความหมายของคำและข้อความที่อ่านได้ (กรมวิชาการ, 2546, หน้า 37)

จากการศึกษาข้อมูลพบว่า นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ยังมีปัญหาในด้านทักษะการอ่านออกเสียง โดยเฉพาะการอ่านคำควบกล้ำ นักเรียนยังอ่านคำควบกล้ำแบบผิดๆ ออกเสียงไม่ครบ และยังแยกคำควบกล้ำแท้ คำควบกล้ำไม่แท้ไม่ค่อยได้ ทำให้การเรียนเป็นไปอย่างล่าช้า บางครั้งเมื่อมีการ

ทดสอบอ่านพอลงประโยคที่มีคำควบกล้ำ นักเรียนอ่านสะดุดบ้างหรืออ่านไม่ได้บ้างไม่ต่อเนื่องอาจส่งผลกระทบกับการเรียนในรายวิชาอื่นๆ ด้วย เพราะสืบเนื่องจากการละเลยไม่เอาใจใส่ในการฝึกอ่านขณะที่ครูสอน เกิดขึ้นเพราะเป็นความเบื่อหน่ายในการเรียน ไม่มีแรงจูงใจ ไม่มีสื่อการสอนที่น่าสนใจ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่ศึกษาวิธีการพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนที่มีปัญหาด้านการอ่าน โดยการจัดทำสื่อนวัตกรรมที่ดึงดูดให้นักเรียนหันมาสนใจในการเรียนมากขึ้น ผู้วิจัยได้จัดทำสื่อนวัตกรรมหนังสือนิทานอีสป Augmented reality (AR) เทคโนโลยีมิติเสมือนจริง เป็นเทคโนโลยีที่ผสานเอาโลกแห่งความจริง (Real) เข้ากับโลกเสมือน (Virtual) โดยผ่านทางอุปกรณ์เว็บแคม, กล้องในโทรศัพท์เคลื่อนที่ หรือคอมพิวเตอร์ ร่วมกับการใช้ซอฟต์แวร์ต่างๆ ซึ่งจะทำให้ภาพที่เห็นในจอภาพจะเป็นวัตถุ (object) อาทิ คน, สัตว์, สิ่งของ เป็นลักษณะ 3 มิติ ซึ่งมีมุมมองถึง 360 องศา ฉะนั้นเทคโนโลยีมิติเสมือนจริง สามารถทำให้ผู้ใช้เห็นภาพเสมือนจริงได้รอบด้าน 360 องศา โดยที่ผู้ใช้ไม่จำเป็นต้องไปยังสถานที่จริง เทคโนโลยีมิติเสมือนจริงจัดเป็นแขนงหนึ่งของงานวิจัยด้านวิทยาการคอมพิวเตอร์ ว่าด้วยการเพิ่มภาพเสมือนของโมเดลสามมิติที่สร้างจากคอมพิวเตอร์ลงไปบนภาพที่ถ่ายมาจากกล้องวิดีโอ เว็บแคม หรือกล้องในโทรศัพท์เคลื่อนที่ แบบเฟรมต่อเฟรม ด้วยเทคนิคทางด้านคอมพิวเตอร์กราฟิก แต่ด้วยข้อจำกัดทางเทคโนโลยีจึงยังไม่แพร่หลาย แต่ปัจจุบันเทคโนโลยีโทรศัพท์เคลื่อนที่ และการสื่อสารข้อมูลไร้สาย รวมทั้งการประมวลผลต่างๆ มีความรวดเร็วขึ้น และราคาถูกลง จึงทำให้อุปกรณ์เคลื่อนที่ ที่มีความสามารถทำการติดตั้งแอปพลิเคชันเทคโนโลยีมิติเสมือนจริง จึงทำให้สามารถดาวน์โหลดมาใช้งานได้ง่าย ในอนาคตแอปพลิเคชันที่ใช้เทคโนโลยีมิติเสมือนจริงจะถูกพัฒนาไปอย่างกว้างไกล โดยสามารถนำมาประยุกต์ใช้งานได้กว้างขวางหลากหลายทั้งด้านอุตสาหกรรม การทหาร การแพทย์ การตลาด การบันเทิง การสื่อสาร และการศึกษา ผู้วิจัยจึงได้สร้างสื่อการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีมิติเสมือนจริง หนังสือนิทานอีสป เรื่อง การอ่านคำควบกล้ำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งเนื้อหาในนิทานจะมีคำควบกล้ำที่ใช้บ่อยและใช้ทั่วๆ ไป นำมาแต่งเป็นนิทานอีสป โดยผ่านการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีมิติเสมือนจริงแสดงผล หรือ Augmented Reality (AR) ในการฝึกอ่าน เพื่อสร้างประสบการณ์ในการเรียนรู้ใหม่ๆ ในการเรียน และสร้างแรง บัลดาลใจ และดึงดูดความสนใจให้นักเรียนสนใจในการเรียนมากขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของหนังสือนิทานอีสปแบบสามมิติโดยใช้เทคโนโลยีความเป็นจริงเสริม (Augmented reality: AR) เรื่อง การอ่านคำควบกล้ำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหนองตมหนองสูงเหนือ อำเภอมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง การอ่านคำควบกล้ำ ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหนองตมหนองสูงเหนือ อำเภอมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยแบบ E_1/E_2 เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ดำเนินการทดลองตามรูปแบบการวิจัย One Group Pretest-Posttest Design ที่มีการศึกษา กลุ่มเป้าหมายเพียงหนึ่งกลุ่ม และมีการทดสอบระหว่างเรียนและหลังเรียน

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้เริ่มจัดทำวิจัยตั้งแต่ เดือน พฤศจิกายน 2566-มกราคม 2567 โดยการดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 ในเดือนมกราคมใช้เวลาในการทดลองแบ่งออกเป็น 2 ระยะ โดยระยะที่หนึ่งคือ จัดการเรียนการสอนในห้องเรียนเป็นเวลา 1 ชั่วโมง 2 สัปดาห์รวมเป็น 2 ชั่วโมง ระยะที่สองทำแบบทดสอบหลังเรียนจำนวน 1 ชุด 1 ชั่วโมง รวม 3 ชั่วโมง

ประชากรกลุ่มเป้าหมาย ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหนอง ตุมหนองงูเหลือม อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ภาคการศึกษาที่ 2/2566 ห้องเรียน 1 ห้อง นักเรียนจำนวน 21 คนเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านคำควบกล้ำ ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อใช้ฝึกปฏิบัติด้านการอ่าน จำนวน 2 แผน 2) หนังสือนิทานอีสปที่น่าเอา (Augmented Reality: AR) เข้ามามีส่วนร่วมกับหนังสือ ของระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยสร้าง ขึ้นเพื่อใช้ในการฝึกปฏิบัติด้านการอ่าน จำนวน 2 เล่ม 3) แบบทดสอบระหว่างเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 2 ชุด ชุดละ 10 ข้อ 4) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านหลังเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อใช้ในการ วัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่าน จำนวน 1 ชุด

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในวิจัย 1) ศึกษาสภาพปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของโรงเรียนหนองตุมหนองงูเหลือม อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น 2) ศึกษาการสร้างหนังสือนิทาน Augmented Reality (AR) 3) ดำเนินการสร้างหนังสือนิทาน Augmented Reality (AR) 4) สร้างแบบประเมินหนังสือนิทาน Augmented Reality (AR) 5) นำแบบ หนังสือนิทาน Augmented Reality (AR) เรื่อง การอ่านคำควบกล้ำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พร้อมทั้งแผนการจัดการเรียนรู้ แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ระหว่างเรียนและแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนหลังเรียน และแบบประเมินที่สร้างขึ้น เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 คน 6) หนังสือนิทานอีสป Augmented Reality (AR) เรื่อง การอ่านคำควบกล้ำ ไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 7) ดำเนินการปรับปรุง แก้ไขหนังสือนิทานอีสป Augmented Reality (AR) เรื่องการอ่านคำควบกล้ำจากการทดลองใช้กับกลุ่ม ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเสร็จเรียบร้อยแล้ว นำมาทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

ผลการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในวิจัย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.50-1.00 และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) 0.50-1.00 2) แบบทดสอบระหว่างเรียนเรื่อง การอ่านคำควบกล้ำมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 3) แบบ

ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านคำควบกล้ำ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00

4) หนังสือนิทานอีสป (Augmented Reality: AR) มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00

วิธีดำเนินการวิจัย 1) นำหนังสือนิทานอีสป (AR) มาร่วมกับการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านคำควบกล้ำ 2) ให้นักเรียนทำแบบทดสอบระหว่างเรียนจำนวน 10 ข้อ และมีการวัดและประเมินการเรียนรู้ระหว่างเรียนเพื่อตรวจสอบความเข้าใจด้านความรู้ 3) นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการอ่านคำควบกล้ำจำนวน 1 ชุด 20 ข้อ ซึ่งเป็นชุดเดียวกันกับแบบทดสอบระหว่างเรียน มาให้นักเรียนทดสอบในชั่วโมงที่ 3 4) นำข้อมูลทั้งหมดมาสรุปวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปสถิติที่ใช้คือค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และใช้การทดสอบค่าที่แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test dependent)

4. สรุปผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาหนังสือนิทานอีสปแบบสามมิติโดยใช้เทคโนโลยีความเป็นจริงเสริม (Augmented Reality: AR) เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านคำควบกล้ำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหนองตุมหนองสูงเหนือ อำเภอมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่นให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. ผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านคำควบกล้ำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหนองตุมหนองสูงเหนือ อำเภอมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่นให้นักเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ผ่านเกณฑ์

นักเรียน 21 คน	คะแนนระหว่างเรียน (E_1) (การอ่านคำควบกล้ำ) (20 คะแนน)		รวม (E_1)	คะแนนหลังเรียน (E_2) (แบบทดสอบหลังเรียน) (20 คะแนน)
	เรื่องที่ 1 (10)	เรื่องที่ 2 (10)		
1	9	9	18	20
2	8	8	16	16
3	7	8	15	16
4	8	7	15	17
5	8	9	17	18
6	10	10	20	20

นักเรียน 21 คน	คะแนนระหว่างเรียน (E_1) (การอ่านคำควบกล้ำ) (20 คะแนน)		รวม (E_1)	คะแนนหลังเรียน (E_2) (แบบทดสอบหลังเรียน) (20 คะแนน)
	เรื่องที่ 1 (10)	เรื่องที่ 2 (10)		
7	8	8	16	16
8	8	9	17	17
9	7	8	15	14
10	9	8	17	19
11	10	10	20	20
12	10	8	18	18
13	9	9	18	18
14	8	10	18	19
15	7	9	16	15
16	10	9	19	20
17	8	9	17	16
18	8	9	17	16
19	9	8	17	19
20	9	10	19	19
21	8	9	17	17
รวม	178	184	362	370
เฉลี่ย	8.43	8.71	17.24	17.62
S.D.	0.96	0.81	1.44	1.76
ร้อยละ	84.28	87.14	172.38	88.10
			(E_1) = 86.19	(E_2) = 88.10

จากตารางที่ 1 พบว่า ค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) ของสื่อการสอนหนังสือนิทานอีสปแบบสามมิติ โดยใช้เทคโนโลยีความเป็นจริงเสริม (Augmented Reality :AR) เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการอ่านคำควบกล้ำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีผลการทดลองเท่ากับ 86.19/88.10 ซึ่งสูงกว่า

เกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ และที่สำคัญผู้เรียนยังให้ความสนใจกับหนังสือนิทานอีสปแบบสามมิติโดยใช้เทคโนโลยีความเป็นจริงเสริม (Augmented Reality: AR) และให้ความร่วมมือการทำวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

5. อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยการพัฒนาหนังสือนิทานอีสปแบบสามมิติโดยใช้เทคโนโลยีความเป็นจริงเสริม (Augmented Reality: AR) เรื่องการอ่านคำควบกล้ำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหนองตุมหนองจุเหลื่อม อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่นมี การอภิปรายผลการศึกษา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) ของหนังสือนิทานอีสปแบบสามมิติ โดยใช้เทคโนโลยีความเป็นจริงเสริม (Augmented Reality: AR) เรื่องการอ่านคำควบกล้ำ มีผลการทดลองคิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 17.24 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.44 คิดเป็นร้อยละ 86.19 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้มีการจัดทำและพัฒนาหนังสือนิทานอีสปแบบสามมิติโดยใช้เทคโนโลยีความเป็นจริงเสริม (Augmented Reality: AR) ด้วยการหาประสิทธิภาพตามขั้นตอน และได้นำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขเป็นระยะ ได้แก่ ด้านเนื้อหา และความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน การวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของพิษณุ จงเจริญ และณัฐพล รำไพ วิจัยเรื่อง การพัฒนาสื่อการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีความจริงเสริม ในรายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน เรื่อง ศิลปจารึกหลักที่ 1 เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเล่าเรื่องผ่านสื่อดิจิทัลของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล บทคัดย่อการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาสื่อการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย โดยใช้เทคโนโลยีความจริงเสริมที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) ศึกษาความสามารถในการเล่าเรื่องผ่านสื่อดิจิทัลในรายวิชาภาษาไทย เรื่องศิลปจารึกหลักที่ 1 ที่เรียนผ่านเทคโนโลยีความจริงเสริม 3) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 4) ศึกษาดัชนีประสิทธิผลของสื่อการเรียนรู้ และ 5) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ซึ่งได้มาจากวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลากเลือกห้อง ห้องที่เป็นกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนห้อง ม.2/8 จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สื่อการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีความจริงเสริม แบบประเมินคุณภาพของสื่อการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดความรู้ แบบวัดความสามารถในการนำเสนอของผู้เรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจ และประมวลผลทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป พบว่า 1) สื่อการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีความจริงเสริมมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก มีผลการหาประสิทธิภาพได้ผลเท่ากับ 82.87/89.00 ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80/80 2) ความสามารถในการเล่าเรื่องผ่านสื่อดิจิทัล มีผลประเมินอยู่ในระดับดีขึ้นไป ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ 3) คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียน สูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ 4) ดัชนีประสิทธิผล (E) ของสื่อการเรียนรู้มีค่าเท่ากับ 0.82

แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 82.00 และ 5) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยสื่อเทคโนโลยีความจริงเสริมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการพัฒนาทักษะการอ่านคำควบกล้ำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหนองตุมหนองสูงเหนือ ด้วยหนังสือนิทานคำควบกล้ำ แบบสามมิติโดยใช้เทคโนโลยี ความเป็นจริงเสริม (Augmented Reality: AR) ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 17.62 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.76 คิดเป็นร้อยละ 88.10 มีผลสัมฤทธิ์ทางการที่สูงขึ้นกว่าเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นุชนาฏ ชันโมลี ภูษิต บุญทองเถิง และสุพจน์ อิงอาจ วิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ บทคัดย่อการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ประการแรก เพื่อพัฒนาการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบภาพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ประการที่สอง ศึกษาค่าดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะประกอบภาพ ประการที่สาม เปรียบเทียบคะแนนทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะประกอบภาพ และประการที่สี่ ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะประกอบภาพ กลุ่มเป้าหมายของการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่กำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 ในโรงเรียนอนุบาลดงเมืองน้อย อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 14 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1. แบบฝึกทักษะประกอบภาพเรื่องการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 6 ชุด 2. แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ประกอบการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ จำนวน 6 แผน 3. แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำระหว่างเรียน ซึ่งประกอบด้วย 3.1 แบบทดสอบการฟังการออกเสียงคำควบกล้ำ ชุดละ 10 ข้อจำนวน 6 ชุด 3.2 แบบทดสอบการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ชุดละ 10 ข้อ จำนวน 6 ชุด 4. แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำก่อนเรียน และหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 2 ชุด และ 5. แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะประกอบภาพเรื่องการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งเป็น 3 ระดับ จำนวน 10 ข้อ จำนวน 1 ฉบับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดัชนีประสิทธิผล และทดสอบสมมติฐานใช้ t-test (Dependent sample) พบว่า 1) แบบฝึกทักษะประกอบภาพ เรื่องการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.68 / 89.05 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 2) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะประกอบภาพเรื่องการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำหลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะประกอบภาพเรื่องการอ่านออกเสียงคำ

ควบล้ำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้ค่าเท่ากับ 0.7430 แสดงว่า นักเรียนมีทักษะการอ่านออกเสียงคำควบล้ำ เพิ่มมากขึ้นร้อยละ 74.30 4. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะประกอบภาพเรื่องการอ่านออกเสียงคำควบล้ำสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นอยู่ในระดับมาก

6. ข้อเสนอแนะ

1. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้นควรใช้เทคนิควิธีการสอนที่เหมาะสมเน้นกระบวนการค้นหาความรู้มากกว่าเน้นเนื้อหาความรู้ ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างสนุกสนานซึ่งทำให้นักเรียนมีความสามารถในด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์อย่างมีเหตุผล ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์การแก้ปัญหา และนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน
2. ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยสอนบูรณาการกับกลุ่มวิชาอื่น เพื่อให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ต่างๆ ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
3. ครูผู้สอนควรนำเอาเทคโนโลยี (Augmented Reality: AR) นำมามีส่วนร่วมกับการเรียนให้มากขึ้นเพื่อสร้างแรงจูงใจให้เรียนสนใจในรายวิชาที่เรียน และสนุกกับการเรียน

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

จากการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัย ได้เกิดองค์ความรู้ในการสร้างสื่อให้มีประสิทธิภาพ 80/80 ตามเกณฑ์ มีความสอดคล้องกับเนื้อหา และได้เกิดการพัฒนาเนื้อหาสื่อการสอนหนังสือนิทานอีสปแบบสามมิติโดยใช้เทคโนโลยีความเป็นจริงเสริม (Augmented Reality :AR) เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านคำควบล้ำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และได้เกิดทักษะในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ณัฐนันท์ เกษตรเอี่ยม. (2565). *การพัฒนาบทเรียนออนไลน์รูปแบบจักรวาลนฤมิตร่วมกับกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning รายวิชาออกแบบและเทคโนโลยีเรื่องเทคโนโลยีแก้ปัญหาของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. (การค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

- ธนภัทร ศรีผ่าน และภัทรวรรณ จีรพัฒน์ธนธร. (2565). การพัฒนาขั้นสุดท้ายของนวัตกรรมและบทบาทของเมตาเวิร์สเพื่อการศึกษาและการฝึกอบรมในยุคเน็กซ์นอรัล. *วารสารนวัตกรรมและการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*.
- พิมพ์นารา หิรัญกลี. (2565). เมตาเวิร์ส: เมื่อโลกเสมือนกลายเป็นความจริง. เข้าถึงได้จาก <https://www.krungrsri.com/th/research/research-intelligence/metaverse>
- สุรพล บุญลือ. (2565). เมตาเวิร์สสำหรับการศึกษา: การเชื่อมต่อระหว่างจักรวาลนฤมิตกับโลกความจริงของการเรียนรู้ ที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้แบบเต็มตัว. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ*, 11(1), 9-16.
- อัมตย์ ปิอแน. (2566). การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ห้องเรียนเสมือนจริงด้วยจักรวาลนฤมิตโดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานเรื่อง ความน่าจะเป็นเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). ยะลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- Bokyung, K. (2022). Educational applications of metaverse: possibilities and limitations. *Journal of Educational Evaluation for Health Professions*.

การพัฒนาแพลตฟอร์มการเรียนการสอนแบบออนไลน์บน Google Site เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทย เรื่องประโยคความซับซ้อน Development of an Online Teaching Platform on Google Site to Develop Learning Achievement in Thai Language Subjects about Complex Sentences

อภิชาติ ภูจอมผา, บดินทร์ นาชัย, พระมหาศรายุทธ เจตรา, พระรชต มาตรสอน, พชรกฤต ศรีบุญเรือง และกัลยา กุลสุวรรณ

Apichat Phujompha, Bodin Nachai, Phramaha Sarayut Jetra, Phra Rachata Martson, Phacharakit Sribunrueang and Kanlaya Kunsuwan
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Khon Kaen Campus, Thailand

Corresponding Author, E-mail: Job0986242124.job@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างและหาประสิทธิภาพของแพลตฟอร์มการเรียนการสอนแบบออนไลน์บน GOOGLE SITE เรื่องประโยคความซับซ้อน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโคกสีพิทยาสรรพ์ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ให้มีคุณภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ เรื่อง ประโยคความซับซ้อน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโคกสีพิทยาสรรพ์ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโคกสีพิทยาสรรพ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ปีการศึกษา 2566 จำนวน 1 ห้องเรียน รวมทั้งหมด 26 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องประโยคความซับซ้อน จำนวน 3 แผน 2) แพลตฟอร์มการเรียนการสอนแบบออนไลน์บน Google site เรื่องประโยคความซับซ้อนรายวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 3) แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประโยคความซับซ้อนระหว่างเรียนจำนวน 3 ชุด 4) แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ประโยคความซับซ้อนหลังเรียนจำนวน 1 ชุด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สูตรการหาประสิทธิภาพ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) แพลตฟอร์มการเรียนการสอนแบบออนไลน์บน Google site เรื่อง ประโยคความซับซ้อนรายวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโคกสีพิทยาสรรพ์ อำเภอเมืองจังหวัดขอนแก่น เท่ากับ 81.41/88.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้
2. ผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ประโยคความซับซ้อน รายวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโคกสีพิทยาสรรพ์ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น มีผลการทดลองเท่ากับ 88.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

คำสำคัญ: แพลตฟอร์มการเรียนการสอนแบบออนไลน์บน Google site; ประโยคความซับซ้อน; ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Abstract

The objectives of this research are; 1) to create and find out the effectiveness of an online teaching platform on GOOGLE SITE on complex sentences; of Mathayom 3 students at Khok Si Pittayasan School, Mueang District, Khon Kaen Province to have quality according to the criterion 80/80, 2) To develop learning achievement on complex sentences of Mathayom 3 students at Khok Si Pittayasan School, Mueang District, Khon Kaen Province. The sample group used in the research was Mathayom 3 students at Khok Si Pittayasan School. Khon Kaen Secondary Educational Service Area Office, Area 4, academic year 2023, 1 classroom, totaling 26 people. Tools used in the research include 1) 3 learning plans on complex sentences, 2) an online teaching platform on Google site about complex sentences Thai language course of Mathayom 3 students 3) Academic achievement test on complex sentences during study, 3 sets. 4) Academic achievement test on complex sentences, 1 set after study. Statistics used in Data analysis includes mean, percentage, standard deviation. Formula for finding efficiency.

The results of the research found that:

1. The efficiency values (E_1/E_2) of the online teaching platform on Google site on complex sentences. Thai language course of Mathayom 3 students at Khok Si Pittayasan School, Mueang District, Khon Kaen Province, equal to 81.41/88.33, which is higher than the specified criteria.

2. Results of the development of academic achievement on the subject of complex sentences Thai language course Mathayom 3, Khok Si Pittayasan School, Mueang District, Khon Kaen Province The experimental result was 88.33, which was higher than the criteria set by the researcher.

Keywords: Online teaching platform on Google site; Complex sentences; Academic achievement

1. บทนำ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐาน เชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 4)

โรงเรียนโคกสีพิทยาสรรพ์ ตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนโคกสีพิทยาสรรพ์ เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก เปิดสอนตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปัจจุบันมีนักเรียน ทั้งหมด 366 คน แบ่งเป็นนักเรียนชายจำนวน 185 คน และนักเรียนหญิงจำนวน 181 คน โรงเรียนโคกสีพิทยาสรรพ์ เป็นโรงเรียนประจำตำบล โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามมาตรฐานสากล และสามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของบุคลากร พร้อมทั้งบูรณาการในกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้เยาวชนของชาติเป็นคนที่เก่ง ดี และดำรงชีพอยู่อย่างมีความสุขตลอดจนมีศักยภาพเป็นพลโลก (World Citizen)

จากการจัดทำการเรียนการสอนในรายรายวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโคกสีพิทยาสรรพ์ ตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น พบว่านักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ยังขาดสื่อวัตกรรมการสอนที่สร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้และแรงจูงใจในการอ่านหนังสือเพื่อทบทวนบทเรียน ทำให้การเรียนรู้ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไม่สามารถจดจำเนื้อหาที่ครูสอนได้จากที่ผู้วิจัยได้ทำการสอนในรายวิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งมีนักเรียนทั้งหมด 26 คน นักเรียนควรได้รับความรู้และความเข้าใจ ในเรื่องประโยคความที่ซับซ้อน และที่สำคัญควรได้รับสื่อวัตกรรมการสอนที่ดีและมีคุณภาพ เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ และแรงจูงใจในการเรียนรู้ และสามารถ

เรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลาเพื่อส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ดีขึ้นซึ่งสื่อนวัตกรรมที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นเป็นนวัตกรรมที่ผู้วิจัยสนใจ เพื่อเป็นการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้ดีขึ้น

ดังนั้น จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจพัฒนาสื่อแพลตฟอร์มการเรียนการสอนแบบออนไลน์บน Google Site เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทย ประโยคความซับซ้อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโคกสีพิทยาสรรพ์ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ซึ่งนำเนื้อหาเกี่ยวกับประโยคความซับซ้อน จัดทำเป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Books) และนำลงในบนแพลตฟอร์มการเรียนการสอนแบบออนไลน์บน Google Site เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องประโยคความซับซ้อนและที่สำคัญยังสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้แก่แก่นักเรียนอีกด้วย

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของแพลตฟอร์มการเรียนการสอนแบบออนไลน์บน GOOGLE SITE เรื่องประโยคความซับซ้อน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโคกสีพิทยาสรรพ์ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ให้มีคุณภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประโยคความซับซ้อน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโคกสีพิทยาสรรพ์ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยแบบ E1E2 เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ดำเนินการทดลองตามรูปแบบการวิจัย One Group Pretest-Posttest Design ที่มีการศึกษา กลุ่มเป้าหมายเพียงหนึ่งกลุ่ม และมีการทดสอบระหว่างเรียนและหลังเรียน

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้เริ่มจัดทำวิจัยตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2566-กุมภาพันธ์ 2567 โดยการดำเนินการทดลองในเดือนมกราคม 2567 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 ใช้เวลาในการทดลองแบ่งออกเป็น 2 ระยะ โดยระยะที่หนึ่งคือการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนเป็นเวลา 3 ชั่วโมง และระยะที่สองทำแบบทดสอบหลังเรียนจำนวน 1 ชั่วโมง สรุปได้ว่าระยะเวลาในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้รวมทั้งสิ้นจำนวน 4 ชั่วโมง

ประชากรกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนโคกสีพิทยาสรรพ์ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งหมด 26 คนใช้วิธีเลือกแบบเจาะจงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้ 1) แพลตฟอร์มการเรียนการสอนแบบออนไลน์บน Google Site เรื่องประโยคความซับซ้อนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 2) แผนการจัดการเรียนรู้

จำนวน 3 แผนเวลา 3 ชั่วโมง 3) แบบทดสอบระหว่างเรียน จำนวน 3 เรื่อง เรื่องละ 10 ข้อ 4) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบปรนัย จำนวน 30 ข้อ

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา 1) สร้างแพลตฟอร์มการเรียนการสอนแบบออนไลน์บน Google Site เรื่องประโยคความซับซ้อนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 2) สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ 3) สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ระหว่างเรียน 4) สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้ 1) ผู้สอนชี้แจงวัตถุประสงค์ เป้าหมายของการเรียน และการประเมินผลให้นักเรียนทราบ 2) ดำเนินการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยด้วยสื่อแพลตฟอร์มการเรียนการสอนแบบออนไลน์บน Google Site ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1-3 จำนวน 3 ชั่วโมง หลังจากทำการเรียนการสอนเสร็จสิ้น ให้นักเรียนทำแบบทดสอบระหว่างเรียนทำเรื่อง ทั้งหมด 3 เรื่องจำนวนเรื่องละ 10 ข้อ และ 3) นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน (Post-Test) ซึ่งเป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปทดสอบความรู้วิชาภาษาไทย เรื่องประโยคความซับซ้อนจำนวน 30 ข้อ กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโคกสีพิทยาสรรพ์

การวิเคราะห์ข้อมูล 1) วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแพลตฟอร์มการเรียนการสอนแบบออนไลน์บน Google Site รายวิชาภาษาไทย เรื่อง ประโยคความซับซ้อน โดยใช้สูตร (E_1/E_2) 2) การวิเคราะห์ผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาภาษาไทย เรื่อง ประโยคความซับซ้อน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโคกสีพิทยาสรรพ์ ให้นักเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 มีคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไปโดยหาค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 1) การวิเคราะห์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสถิติที่ใช้โดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ของคะแนนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และ 2) สูตรการหาประสิทธิภาพ (E_1/E_2)

4. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาการพัฒนาแพลตฟอร์มการเรียนการสอนแบบออนไลน์บน Google Site เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทย เรื่องประโยคความซับซ้อนโดยผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ได้ดังนี้

1. ผลการพัฒนาแพลตฟอร์มการเรียนการสอนแบบออนไลน์บน Google Site เรื่องประโยคความซับซ้อน รายวิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโคกสีพิทยาสรรพ์ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยได้จัดทำพัฒนาแพลตฟอร์มการเรียนการสอนแบบออนไลน์บน Google Site เรื่องประโยคความซับซ้อน รายวิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโคกสีพิทยาสรรพ์ อำเภอเมือง จังหวัด

ขอนแก่นหลังจากจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครบทั้ง 3 แผนการจัดการเรียนรู้ ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงผลการพัฒนาแพลตฟอร์มการเรียนการสอนแบบออนไลน์บน Google Site เรื่องการยืมคำจากภาษาต่างประเทศมาใช้ในภาษาไทย รายวิชาภาษาไทย

นักเรียน 26 คน	คะแนนระหว่างเรียน (E_1) (ประโยชน์ความซับซ้อน) (30 คะแนน)			รวม (E_1)	คะแนนหลังเรียน (E_2) (แบบทดสอบหลังเรียน) (30 คะแนน)
	เรื่องที่ 1 (10)	เรื่องที่ 2 (10)	เรื่องที่ 3 (10)		
1	8	9	9	26	27
2	9	9	10	28	29
3	7	8	9	24	26
4	8	7	9	24	25
5	7	8	8	23	23
6	7	9	8	24	27
7	6	6	8	20	25
8	5	8	9	22	24
9	9	10	8	27	29
10	10	9	7	26	29
11	5	8	9	22	26
12	7	8	7	22	27
13	8	7	8	23	26
14	8	9	8	25	25
15	7	9	8	24	27
16	8	8	9	25	26
17	9	10	9	28	29
18	10	10	9	29	30

นักเรียน 26 คน	คะแนนระหว่างเรียน (E_1) (ประโยชน์ความซับซ้อน) (30 คะแนน)			รวม (E_1)	คะแนนหลังเรียน (E_2) (แบบทดสอบหลังเรียน) (30 คะแนน)
	เรื่องที่ 1 (10)	เรื่องที่ 2 (10)	เรื่องที่ 3 (10)		
19	5	7	8	20	23
20	8	9	8	25	26
21	9	9	8	26	28
22	5	8	8	21	25
23	8	8	9	25	26
24	7	6	9	22	24
25	9	8	10	27	28
26	9	8	10	27	29
รวม	198	215	222	635	689
เฉลี่ย	7.62	8.27	8.54	24.42	26.50
S.D.	1.50	1.08	0.81	24.42	1.96
ร้อยละ	76.15	82.69	85.38	81.41	88.33
				$E_1 = 80.10$	$E_2 = 85.77$

จากตารางที่ 1 พบว่าค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) ของการพัฒนาแพลตฟอร์มการเรียนการสอนแบบออนไลน์บน Google Site เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทย เรื่องประโยชน์ความซับซ้อน ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 มีผลการทดลองเท่ากับร้อยละ 81.41 คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.42 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.48 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้และที่สำคัญผู้เรียนยังให้ความสนใจกับแพลตฟอร์มการเรียนการสอนแบบออนไลน์บน Google Site และให้ความร่วมมือในการทำวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างดี

2. ผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ประโยคความซับซ้อน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโคกสีพิทยาสรรพ์ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เรื่องการยืมคำจากภาษาต่างประเทศมาใช้ในภาษาไทยรายวิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโคกสีพิทยาสรรพ์ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ดังรายละเอียดในตาราง

ตารางที่ 2 ผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ประโยคความซับซ้อน รายวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

รายการ	คะแนน เต็มรวม	คะแนน รวม	คะแนน เฉลี่ย	S.D.	เกณฑ์	E_1/E_2
คะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน	780	689	26.50	1.96	80	88.33

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ประโยคความซับซ้อนรายวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโคกสีพิทยาสรรพ์ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นมีผลการทดลองเท่ากับร้อยละ 88.33 คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 26.50 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.96 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

3. ตารางเปรียบเทียบผลการทดลองแพลตฟอร์มการเรียนการสอนแบบออนไลน์บน Google Site กับผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ประโยคความซับซ้อน รายวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโคกสีพิทยาสรรพ์ อำเภอเมืองจังหวัดขอนแก่น

ตารางที่ 3 ตารางเปรียบเทียบผลการทดลองแพลตฟอร์มการเรียนการสอนแบบออนไลน์บน Google Site เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทย เรื่องประโยคความซับซ้อน กับผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ประโยคความซับซ้อน รายวิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโคกสีพิทยาสรรพ์ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

รายการ	คะแนน เต็มรวม	คะแนน รวม	คะแนน เฉลี่ย	S.D.	เกณฑ์	E_1/E_2
คะแนนทดสอบระหว่างเรียน	780	735	24.42	2.48	80	81.41
คะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน	780	689	26.50	1.96	80	88.33

จากตารางที่ 3 พบว่า ตารางเปรียบเทียบผลการทดลองแพลตฟอร์มการเรียนการสอนแบบออนไลน์บน Google Site กับผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ประโยคความซับซ้อน รายวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโคกสีพิทยาสรรพ์ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นมีผลการทดลองเท่ากับ 81.41/88.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนด

5. อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแพลตฟอร์มการเรียนการสอนแบบออนไลน์บน Google Site เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทย เรื่องประโยคความซับซ้อน รายวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโคกสีพิทยาสรรพ์ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น โดยมีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของแพลตฟอร์มการเรียนการสอนแบบออนไลน์บน GOOGLE SITE เรื่องประโยคความซับซ้อน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโคกสีพิทยาสรรพ์ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นให้มีคุณภาพตามเกณฑ์ 80/80(2) เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประโยคความซับซ้อน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโคกสีพิทยาสรรพ์ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ให้นักเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ผ่านเกณฑ์และคะแนนเฉลี่ย 80 ขึ้นไป มีรูปแบบการวิจัย คือ One Group Pretest-Posttest Design ผู้วิจัยสามารถสรุปและอภิปรายผลการศึกษาดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) แพลตฟอร์มการเรียนการสอนแบบออนไลน์บน Google Site เรื่องประโยคความซับซ้อน รายวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผลการทดลองเท่ากับร้อยละ 88.33 คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 26.50 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.96 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ทั้งนี้เนื่องจากผู้ศึกษาได้มีการจัดทำและพัฒนาแพลตฟอร์มการเรียนการสอนแบบออนไลน์บน Google Site เรื่องประโยคความซับซ้อนด้วยการหาประสิทธิภาพตามขั้นตอนการสร้างแพลตฟอร์มการเรียนการสอนแบบออนไลน์บน Google Site 3 ขั้นตอน และแต่ละขั้นตอน ได้นำข้อมูลที่นำมาปรับปรุงเป็นระยะๆ ได้แก่ ด้านเนื้อหา รูปแบบของแพลตฟอร์มการเรียนการสอนแบบออนไลน์บน Google Site และการสร้างให้มีความถูกต้องและเหมาะสมกับวัยของผู้เรียนและนอกจากนั้นก่อนการจัดทำแพลตฟอร์มการเรียนการสอนแบบออนไลน์บน Google Site นี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องจากการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษาข้อมูลจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องประโยคความซับซ้อน เพื่อให้ได้เนื้อหาข้อมูลที่เป็นจริง น่าเชื่อถือและสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพัทธา เมืองแสน ศิริภัสสร อินทรพานิชย์ และอดุลย์ สนั่นเอื้อเม็งโงง เรื่อง การพัฒนาบทเรียนผ่านเว็บ Google Site เรื่องการออกแบบสิ่งของเครื่องใช้ 3 มิติ ด้วยโปรแกรม Google SketchUp ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านเขว้าวิทยายน พบว่า 1) การพัฒนาบทเรียนผ่านเว็บ Google Site เรื่อง การออกแบบสิ่งของเครื่องใช้ 3 มิติ ด้วยโปรแกรม Google SketchUp ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านเขว้าวิทยายน เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดเท่ากับ 84.90/83.79 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนผ่านบทเรียนคอมพิวเตอร์ผ่านเว็บ Google Site เรื่อง การออกแบบสิ่งของเครื่องใช้ 3 มิติ ด้วยโปรแกรม Google SketchUp ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านเขว้าวิทยายน พบว่า ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยคะแนนสอบก่อนเรียนเท่ากับ 6.35 และ

ค่าเฉลี่ยคะแนนสอบหลังเรียนเท่ากับ 18.28 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านเขว้าวิทยายน มีความพึงพอใจอยู่ระดับมาก

2. นักเรียนที่เรียนโดยแพลตฟอร์มการเรียนการสอนแบบออนไลน์บน Google Site เรื่องประโยชน์ความซับซ้อน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโคกสีพิทยาสรรพ์ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น มีผลการทดลองเท่ากับร้อยละ 88.33 คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 26.50 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.96 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทักษพร แจ่มศรี เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย เรื่องชนิดของคำตามรูปแบบการสอนแบบสร้างองค์ความรู้ร่วมกับสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า 1) ผลการหาประสิทธิภาพของสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า จากวิธีการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ 7 แผน ตามรูปแบบการสอนแบบสร้างองค์ความรู้มีประสิทธิภาพ 89.00/84.79 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย เรื่องชนิดของคำ ตามรูปแบบการสอนแบบสร้างองค์ความรู้ร่วมกับสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 3) ความพึงพอใจของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนแบบสร้างองค์ความรู้ร่วมกับสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) โดยภาพรวมมีความเหมาะสมมาก

6. ข้อเสนอแนะ

1. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้นควรใช้เทคนิควิธีการสอนที่เหมาะสมเน้นกระบวนการค้นหาความรู้มากกว่าเน้น เนื้อหาความรู้ ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างสนุกสนานซึ่งทำให้นักเรียนมีความสามารถในด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์อย่างมีเหตุผล ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์การแก้ปัญหา และนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน
2. ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยสอนบูรณาการกับกลุ่มวิชาอื่น เพื่อให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ต่างๆ ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

จากการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัย ได้เกิดองค์ความรู้ในการสร้างสื่อให้มีประสิทธิภาพ 80/80 ตามเกณฑ์มีความสอดคล้องกับเนื้อหาและได้เกิดการพัฒนาและนำเอาแพลตฟอร์มการเรียนการสอนแบบออนไลน์บน Google Site เรื่อง ประโยชน์ความซับซ้อน รายวิชาภาษาไทย มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และได้เกิดทักษะในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนให้มีคะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระที่ 1 การอ่าน. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- _____. (2551). *กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- _____. (2551). *คุณภาพของผู้เรียนในระดับชั้น ป.3 ป.6 ม.3 และม.6. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- _____. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- _____. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานปี พ.ศ. 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมชนุสสรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2551). *มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- ทักษพร แจ่มศรี. (2563). *การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย เรื่องชนิดของคำตามรูปแบบการสอนแบบสร้างองค์ความรู้ร่วมกับสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- โรงเรียนบ้านโคกสีพิทยาสรรพ์. (2566). *แผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา โรงเรียนโคกสีพิทยาสรรพ์ ประจำปีการศึกษา 2566*. ขอนแก่น: โรงเรียนบ้านโคกสีพิทยาสรรพ์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น. (2567). *เว็บไซต์บริการ google site*. เข้าถึงได้จาก <https://www.youtube.com/watch?v>

การพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้าง
ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ที่ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูง
ของนักเรียนโรงเรียนโนนโพธิ์ศรีวิทยาคม

Developing a Model for Creating a Professional Learning
Community to Strengthen Teachers' Ability to Organize Active
Learning that Promotes the Advanced Thinking Skills of
Students at Nonphosri Witthayakhom School

นำชัย ปัดชาสุวรรณ

Namchai Padchasuwan

โรงเรียนโนนโพธิ์ศรีวิทยาคม

Nonpho Sriwittayakom School, Thailand

Corresponding Author, E-mail: nam_145@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 2) พัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ที่ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูง 3) ประเมินประสิทธิผลของรูปแบบฯ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ครูจำนวน 24 คน และนักเรียนจำนวน 222 คน ของนักเรียนโรงเรียนโนนโพธิ์ศรีวิทยาคม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานและความต้องการ แบบประเมินการพัฒนารูปแบบ แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการทักษะการคิดขั้นสูง แบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก แบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก แบบประเมินความพึงพอใจ แบบสัมภาษณ์ และแบบทดสอบวัดความสามารถของนักเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนและหลังการทดลองด้วยสถิติ paired t-test ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ข้อมูลพื้นฐานในการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ อยู่ในระดับปานกลาง และความต้องการในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ อยู่ในระดับมากที่สุด
2. รูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีชื่อว่า “Co-VILE Model” ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ ปัจจัยสนับสนุน และกระบวนการหลัก 4 องค์ประกอบ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน องค์ประกอบที่ 2 การจัดการเรียนรู้ร่วมกัน ดำเนินการตามรูปแบบการศึกษาขั้นเรียน มี 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การกำหนดปัญหา 2) การวางแผนบทเรียน 3) การสอน 4) การปรับปรุงแก้ไขบทเรียน 5) การสอนตามบทเรียนที่แก้ไขแล้ว 6) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ องค์ประกอบที่ 3 การเรียนรู้ร่วมกัน และองค์ประกอบที่ 4 การสะท้อนผลการปฏิบัติร่วมกัน
3. ประสิทธิภาพของรูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ: ตัวแปรทุกด้านสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.001$)

คำสำคัญ: การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ; การจัดการเรียนรู้เชิงรุก; ทักษะการคิดขั้นสูง

Abstract

This research is research and development with the objectives to: 1) study basic information and needs for creating a professional learning community. To strengthen teachers' ability to organize active learning that promotes higher-order thinking skills 2) Develop a model for creating a community of professional learning to strengthen Teachers' ability to organize active learning that promotes higher-order thinking skills 3) Evaluate the effectiveness of the model for creating a professional learning community to strengthen teachers' ability to organize active learning that promotes higher-order thinking skills. The sample group consisted of 24 teachers and 222 students at Nonphosri Witthayakhom School. The research tools consisted of a questionnaire regarding basic information and needs. Model development evaluation form A test to measure knowledge and understanding of higher-order thinking skills. Assessment of the ability to write active learning plans Assessment of the ability to manage active learning Satisfaction assessment form, interview form, and student ability test Quantitative data analysis using percentage, mean, and standard deviation statistics. Comparing the mean scores before and after the experiment with paired t-test statistics, the significance level was set at 0.05. Additionally, the qualitative data. Analyzed using content analysis (Content Analysis).

The research results found that:

1. Basic information for creating a professional learning community is at a moderate level, and the need to create a professional learning community is at the highest level.
2. The model for creating a professional learning community is called the “Co-VILE Model,” consisting of principles, objectives, and supporting factors. and the main process has five components, as follows: Component 1: Creating a shared vision (cooperation vision) Component 2: Organizing learning for students together. Cooperation Instruction is carried out according to the classroom study model (Lesson Study), with six steps as follows: 1) Problem determination 2) Lesson planning 3) Teaching 4) Lesson revision 5) Teaching according to the revised lesson 6) Learning exchange Component 3: Cooperation, Learning, and Component 4: Reflection on the results of joint practice, Cooperation Effect.
3. Effectiveness of the model for creating professional learning communities: all variables were significantly higher than before the experiment. (p-value < 0.001).

Keywords: Professional learning community, Active learning, Advanced thinking skills

1. บทนำ

ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในปัจจุบัน มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก ทั้งด้านธรรมชาติและวิถีการดำเนินชีวิตของมนุษย์สังคมของมนุษย์เริ่มมีความเป็นชุมชนเมืองมากขึ้น ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลง การศึกษาจึงเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุด ในการพัฒนาสังคม ให้คนซึ่งเป็นสมาชิกของสังคมเป็นคนมีคุณภาพ คุณธรรม (มยุรี เจริญศิริ และมาเรียม นิลพันธ์, 2564) หน้าที่สร้างแรงบันดาลใจ และมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ชัดเจนเป็นสถานศึกษาคุณภาพและมีประสิทธิภาพที่สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและมาตรฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557) สอดคล้องกับ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2560) สรุปผลการศึกษาวิจัยและพัฒนาสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหการจัดการเรียนการสอนที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สรุปได้ว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน มีการวัดผลประเมินผลไม่เหมาะสมครูผู้สอนบางส่วนยังไม่สามารถปรับและพัฒนาตนเองในการจัดการเรียนการสอนในเนื้อหาสาระที่ทันกับความเปลี่ยนแปลงของสังคม นอกจากนั้น ทิศนา ขัมมณี (2560) ระบุว่า ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับครูและเป็นอุปสรรคต่อการปฏิรูปการเรียนรู้ให้ประสบความสำเร็จ นั้นมีหลายประการได้แก่ ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้

ครูส่วนใหญ่ขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องที่เป็นงานหลักของครู คือ การเขียนแผนการสอนซึ่งมีสาเหตุสำคัญประการหนึ่ง คือ ครูออกแบบการสอนไม่เป็น เนื่องจากความรู้ของครูในหลักการสอน วิธีการสอน รูปแบบการสอนและเทคนิคการสอนต่างๆ มีค่อนข้างจำกัด ด้านการปฏิบัติการสอน ครูส่วนใหญ่มีการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนของตน โดยลดบทบาทของตนเองในการถ่ายทอดความรู้ แต่ก็ยังเป็นการปฏิบัติที่ทำโดยขาดความเข้าใจที่แท้จริง ขาดความเข้าใจในโมทัศน์สำคัญๆ เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งความเข้าใจในเนื้อหาสาระที่สอนและกระบวนการในการออกแบบการสอนทำให้การสอนยังไม่มีคุณภาพเท่าที่ควรและด้านความช่วยเหลือทางวิชาการ พบว่า ครูส่วนใหญ่ล้วนประสบปัญหาคล้ายคลึงกัน คือ เกิดความไม่กระจำทางวิชาการในเรื่องที่ตนเองทำอยู่มักทำให้การพัฒนางานติดขัดและหยุดชะงักหากไม่มีผู้ใดสามารถช่วยให้ครูจัดความไม่กระจำนี้ได้ การพัฒนางานวิชาการก็จะไม่ก้าวหน้า นอกจากนั้นพบว่า ครูถึงร้อยละ 66 ไม่มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพโดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ (2560) ยังระบุเพิ่มเติมว่า การจัดการศึกษาในทุกระดับเกิดจากข้อจำกัดเรื่องหลักสูตรและระบบการเรียนการสอนที่เน้นการสอนเนื้อหาสาระและความจำมากกว่าการพัฒนาทักษะและสมรรถนะ

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก หรืออาจเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้นจัดว่าเป็นหลักการ (principle) ที่สำคัญประการหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (วัชรรา เล่าเรียนดี, 2560) ดังที่ Bonwell & Eison (1991) สรุปว่าการจัดการเรียนรู้เชิงรุก คือ กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำและได้ใช้กระบวนการคิดเกี่ยวกับสิ่งที่เขาได้กระทำลงไป และเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้สมมติฐานพื้นฐาน 2 ประการ คือ 1) การเรียนรู้เป็นความพยายามโดยธรรมชาติของมนุษย์ และ 2) แต่ละบุคคลมีแนวทางในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน Meyers & Jones (1993) โดยผู้เรียนจะถูกเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับความรู้ (receive) ไปสู่การมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ (co-create) สอดคล้องกับทศนา แคมมณี (2545) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ต้องมุ่งหวังให้ผู้เรียนเกิดการมีส่วนร่วมอย่างตื่นตัวในกิจกรรมการเรียนรู้ หรือ active participation ครอบคลุมทั้งทางกาย สติปัญญา สังคมและอารมณ์ เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นผู้มีบทบาทในการเรียนรู้ (ตื่นตัว) สูง และเป็นผู้ใช้เวลาของการเรียนเป็นส่วนใหญ่ พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข (2559) สรุปว่าการเรียนรู้เชิงรุกเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฟัง พูดอ่าน เขียนและแสดงความคิดเห็นขณะลงมือทำกิจกรรมและในขณะเดียวกันผู้เรียนต้องใช้กระบวนการคิดขั้นสูงคือการวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า ในสิ่งที่กำลังกระทำอยู่ด้วย

จากผลการประเมินระดับนานาชาติล้วนให้ความสำคัญกับการพัฒนาการเรียนรู้ของครู (Teacher Learning) และการร่วมมือรวมพลังแห่งการเรียนรู้อย่างแท้จริง ในลักษณะของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) อันเป็นการร่วมคิดร่วมทำงานกันแบบมีอาชีพโดย

ใช้ศาสตร์วิชาครูสนับสนุน ทำให้เกิดกระบวนการคิด การปฏิบัติงานและนวัตกรรมการเรียนการสอนใหม่ๆ ที่มีความแม่นยำ น่าเชื่อถือและรับประกันผลได้ โดยมีความเชื่อว่าพลังการพัฒนาผู้เรียนของครูเพียงคนเดียวนั้นไม่เพียงพอ (ปรณัฐ กิจรุ่งเรือง และอรพิน ศิริสัมพันธ์, 2561) ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หรือ Professional Learning Community (PLC) คือ สภาพการดำเนินงานของกลุ่มคน ความเป็นอยู่ของบุคคลในชุมชนซึ่งมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันของบุคคลโดยเฉพาะ บุคคลวิชาชีพที่มีเป้าหมายที่ชัดเจนและยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เมื่อความรู้ดังกล่าวได้รับการปฏิสัมพันธ์และเปลี่ยนแปลงก่อให้เกิดความรู้และความเชี่ยวชาญ มีเป้าหมายสูงสุดของชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาตามผลสัมฤทธิ์ที่กลุ่มชุมชนตั้งไว้ร่วมกัน ซึ่งจากปัญหาดังกล่าวกระทรวงศึกษาธิการจึงได้นำหลักชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) เข้ามาขับเคลื่อนพัฒนาครูผู้สอน ให้สอดคล้องกับนโยบายปฏิรูปการศึกษาในศตวรรษที่ 21 จากแนวคิดดังกล่าว ทำให้ครูจำเป็นต้องมีทีม (Team) หรือคณะทำงานที่มีแนวคิด ปัญหาและความสามารถ ของนักเรียนในระดับเดียวกัน เข้ามาแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นของแต่ละรายบุคคล (เกศทิพย์ ศุภวานิช, 2560) โดยยึดแนวคิดของ Horde ซึ่งเป็นหลักที่มีจุดประสงค์ในการแก้ปัญหาร่วมกัน เพื่อให้ครูนั้นมีวิสัยทัศน์ร่วม มีการร่วมมือร่วมพลัง มีภาวะผู้นำ มีการเรียนรู้ร่วมกัน และจัดสภาพแวดล้อมให้เป็นชุมชนชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพร่วมกัน (Hord, S. M., 2010) ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน จะช่วยลดความโดดเดี่ยวในการจัดการเรียนรู้ของครู เพิ่มความผูกพันและกระตุ้นความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ให้บรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษา ครูผู้สอนจะเข้าใจวิธีการสอน รูปแบบ เทคนิคการจัดการเรียนรู้ให้แตกฉาน แล้วนำแนวทางที่ได้จากคำแนะนำในชุมชนไปปรับใช้ในการจัดการเรียนรู้ของตนเอง ส่วนผู้เรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมโดยมีครูผู้สอนเป็นผู้ดำเนินการจัด จะเข้าร่วมอย่างเต็มใจ ร่วมสร้างบรรยากาศที่เหมาะสม อีกทั้งสามารถเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและลดอัตราการตกซ้ำชั้นของนักเรียน ซึ่งเป็นหัวใจของการจัดการ เรียนรู้ที่ดีด้วย (เรวณี ชัยเขาวรัตน์, 2560)

โรงเรียนโนนโพธิ์ศรีวิทยาคมเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ตั้งอยู่ที่ตำบลบ้านโนน อำเภอลำสูง จังหวัดขอนแก่น สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เปิดสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2565 มีผู้บริหารสถานศึกษาข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา 30 คน มีภารกิจหลัก คือ จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานกำหนด แต่จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O - NET) ระหว่างปีการศึกษา 2562-2564 ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีค่าคะแนนเฉลี่ย 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้รู้เท่ากับ 17.85 จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน และเมื่อแยกเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า ผลคะแนนเฉลี่ย 3 ปีอยู่ระหว่าง 15.32-43.74 จากคะแนนเต็มร้อยละคะแนน และผลคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศทั้ง 3 ปี นอกจากนี้ รายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน

คุณภาพการศึกษาขององค์กรมหาชน (สมศ.) รอบ 4 ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา คณะกรรมการประเมินมีข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนา มาตรฐานที่ 1 ด้านคุณภาพของผู้เรียน คือ ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียนที่ได้จากการพัฒนาผู้เรียนเป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดหรือไม่ พัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร การคิดคำนวณ การใช้สื่อเทคโนโลยี การสรุปผล และในมาตรฐานที่ 3 ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ การจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด การส่งเสริมให้ครูมีความเชี่ยวชาญในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ควรส่งเสริมให้ครูทุกคนมีแผนการจัดการเรียนรู้รายปีที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาและสอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา องค์กรมหาชน, 2564) ซึ่งจากการวิเคราะห์ถึงสาเหตุที่ทำให้การพัฒนานักเรียนยังไม่มีคุณภาพ พบว่า มีประเด็นสำคัญ ดังนี้ 1) พื้นฐานของนักเรียน 2) สภาพครอบครัวที่แตกแยก 3) การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน 4) การให้ความสำคัญต่องานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน 5) โรงเรียนมีการประเมินอยู่เป็นประจำ และ 6) การจัดการเรียนรู้ของครูยังเป็นแบบเดิมไม่ได้เน้นผู้เรียนพัฒนาทักษะการคิด ครูยังเป็นผู้สอนหนังสือ เป็นผู้ให้ความรู้ แต่ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยให้ความสนใจในประเด็นการจัดการเรียนรู้ของครูเพราะครูเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ซึ่งจากปัญหาและความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้น จึงมีความสำคัญและจำเป็นที่จะต้องพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ที่ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของนักเรียนโรงเรียนโนนโพธิ์ศรีวิทยาคม

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูที่ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของนักเรียนโรงเรียนโนนโพธิ์ศรีวิทยาคม
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูที่ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูง ของนักเรียนโรงเรียนโนนโพธิ์ศรีวิทยาคม
3. เพื่อประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถ

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) และการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental method) แบบกลุ่มตัวอย่างเดียว มีการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง

(one-group pretest-posttest design) เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed methods research) ได้แก่ การวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative method) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative method)

ประชากรและกลุ่มอย่าง ได้แก่ ครูและนักเรียน โรงเรียนโนนโพธิ์ศรีวิทยาคม อำเภอชำสูง จังหวัดขอนแก่น กลุ่มตัวอย่างระยะที่ 1 ได้แก่ 1) ครู จำนวน 8 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง โดยเป็นครูระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ละ 1 คน และ 2) นักเรียน จำนวน 6 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง โดยเป็นนักเรียนระดับชั้นละ 1 คน

กลุ่มตัวอย่างระยะที่ 3 ได้แก่ 1) ครู โรงเรียนโนนโพธิ์ศรีวิทยาคม ในภาคเรียนที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2565 จำนวน 24 คน ประกอบด้วย ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จำนวน 4 คน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ จำนวน 3 คน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จำนวน 3 คน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงาน จำนวน 3 คน กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ จำนวน 3 คน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 5 คน กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา จำนวน 2 คน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ จำนวน 2 คน และ 2) นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย จำนวน 222 คน ภาคการศึกษาที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2565

วิธีการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยและพัฒนา 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและศึกษาความต้องการ (Research) การศึกษาความสำคัญและความต้องการจำเป็นในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ที่ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของนักเรียน โรงเรียนโนนโพธิ์ศรีวิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น การศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการของการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ที่ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของนักเรียน โรงเรียนโนนโพธิ์ศรีวิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ระยะที่ 2 การพัฒนา (Development) ในระยะนี้เป็นการพัฒนาและหาประสิทธิภาพรูปแบบฯ โดยผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์ รูปแบบการพัฒนาครูและองค์ประกอบการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษาผู้วิจัยได้ดำเนินการนำผลการศึกษาจากข้อมูลในตอนต้นที่ 1 นำมาวิเคราะห์สังเคราะห์ และศึกษาแนวคิด ทฤษฎีการพัฒนาครูเพื่อให้เกิดความครอบคลุม ได้ดำเนินการ 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการสังเคราะห์โครงสร้างรูปแบบฯ ขั้นที่ 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่านได้ช่วยวิพากษ์ความเหมาะสมปรับปรุงและนำไปใช้กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ขั้นที่ 3 เป็นการปรับปรุงรูปแบบหลังการทดลองใช้และนำไปใช้จริงกับครูและนักเรียน ขั้นที่ 4 นำข้อมูลที่ได้จากใช้สังเคราะห์ปรับปรุงรูปแบบฯ หลังนำไปใช้จริงกับครูและนักเรียนรับรองรูปแบบฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่านอีกครั้งเพื่อยืนยันประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ของรูปแบบฯ ที่พัฒนาขึ้น

ระยะที่ 3 การวิจัย (Research) การนำรูปแบบรูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างความ สามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูที่ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูง ไปใช้ในครู โรงเรียนโนนโพธิ์ศรีวิทยาคม อำเภอชำสูง จังหวัดขอนแก่น สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ในภาคเรียนที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2565 จำนวน 24 คน

ระยะที่ 4 การพัฒนา (Development) เป็นการประเมินรูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความ สามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูที่ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูง ผู้วิจัยได้ดำเนินการดำเนินงานในขั้นตอนนี้ เป็นการประเมินและปรับปรุงรูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ในขั้นตอนที่ 3 ทั้งที่เป็นผลที่ได้จากการวิเคราะห์ของรูปแบบ การประเมินผลการใช้รูปแบบ โดยเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูง ก่อนและหลังการใช้รูปแบบ การศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการใช้รูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น รวมทั้งเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการคิดขั้นสูงของนักเรียนก่อนและหลังใช้รูปแบบการพัฒนาวิชาชีพ และศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูที่ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูง แล้วนำข้อมูลมาเพื่อพิจารณาปรับปรุงรายละเอียดของรูปแบบให้สามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไปการประเมินผลสะท้อนความสำเร็จในการพัฒนารูปแบบ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในขั้นการทดลองพัฒนาในโรงเรียนที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น ได้แก่ คู่มือการใช้รูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ แผนพัฒนาตนเองรายบุคคล และแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูง เครื่องมือที่ใช้ในขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลก่อนการทดลองระหว่างการทดลอง และภายหลังที่ได้พัฒนารูปแบบเสร็จสิ้นแล้ว เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 6 ฉบับ ได้แก่ ฉบับที่ 1 แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจของครูในกระบวนการทักษะการคิดขั้นสูง ฉบับที่ 2 แบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ฉบับที่ 3 แบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ฉบับที่ 4 แบบประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และฉบับที่ 5 แบบทดสอบความสามารถและทักษะการคิดขั้นสูงของนักเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้พัฒนาจากเชิญอาจารย์ ผู้เชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์ร่วมพัฒนาเครื่องมือในการวิจัยแล้วเสนอผ่านผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านเพื่อตรวจสอบ ความเที่ยงตรง (IOC) ได้ค่าเฉลี่ย 0.05 ขึ้นไปทุกเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์โดยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนและหลังการทดลองด้วยสถิติ paired t-test กำหนดระดับนัยสำคัญ 0.05 ส่วนของข้อมูลเชิงคุณภาพ วิเคราะห์โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

4. สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน

1.1 วิเคราะห์ผลจากแบบสอบถามในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ พบว่า สภาพปัจจุบันโดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\mu = 2.63$, $\sigma = 0.85$) และความต้องการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.56$, $\sigma = 0.56$)

1.2 วิเคราะห์โดยการสนทนากลุ่มและสัมภาษณ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู สามารถแยกย่อยเป็น 3 ประเด็น ดังนี้ 1) ด้านการจัดทำหลักสูตรบูรณาการ ครูขาดการกำหนดขอบเขตของปัญหาและการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก วัตถุประสงค์ที่ไม่ชัดเจน ความต้องการ ควรมีการจัดวิชาเพิ่มเติม กระตุ้นให้เกิดความสนใจมากขึ้น อีกทั้งดำเนินการพัฒนาครูอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเพื่อให้ครูสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) ด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก กระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูเน้นเนื้อหามากกว่ากระบวนการ ไม่หลากหลาย ไม่มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้พูดคุยกัน ขาดการพัฒนานวัตกรรมที่มีคุณภาพ ขาดการมีกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูด้วยกัน ความต้องการ ควรจัดหาวิทยากรเฉพาะด้านจัดอบรมครู ผู้บริหารให้ขวัญและกำลังใจ จัดให้มีการประเมินความก้าวหน้าการพัฒนาตนเองของครูอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง และควรกำหนดวัตถุประสงค์ในแผนการปฏิบัติ วางแผนกำหนดโครงการเพื่อพัฒนาอย่างเป็นระบบสอดคล้องปัญหาของครู 3) ด้านการวัดและประเมินผล ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการวัดผลและประเมินผล ขาดความเชื่อมโยงในการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนขาดทักษะในการใช้กระบวนการต่างๆ ได้รับการพัฒนาด้านทักษะการคิด ค่อนข้างน้อย ความต้องการ ควรมีการส่งเสริม สนับสนุน และกระตุ้นให้ครูนำผลจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก อย่างต่อเนื่องเป็นระบบ

2. รูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

2.1 “Co-VILE Model” ประกอบด้วย 1) การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Cooperation Vision) หมายถึง การมองเป้าหมายที่จะเกิดขึ้นในอนาคต กำหนดทิศทางสู่การปฏิบัติ โดยเกิดจากความเต็มใจที่จะปฏิบัติภารกิจร่วมกัน 2) การจัดการเรียนรู้สู่นักเรียนร่วมกัน (Cooperation Instruction) หมายถึง กระบวนการนำหลักสูตรสถานศึกษาสู่การจัดกิจกรรมเพื่ออบรม สั่งสอน ระหว่างครูกับนักเรียน จนเกิดประสบการณ์ใหม่ หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา 3) การเรียนรู้ร่วมกัน (Cooperation Learning) หมายถึง การร่วมปฏิบัติงานของเพื่อนครูให้ตรงตามเป้าหมายร่วมกันเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นประสบการณ์ เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของทีมให้เกิดขึ้น ด้วยการสนทนาและอภิปรายร่วมกันอย่างกว้างขวาง เพื่อให้ได้แนวคิด แนวทางการปฏิบัติร่วมกันเพื่อใช้ในองค์กร 4) การสะท้อนผลการปฏิบัติร่วมกัน (Cooperation Effect) หมายถึง การสนทนา แลกเปลี่ยนที่เน้นการเสริมสร้างการเรียนรู้ในกลุ่มที่เป็นระบบ สกัดความรู้ที่ฝังลึกในตัวคนออกมาเป็นบทเรียน ที่สามารถ

นำไปสรุป สังเคราะห์ นำมาซึ่งการปรับวิธีคิด และวิธีทำงานที่สร้างสรรค์และมีคุณภาพมากขึ้น

2.2 การพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 1) ผลการพัฒนาโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน โดยอยู่ในระดับมาก 2) ผลการจัดทำคู่มือ มีองค์ประกอบ 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 บทนำ ประกอบด้วย ความเป็นมา วัตถุประสงค์ เป้าหมายและข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน ตอนที่ 2 แนวคิดการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูที่ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของนักเรียนโรงเรียนโนนโพธิ์ศรีวิทยาคม และตอนที่ 3 การดำเนินงานตามรูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ที่ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของนักเรียนโรงเรียนโนนโพธิ์ศรีวิทยาคม ผลการประเมินมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

3. ประสิทธิผลของรูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 1) ผลการประเมินความรู้ความเข้าใจของครูในกระบวนการทักษะการคิดขั้นสูง พบว่า ครูมีคะแนนผลการทดสอบหลังฝึกอบรมพัฒนาสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม มีคะแนนความก้าวหน้าค่าเฉลี่ยเท่ากับ 14.09 คิดเป็นร้อยละ 70.48 ระดับความรู้อยู่ในระดับสูง 2) ผลการประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยภาพรวมคุณภาพอยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\mu = 4.58$, $\sigma = 0.60$) 3) ผลการประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยภาพรวม ทั้ง 3 ครั้ง อยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาช่วงระหว่างการพัฒนาครั้งที่ 1-3 มีผลการพัฒนาจากระดับสูง ($\mu = 3.93$, $\sigma = 0.59$) เป็นระดับสูง ($\mu = 4.26$, $\sigma = 0.54$) และสูงมาก ($\mu = 4.69$, $\sigma = 0.53$) ตามลำดับ 4) ผลการศึกษาค้นคว้าความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.61$, $\sigma = 0.56$) 5) ผลการประเมินความรู้และทักษะการคิดขั้นสูงของนักเรียน หลังการใช้รูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่ามีค่าเฉลี่ยความก้าวหน้าเท่ากับ 17.20 คิดเป็นร้อยละ 86.02 อยู่ในระดับสูงมากเมื่อพิจารณาเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้พบว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีคะแนนร้อยละของความก้าวหน้าอยู่ในระดับสูงมาก 3 อันดับแรก คือ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

5. อภิปรายผลการวิจัย

การพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูที่ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของนักเรียนโรงเรียนโนนโพธิ์ศรีวิทยาคม ครั้งนี้ดำเนินการ ตามกระบวนการวิจัย 4 ขั้นตอน ตั้งแต่การศึกษา หลักการ แนวคิด การสร้างชุมชนการเรียนรู้ แนวคิดเกี่ยวกับวิชาชีพครู รูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนตัวอย่าง ศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพจากการสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ตลอดจนการวิเคราะห์บริบทสภาพจริงของโรงเรียน ทำให้ได้ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

จากทุกส่วนอย่างรอบด้าน เป็นข้อมูลในสภาพจริง ทำให้กระบวนการกำหนดรูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูที่ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของนักเรียนโรงเรียนโนนโพธิ์ศรีวิทยาคม เป็นกระบวนการที่กำหนดจากข้อมูลพื้นฐานที่มีคุณภาพ และเป็นจริงของโรงเรียน โดยผู้วิจัยและบุคลากรของโรงเรียนได้ร่วมดำเนินการทุกขั้นตอน ส่งผลให้รูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีความเหมาะสมในระดับมากทุกด้าน ซึ่งแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่าง องค์ประกอบหรือตัวแปรต่างๆ ที่แสดงถึงขั้นตอนหรือกระบวนการอย่างเป็นระบบ โดยมีวิธีการสร้างหรือพัฒนาที่อาศัยการศึกษาแนวคิด ปรัชญา และทฤษฎีต่างๆ มีการทดลองใช้หรือพิสูจน์ว่าเหมาะสมแล้วก่อนนำรูปแบบมากำหนดหรือดำเนินการใช้อย่างเป็นระบบหรือใช้ในสถานการณ์จริง (ทิตินา แชมมณี, 2552; เบญจพร สมานมาก, 2554; Corsini & Auerbuch, 1996; เกษม จันทรแก้ว, 2543; ฉลาด จันทรสมบัติ, 2550)

นอกจากที่กล่าวมา การวิจัยครั้งนี้ได้ผสมผสานกับการใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) โดยยึดหลักการมีส่วนร่วม คณะครูทุกคนปฏิบัติจริงในทุกขั้นตอนของกระบวนการพัฒนา ทั้ง 4 องค์ประกอบ ในการนำไปปฏิบัติภายในโรงเรียน พร้อมทั้งในการพัฒนาคุณภาพตามรูปแบบ ผู้วิจัยและโรงเรียนได้จัดทำคู่มือที่มีรายละเอียดการปฏิบัติกิจกรรมทุกองค์ประกอบที่ชัดเจน คณะครูได้ร่วมกันปฏิบัติกิจกรรมตามองค์ประกอบของรูปแบบตั้งแต่การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน การจัดการเรียนรู้สู่นักเรียนร่วมกัน การเรียนรู้ร่วมกัน และการสะท้อนผลการปฏิบัติร่วมกัน ที่มีเป้าหมายการเรียนรู้ของนักเรียนตามบริบทของโรงเรียนการเรียนรู้ร่วมกันของบุคลากร โดยการสนทนา พูดคุยเรื่องการเรียนการสอน การเรียนรู้จากการปฏิบัติงานร่วมกันจากการที่ครูจัดกลุ่มย่อยเรียนรู้ร่วมกันในระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนความสำเร็จในโรงเรียนโดยมีการสังเกตและสะท้อนผลการเรียนการสอนของครูในกลุ่มย่อยตนเอง การมีเป้าหมายร่วมกัน ที่ครูต้องมีนวัตกรรมการสอน ผลการเรียนรู้ของนักเรียน ด้วยเหตุผลดังที่กล่าวมาข้างต้น จึงส่งผลให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจและมีความสามารถในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถของครูในการจัดกระบวนการเรียนรู้ทักษะการคิดขั้นสูงในระดับสูงถึงสูงมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Forde และคณะ (2006); วิจารณ์ พานิช (2555); ราวุฒิ สนใจ (2561); Kauchak and Eggen (1998); วัชรรา เล่าเรียนดี (2556); วิลาวรรณ ปั่นหุ่น (2557)

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการวิจัย พบว่า รูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน เป็นรูปแบบที่สามารถพัฒนาครูให้สามารถปฏิบัติงานการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพครูสามารถพัฒนานตนเองจากการปฏิบัติงาน เป็นการใช้ศักยภาพของครูพัฒนาซึ่งกันและกัน โดยที่ครูไม่ต้องออกจากโรงเรียนทั้งนักเรียน

เพื่อไปรับการพัฒนาดังนั้น หน่วยงานที่มีหน้าที่พัฒนาครู ควรมีการศึกษาผลการนำรูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไปพัฒนาครูในสังกัดเพื่อเป็นการเพิ่มขีดความสามารถของครูผู้สอนซึ่งมีส่วนสำคัญในการพัฒนานักเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ “Co-VILE Model หรือ รูปแบบโคไว” เป็นรูปแบบที่มีประสิทธิผลเชิงประจักษ์ ผลการตรวจสอบความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎีความเป็นไปได้ และความสอดคล้องของรูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ “Co-VILE Model” โดยการรับรองจากผู้เชี่ยวชาญ พบว่า รูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎี ความเป็นไปได้ และความสอดคล้องกัน ดังนั้น องค์การบริหารส่วนจังหวัด เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือเครือข่ายทางการศึกษา สามารถนำไปใช้โดยประยุกต์ให้เข้ากับบริบทของตัวเอง ส่งผลต่อการพัฒนาครูและการสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นเวทีให้ครูได้แสดงศักยภาพ แสดงความสามารถของนักเรียนซึ่งเป็นเป้าหมายที่สำคัญของการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และจำเป็นจะต้องมีผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาคอยแนะนำ เพิ่มเติมความรู้ เพื่อการพัฒนาวิชาชีพต่อไป

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่าการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียน เป็นแนวทางที่สามารถพัฒนาครูให้สามารถปฏิบัติงานการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพครูสามารถพัฒนาตนเองจากการปฏิบัติงาน เป็นการใช้ศักยภาพของครูพัฒนาซึ่งกันและกัน ควรมีการศึกษาการพัฒนา รูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการสอนให้สอดคล้องกับทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 และ การพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้แนวคิดการสร้างชุมชนการเรียนรู้ในโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพการสอนของครูเพื่อคุณภาพนักเรียน

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

ผู้วิจัยได้ร่วมกับคณะครูประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูที่ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของนักเรียนโรงเรียนโนนโพธิ์ศรีวิทยาคม ผลการพัฒนารูปแบบ มีดังนี้

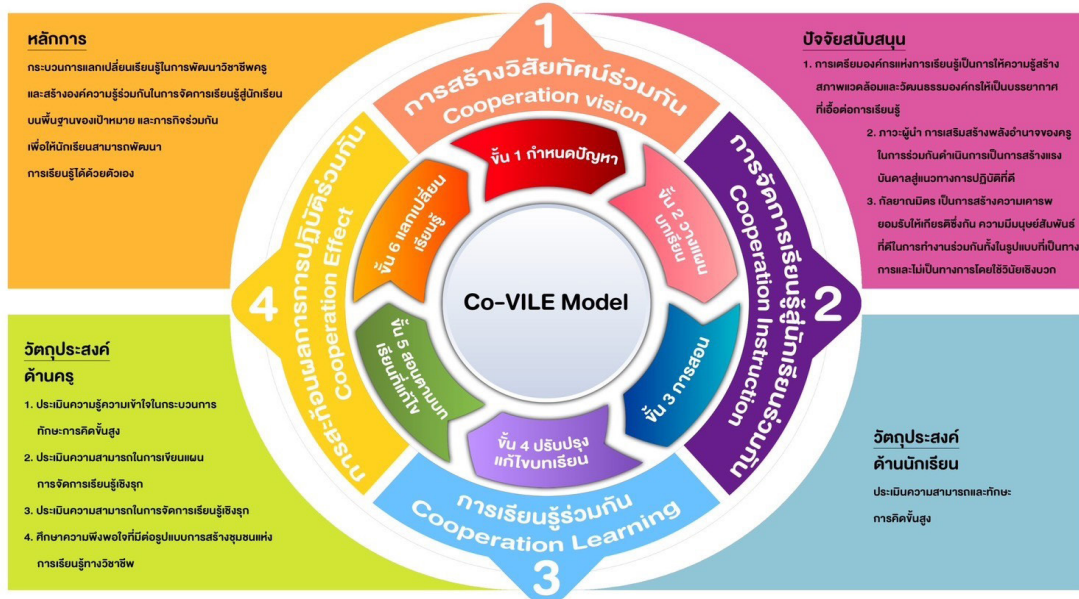
1. องค์ประกอบของรูปแบบ ได้แก่ องค์ประกอบเชิงหลักการและวัตถุประสงค์ องค์ประกอบกระบวนการหลัก องค์ประกอบกระบวนการย่อยและปัจจัยสนับสนุน รายละเอียดมีดังนี้ 1) องค์ประกอบเชิงหลักการและวัตถุประสงค์ (1) หลักการ คือ กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการพัฒนาวิชาชีพครูและสร้างองค์ความรู้ร่วมกันในการจัดการเรียนรู้สู่นักเรียน รวมถึงการประเมินข้อมูลต่างๆ เพื่อค้นหาและทำการ

ตัดสินใจ เกี่ยวกับความก้าวหน้าของการทำงานที่ต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของครูให้เป็นครูมืออาชีพ มุ่งผลสัมฤทธิ์ไปให้นักเรียน โดยการร่วมแรงร่วมใจกันของครูในโรงเรียน ด้วยความสมัครใจบนพื้นฐานของ เป้าหมาย และภารกิจร่วมกัน เพื่อให้นักเรียนสามารถพัฒนาการเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง (2) วัตถุประสงค์ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูที่ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของนักเรียน 2) องค์ประกอบกระบวนการหลัก ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Cooperation Vision) มี 2 องค์ประกอบกระบวนการย่อย ได้แก่ 1) การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และ 2) การกำหนดวิธีการแก้ปัญหาและตั้งเป้าหมาย โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ คือ (2.1) การถอดประสบการณ์ (2.2) การแลกเปลี่ยนเป้าหมาย (2.3) การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่ประสบผลสำเร็จ (2.4) การมองภาพอนาคต การจัดการเรียนรู้สู่นักเรียนร่วมกัน (Cooperation Instruction) มี 3 องค์ประกอบกระบวนการย่อย และดำเนินการตามรูปแบบการศึกษาร่วมกัน (Lesson Study) มี 6 ขั้นตอน แยกตามองค์ประกอบกระบวนการย่อย ดังนี้ 1) การออกแบบการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดปัญหา ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนบทเรียน 2) การจัดการเรียนรู้ ได้แก่ ขั้นตอนที่ 3 การสอน ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงแก้ไขบทเรียน ขั้นตอนที่ 5 การสอนตามบทเรียนที่แก้ไขแล้ว และ 3) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ได้แก่ ขั้นตอนที่ 6 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การเรียนรู้ร่วมกัน (Cooperation Learning) มี 2 องค์ประกอบกระบวนการย่อย ได้แก่ 1) การพัฒนาวิชาชีพและการเรียนรู้การปฏิบัติ และ 2) การเรียนรู้จากการระดมความคิด และการสะท้อนผลการปฏิบัติร่วมกัน (Cooperation Effect) มี 2 องค์ประกอบกระบวนการย่อย ได้แก่ 1) การแลกเปลี่ยนความสำเร็จในโรงเรียน แบ่งย่อยดังนี้ (1.1) ขณะปฏิบัติงาน (Reflection in Action) (1.2) หลังปฏิบัติงาน (Reflection on Action) (1.3) ปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงาน (Reflection for Action) และ 2) การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

รูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู
ที่ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของนักเรียนโรงเรียนโนนโพธิ์ศรีวิทยาคม
Co-VILE Model หรือรูปแบบ โคไว้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับ

เอกสารอ้างอิง

- เกศทิพย์ ศุภวานิช. (2560). คู่มือการอบรมคณะกรรมการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC (Professional Learning Community) ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสู่สถานศึกษาระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- ชาธิณี ตรีวิทย์บุญ. (2560). การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพด้วยการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน: แนวคิดและแนวทางสู่ความสำเร็จ. วารสารครูศาสตร์, 45(1), 299-319.
- พิศนา เขมมณี. (2560). รวบรวมบทความทางวิชาการ กลยุทธ์การยกระดับคุณภาพ โรงเรียน ครู หลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- ปริญญ์ กิจรุ่งเรือง และอรพิน ศิริสัมพันธ์. (2561). ชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพครู. กรุงเทพฯ: M&N Design Printing.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข. (2559). สอนเด็กทำโครงงาน สอนอาจารย์ทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (PBL-CAR). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- มยุรี เจริญศิริ และมาเรียม นิลพันธ์. (2564). การพัฒนารูปแบบโรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 19(1), 236-252.
- วัชรรา เล่าเรียนดี, ปรณัฐ กิจรุ่งเรือง และอรพิน ศิริสัมพันธ์. (2560). *กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อพัฒนาทักษะการคิดและยกระดับคุณภาพการศึกษา*. นครปฐม: เพชรเกษมการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2557). *นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558*. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน). (2564). *คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม*. กรุงเทพฯ: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 -2579*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- Bonwell, C. C., & Eison, J. A. (1991). *Active Learning: Creating Excitement in the Classroom*. ASHE-ERIC Higher Education Report, Washington DC: School of Education and Human Development, George Washington University.
- Hord, S. M. (2010). *Professional Learning Communities: Communities of Continuous Inquiry and Improvement [Internet]*. Southwest Educational Development Laboratory.
- Meyor, D. (2006). *Lesson Study: The Effect on Teachers and Students in Urban Middle School*. Baylor University.

นวัตกรรมการบริหารสถาบันอุดมศึกษาแห่งศตวรรษที่ 21 Innovation in Management of Higher Education Institutions of 21st Century

ประสงค์ หัสรินทร์, พระครูปลัดสมชัย นิสฺสุโก และธรรตพงศ์ วงษ์สวัสดิ์

Prason hassarin, Phrakhrupalad Somchai Nissabho and Thutsapong Wongsawad

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: song2516@gmail.com

บทคัดย่อ

สถาบันอุดมศึกษาที่มีวัตถุประสงค์ให้การศึกษาในด้านวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงหลายสาขาวิชา หรือหลายกลุ่มสาขาวิชา เพื่อให้ประกาศนียบัตร อนุปริญญา ปริญญา และประกาศนียบัตรบัณฑิตแก่ผู้สำเร็จการศึกษา รวมทั้งดำเนินการวิจัยและให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรมของชาติ โดยมีเกณฑ์มาตรฐานการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา เป็นข้อกำหนดขั้นต่ำเกี่ยวกับ คุณลักษณะของสถาบันอุดมศึกษา การดำเนินการ ผลลัพธ์ คุณภาพ และเกณฑ์อื่นในการจัดการศึกษาของ สถาบันอุดมศึกษา และมีเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา เป็นมาตรฐานหลักสูตรการ ศึกษาในระดับอุดมศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา ที่สามารถ ชีววัดผลลัพธ์การเรียนรู้ เป็นผลที่เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่ได้จากการศึกษา ฝึกอบรม หรือ ประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากการฝึกปฏิบัติ หรือการเรียนรู้จริงในที่ทำงานระหว่างการศึกษา และมีนวัตกรรม ด้านหลักสูตร นวัตกรรมด้านการเรียนการสอน นวัตกรรมด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา นวัตกรรม ด้านการวัดและประเมินผล และนวัตกรรมด้านการบริหารและบริการ

คำสำคัญ: นวัตกรรม; การบริหารสถาบันอุดมศึกษา; ศตวรรษที่ 21

Abstract

Institution of higher education that aims to provide education in academic and advanced professional fields in many fields of study or several groups of subjects to award certificates, diplomas, degrees and graduate certificates to graduates, including

conducting research and providing academic services to society and preserve national arts and culture there are standards for organizing higher education. It is the minimum requirements regarding the characteristics of higher education institutions, operations, results, quality, and other criteria in the provision of education by higher education institutions and has standards for higher education curricula, It is a standard for higher education curricula in accordance with the Ministerial Regulations on Higher Education Curriculum Standards that can measure learning outcomes It is the result that occurs to the learner through the learning process obtained from education, training, or experience arising from practice or actual learning in the workplace during study and has innovation in the curriculum Innovation in teaching and learning Innovation in educational media and technology Innovation in measurement and evaluation and innovations in management and services.

Keywords: innovation; management of higher education institutions; 21st century

1. บทนำ

นวัตกรรมแห่งศตวรรษที่ 21 มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นอย่างมาก ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิตของคนในยุคปัจจุบันกลายเป็นโจทย์สำคัญสำหรับในหลายๆ เรื่อง ทั้งนี้เนื่องจากทุกฝ่ายมองเห็นถึงความเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนมากขึ้นจากอดีตและความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจำเป็นต้องมีการวางแผนการบริหารจัดการศึกษาที่ดี เพราะการก้าวข้ามที่ช้าจะทำให้เราเสียโอกาสอีกมากมาย การจัดการศึกษาเป็นอีกประเด็นสำคัญซึ่งนอกจากจะต้องก้าวทันความเปลี่ยนแปลงแล้วยังต้องเป็นกลไกสำคัญ เพื่อการขับเคลื่อนภาคส่วนอื่นๆ ให้มีความพร้อมในการเข้าสู่ความเปลี่ยนแปลงด้วย (มณฑาทิพย์ นามนุ, 2561) เนื่องจากในยุคศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อสถานศึกษา การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่รวดเร็วทำให้สถานศึกษาต้องมีการปรับเปลี่ยนให้อยู่รอดและมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำองค์กรจำเป็นต้องปฏิรูปตนเอง และการเปลี่ยนแปลงองค์กรครั้งใหญ่เพื่อนำพาไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่ต้องการโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญที่จะต้องบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและความสมดุลเพื่อให้บริหารจัดการศึกษาบรรลุผลสำเร็จ ผู้บริหารต้องเป็นตัวแปรสำคัญในด้านการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ จึงต้องมีความรู้ความสามารถ

มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันการศึกษาที่ทำหน้าที่ผลิตกำลังคนระดับอุดมศึกษาที่มีภารกิจหลัก 4 ประการ คือ การผลิตและพัฒนาคนระดับกลางและระดับสูง การวิจัยเพื่อสร้างและพัฒนาองค์ความรู้การ

บริการวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม รวมทั้งเป็นแหล่งรวมของวิทยาการหลายแขนง และเป็นศูนย์รวมของนักวิชาการที่มีความรู้ความสามารถ บทบาทที่สำคัญของสถาบันอุดมศึกษาจึงเป็นตัวนำการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) เป็นองค์กรที่ขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงของสังคมตามบทบาทและความรับผิดชอบของการเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อนำพาประเทศไปสู่สังคมที่พึงปรารถนาในที่สุด (ภาวิธ ทองโรจน์, 2551) การบริหารสถาบันอุดมศึกษานั้นจะมีความแตกต่างจากการบริหารองค์กรโดยทั่วไป กล่าวคือ การบริหารงานของสถาบันอุดมศึกษาจะมีลักษณะเฉพาะที่สำคัญในประการหลักๆ ร่วมกัน ประการหลักที่สำคัญได้แก่ การบริหารบุคลากรที่เป็นคณาจารย์ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของคุณภาพการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ประการสำคัญรองลงมาคือการบริหารวิชาการหรือหลักสูตรที่เป็นสิ่งสะท้อนความเชี่ยวชาญหรือเข้มแข็งของสถาบันนั้น การบริหารการเงิน การบริหารบุคลากรสายสนับสนุนการบริหารงานวิจัย การบริหารงานบริการวิชาการแก่ชุมชนรวมทั้งการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการดำเนินการต่างๆ ตามภารกิจหลักของแต่ละสถาบันภายใต้หลักการของความมีอิสระภาพในการดำเนินการ (Autonomy) และความมีเสรีภาพทางวิชาการ (Academic Freedom) (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2561)

ปัจจุบันประเทศไทยให้ความสำคัญกับการพัฒนาประเทศให้ก้าวสู่ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน ภายใต้กรอบของแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และภายใต้โมเดลประเทศไทย 4.0 (Thailand 4.0) ซึ่งเป็นวิสัยทัศน์เชิงนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย เพื่อปรับแก้ จัดระบบ ปรับทิศทาง และสร้างหนทางพัฒนาประเทศให้สามารถรับมือกับโอกาสและภัยคุกคามแบบใหม่ๆ ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและรุนแรงในศตวรรษที่ 21 ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนา “เศรษฐกิจ” และ “คน” เนื่องจากประเทศไทย 4.0 เน้นเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม คือ เปลี่ยนจากการทำปริมาณมากแต่ได้ผลน้อย เป็นการทำปริมาณน้อยแต่ได้ผลมาก การให้ความสำคัญกับการพัฒนาประเทศให้ก้าวสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ภายใต้กรอบของแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และภายใต้โมเดลประเทศไทย 4.0 (Thailand 4.0) ซึ่งเป็นวิสัยทัศน์เชิงนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย เพื่อปรับแก้ จัดระบบ ปรับทิศทาง และสร้างหนทางพัฒนาประเทศให้สามารถรับมือกับโอกาสและภัยคุกคามแบบใหม่ๆ ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและรุนแรงในศตวรรษที่ 21 ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนา “เศรษฐกิจ” และ “คน” เนื่องจากประเทศไทย 4.0 เน้นเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม คือ เปลี่ยนจากการทำปริมาณมากแต่ได้ผลน้อย เป็นการทำปริมาณน้อยแต่ได้ผลมาก (อลงกรณ์ ฉลาดสุข และยงยุทธ แฉล้มวงษ์, 2561)

บทความฉบับนี้ได้นำเสนอแนวทางการบริหารสถาบันอุดมศึกษาแห่งศตวรรษที่ 21 เป็นการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในเรื่องความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่กลายเป็นปัจจัยสำคัญในการเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิตของคนในยุคปัจจุบัน รูปแบบการใช้ชีวิตมีการเปลี่ยนแปลง และการ

บริหารสถาบันอุดมศึกษาในศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง กล้าคิด กล้าทำ มองอนาคตอย่างมีวิสัยทัศน์ วางกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาสู่เป้าหมายให้มีประสิทธิภาพ โดยมีเครื่องมือที่ช่วยขับเคลื่อนการบริหารสู่ความสำเร็จ คือ การจัดการความรู้ในองค์กร พัฒนาความรู้และสร้างนวัตกรรมอยู่ตลอดเวลา การทำงานที่มีความยืดหยุ่นทันต่อการเปลี่ยนแปลง ส่งเสริมการปฏิบัติงานเป็นทีม การสร้างเครือข่ายในการท างานที่เข้มแข็งและยั่งยืนอันจะส่งผลให้ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 จะต้องมีความ “3 ทักษะ” เพิ่มเติมนอกเหนือจากความรู้ในวิชาหลัก ได้แก่ ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะชีวิตและอาชีพ และทักษะด้านเทคโนโลยีและการสื่อสาร

2. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถาบันอุดมศึกษา

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการให้ทบวงมหาวิทยาลัย เปลี่ยนเป็น “สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา” สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และเมื่อปี พ.ศ. 2562 ได้เกิดการปฏิรูปการอุดมศึกษาครั้งสำคัญในประเทศไทยอีกครั้ง นั่นคือ การจัดตั้งกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรมหรือ อว. ขึ้นเมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม พ.ศ. 2562 โดยเป็นการรวมกันระหว่างหน่วยงานเดิม 2 หน่วยงานหลัก คือ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เหตุผลสำคัญในการปฏิรูปการบริหารสถาบันอุดมศึกษาครั้งนี้ เนื่องมาจากประเด็นปัญหาด้านข้อจำกัดในการบริหารจัดการเป็นหลัก โดยจากรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง แนวทางการบริหารอุดมศึกษา: การจัดตั้งกระทรวงการอุดมศึกษาของคณะกรรมการการศึกษาและการกีฬา สภานิติบัญญัติแห่งชาติ สรุปได้ว่า การบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาปัจจุบันอยู่ในความควบคุมดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยที่กระทรวงศึกษาธิการรับผิดชอบดูแลการศึกษาของทั้งประเทศทั้งระบบซึ่งมีขอบเขตกว้างขวาง มีภารกิจงานและจำนวนบุคลากรที่อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาและกำกับดูแลของกระทรวงศึกษาธิการเป็นจำนวนมาก การบริหารจัดการยุ่งยาก กระบวนการทำงานซับซ้อน ทำให้การบริหารจัดการไม่สามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึง (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2560)

พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 ให้ความหมายคำว่า “การอุดมศึกษา” หมายความว่า การศึกษาในระดับที่สูงกว่าการศึกษาขั้นพื้นฐานตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและเผยแพร่องค์ความรู้และนวัตกรรม ผลิตและพัฒนาากำลังคน ในด้านวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ส่วนคำว่า “สถาบันอุดมศึกษา” หมายความว่า สถาบันที่จัดการอุดมศึกษาระดับปริญญาและระดับต่ำกว่าปริญญาทั้งที่เป็นของรัฐและของเอกชน (กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2562) สำหรับประเภทของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยนั้น สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนโดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (มูลนิธิโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ, ม.ป.ป.)

ระบุถึงประเภทของสถาบันอุดมศึกษาในปัจจุบัน โดยพิจารณาจากต้นสังกัดที่ถือกำเนิด วัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง และกลุ่มเป้าหมายผู้เข้าเรียน ได้แบ่งสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยออกเป็น 2 ประเภทหลัก คือ สถาบันอุดมศึกษาในกำกับดูแลของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (เดิมคือ กระทรวงศึกษาธิการ) และสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดของหน่วยงานอื่นๆ และในส่วนของสถาบันอุดมศึกษาในกำกับดูแลของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พบว่า ในปี พ.ศ. 2560 โครงสร้างภาพรวมอุดมศึกษาในประเทศไทย ประกอบด้วยสถาบันอุดมศึกษาจำนวนทั้งสิ้น 157 แห่ง

3. การจัดการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา

การจัดการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา เป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินงานในสถาบันอุดมศึกษาเพื่อให้นักศึกษาได้รับความรู้ ได้มีการพัฒนาตนเองและฝึกประสบการณ์ด้านต่างๆ อย่างมีคุณภาพ มีนักการศึกษาให้ความหมายการจัดการเรียนการสอนไว้หลายท่านดังนี้ การศึกษาระดับอุดมศึกษา หมายถึง การศึกษาที่สูงขึ้นจากระดับมัธยมศึกษา คำว่า อุดมศึกษา มีรากศัพท์มาจากศัพท์ภาษาบาลีว่า “อุดม” หมายถึง สูงสุด และศัพท์ภาษาสันสกฤต “ศึกษา” หมายถึง การเล่าเรียน ดังนั้นคำว่า “อุดมศึกษา” จึงหมายถึง การเรียนขั้นสูงสุด มี 3 ระดับ คือ ระดับปริญญาตรีปริญญาโท และปริญญาเอก ซึ่งการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศไทยในปัจจุบันอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม การจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาให้มีคุณภาพ และประสิทธิภาพนั้นประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักสูตร อาจารย์ กระบวนการเรียนการสอน นักศึกษา การวัดและประเมินผล และปัจจัยเกื้อหนุนโดยมีรายละเอียดแต่ละองค์ประกอบดังต่อไปนี้ (ทบทวนมหาวิทยาลัย, 2544)

1. หลักสูตร หมายถึง กลุ่มวิชาและการจัดประสบการณ์ที่กำหนดไว้ให้ผู้เรียนได้เรียนภายใต้การแนะนำของโรงเรียนและสถานศึกษา มีนักวิชาการกล่าวว่า “หลักสูตร” หมายถึง แนวกำหนดประสบการณ์ทั้งหมดที่มุ่งหมายให้นักเรียนได้รับการศึกษา และพัฒนาทุกด้านครอบคลุมถึงการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนและวิธีฝึกอบรมเด็กในชั้นเรียนมีฐานะเป็นมาตรฐานพื้นฐานอย่างหนึ่งในการจัดประสบการณ์ให้นักเรียนครูต้องเสริมแต่งให้เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียนและท้องถิ่น (สุนน อมรวิวัฒน์, 2555) หลักสูตรเป็นเนื้อหาสาระสำคัญและกิจกรรมต่างๆ ที่สนองวัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามที่พึงประสงค์

2. อาจารย์/ผู้สอน อาจารย์ต้องมีคุณสมบัติตรงตามทีระบุในประกาศรับสมัครคัดเลือกของมหาวิทยาลัยการเข้าเป็นอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาใหม่ๆ ควรได้รับการปฐมนิเทศได้รับการชี้แนะ และได้รับการให้คำปรึกษาอยู่เสมอ เพื่อให้อาจารย์ใหม่ได้เรียนรู้คุ้นเคยและปรับตัวกับชีวิตใหม่ในฐานะอาจารย์ได้อย่างดี ในการช่วยเหลืออาจารย์ใหม่ทางด้านการเรียนการสอน ได้แก่ 1) จัดทำเป็นแบบสอบถามถาม

ปัญหาในการเรียนการสอน และความต้องการด้านการเรียนการสอน 2) จัดปฐมนิเทศการสอนเป็นครั้งแรกที่เข้าทำงาน 3) จัดประชุมสัมมนาให้อาจารย์แสดงความเห็น แล้วรวบรวมความเห็นและปัญหาต่างๆ เข้าไว้ด้วยกัน 4) พุดคุย สนทนา และสังเกตหรือบันทึกไว้เพื่อสรุปรวมแล้วทำการดำเนินงานตามความต้องการในภายหลัง 5) จัดอาจารย์รุ่นพี่หรือผู้ใหญ่เป็นที่ปรึกษาในการสอน 6) จัดหาทุนสำหรับอาจารย์ใหม่เพื่อได้มีโอกาสพัฒนาการสอนร่วมกับอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการสอนมานาน และ 7) ส่งเข้าประชุม อบรม สัมมนาเรื่องเกี่ยวกับการเรียนการสอน

3. กระบวนการเรียนการสอน จุดมุ่งหมายหลักของสถาบันอุดมศึกษาอยู่ที่การจัดการเรียนการสอน เพื่อผลิตบัณฑิตให้มี คุณภาพ การจัดการเรียนการสอนจะเป็นไปด้วยดีนั้นอยู่ที่การวางแผนรวมกันของผู้บริหาร อาจารย์ ตลอดจนบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษา โดยเฉพาะอาจารย์ ซึ่งเป็นตัวจักรสำคัญที่ทำให้การเรียนการสอนมีคุณภาพ และการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษามีการวางแผนการบริหารงานด้วยความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษา เพราะในการจัดการเรียนการสอนต้องเกี่ยวข้องของการจัดตารางสอน การจัดการสอน การจัดชั้นเรียน และการจัดผู้สอนเข้าสอน (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา, 2544)

4. นักศึกษา องค์ประกอบด้านนักศึกษาที่สำคัญ ได้แก่ การรับนักศึกษาใหม่ ภารกิจของนักศึกษา การติดตามและประเมินคุณภาพของบัณฑิตถือว่าเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนานักศึกษาตั้งแต่แรกเข้าจนจบออกไปเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ โดยมีการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการที่จะพัฒนา นักศึกษาในทุกๆด้าน ซึ่งถือว่าเป็นหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาที่จะต้องปฏิบัติให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพในทุกๆด้าน และการรับนักศึกษามีระบบการคัดเลือกนักศึกษาเข้าสู่สถาบันอุดมศึกษา โดยมีการกำหนด มาตรการต่างๆ เพื่อประโยชน์ในการควบคุม ตรวจสอบคุณภาพ และประเมินคุณภาพการจัดการเรียน การสอน โดยดูจากผู้เรียนที่มีความรู้ ความสามารถ และความถนัดตรงตามสาขาวิชาที่เรียน โดยผ่านองค์ประกอบของการคัดเลือกบุคคลเข้าในสถาบันอุดมศึกษา โดยจะทำให้ได้ ผู้เรียนที่มีความรู้ ความสามารถ และความถนัดตรงตามความสนใจของผู้เรียน ทั้งนี้เพื่อให้ นักศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ เพื่อจบออกไปเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ (จุฬาลักษณ์ โสระพันธ์ และธีรภัทร กุโลภาส, 2562)

5. การวัดและประเมินผล การวัดและประเมินผลเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการจัดการเรียน การสอนการจัดการ เรียนการสอนจะต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด การจัดการเรียนการสอนจะต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ การศึกษาการประเมินผลผู้เรียนพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การรวม กิจกรรม และการทดลองควบคุมไปกับกระบวนการเรียนการสอน โดยมีหลักเกณฑ์การวัดและประเมินผล หลักเกณฑ์รูปแบบการวัดการประเมินผลและวิธีการประเมินผลที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม ได้แก่ 1) รูปแบบของการประเมิน

ผลและวิธีการประเมิน 2) น้ำหนักในการประเมินภาพรวมในแต่ละส่วน 3) เงื่อนไขในการมีสิทธิสอบ และ 4) เวลาเข้าชั้นเรียน (วิจารณ์ พานิช, 2556)

6. ปัจจัยเกื้อหนุน สถาบันอุดมศึกษาพึงจัดปัจจัยเกื้อหนุน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษา อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ มีอาคารสถานที่ที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอนในหลายรูปแบบ เช่น แบบกลุ่มใหญ่ กลุ่มเล็ก และแบบศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง มีห้องสมุดตำรา หนังสือ วารสารทั้งภาษาไทย และต่างประเทศ มีเครื่องคอมพิวเตอร์สื่อการเรียนการสอนและวัสดุอุปกรณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการสืบค้นและเสาะแสวงหาความรู้ทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ มีอาณาบริเวณและบรรยากาศที่เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์และการใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนิสิตนักศึกษา (อรุณี หงส์ศิริวัฒน์, 2561)

4. ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21

การศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นการเตรียมคนไปเผชิญการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว รุนแรง พลิกผัน และคาดไม่ถึง คนยุคใหม่จึงต้องมีทักษะที่สูงในการเรียนรู้และปรับตัว ครูเพื่อศิษย์ต้องพัฒนาตนเองให้มีทักษะของการเรียนรู้ด้วย และความสำคัญของทักษะในศตวรรษที่ 21 (สมเกียรติ ตั้งกิจวานิช, 2556) ว่า และความรู้ที่จำเป็นต่อการเป็นพลเมืองและการทำงานในศตวรรษที่ 21 นั้นค่อนข้างแตกต่างจากศตวรรษที่ 20 บางทักษะแม้จะมีลักษณะถาวร กล่าวคือ มีความสำคัญมาในทุกยุคทุกสมัย ไม่ใช่เฉพาะในศตวรรษที่ 21 เช่น ทักษะ 4C คือ ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) การคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking) การสื่อสาร (Communication) และการทำงานเป็นทีม (Collaboration) แต่ทักษะเหล่านี้มีลักษณะเปลี่ยนแปลงในโลกยุคดิจิทัล รวมถึงทวีความสำคัญมากยิ่งขึ้นจนกลายเป็นสิ่งที่ “ต้อง” มีมากกว่า “น่าจะ” มี ขณะที่บางทักษะถือ เป็นทักษะชุดใหม่ที่จำเป็นในบริบทของศตวรรษใหม่ เช่น ทักษะด้านสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication Technologies: ICTs) ซึ่งได้ส่งผลกระทบต่อรูปแบบความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ การเมืองสังคม และวัฒนธรรมอย่างรอบด้าน ซึ่งสามารถสรุปว่าเหตุผล 3 ประการ ว่าเหตุใดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 จึงจำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษใหม่ นั่นคือ รูปแบบเศรษฐกิจที่เปลี่ยนไป การพึ่งพาอาศัยในระดับโลกที่เพิ่มมากขึ้นและภูมิทัศน์ในการเรียนรู้ที่เปลี่ยนไป

กรอบความคิดหลักสำหรับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 การเสนอแนวคิดเกี่ยวกับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (วิจารณ์ พานิช, 2556-15) ว่าสามารถแจกแจงออกได้ดังนี้ 1) สารวิชาหลัก (Core Subjects) ประกอบด้วย ภาษาอังกฤษ การอ่านหรือศิลปะการใช้ภาษา ภาษาสำคัญของโลก ศิลปะ คณิตศาสตร์ การปกครองและหน้าที่พลเมือง ศรษฐศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และประวัติศาสตร์ 2) หัวข้อสำหรับศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย ความรู้เกี่ยวกับโลก ความรู้เกี่ยวกับการเงิน เศรษฐศาสตร์ ธุรกิจ และการเป็นผู้ประกอบการ ความรู้ด้านการเป็นพลเมืองที่ดี ความรู้ด้านสุขภาพ และความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม 3) ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม จะเป็นตัวกำหนดความพร้อมของเพื่อเข้าสู่โลกการ

ทำงานที่มีความซับซ้อนมากขึ้นในปัจจุบัน ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี เนื่องด้วยในปัจจุบัน มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อและเทคโนโลยีมากมาย ทักษะด้านชีวิตและอาชีพ ในการดำรงชีวิตและทำงานในยุคปัจจุบันให้ประสบความสำเร็จ ระบบสนับสนุนการศึกษาของศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย มาตรฐานและการประเมินของศตวรรษที่ 21 หลักสูตรและการสอนของศตวรรษที่ 21 การพัฒนาทางวิชาชีพของศตวรรษที่ 21 และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของศตวรรษที่ 21

สรุปได้ว่า ทักษะในศตวรรษที่ 21 มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษใหม่จะช่วยเตรียมความพร้อมให้คนรู้จักคิด เรียนรู้ ทำงานแก้ปัญหา สื่อสารและร่วมมือทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพไปตลอดชีวิต เนื่องจากเป็นยุคที่เปลี่ยนแปลงไปตามความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยการเตรียมคนไปเผชิญการเปลี่ยนแปลง ซึ่งคนยุคใหม่จึงต้องมีทักษะที่สูงในการเรียนรู้และปรับตัว เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านรูปแบบเศรษฐกิจการพึ่งพาอาศัยในที่เพิ่มมากขึ้นและภูมิทัศน์ในการเรียนรู้ที่เปลี่ยนไป

5. นวัตกรรมการบริหารสถาบันอุดมศึกษา

ปัจจุบันนวัตกรรมได้เข้ามามีบทบาทต่อการพัฒนาอย่างมาก ซึ่งนวัตกรรมเป็นกระบวนการที่มาจากทางความคิดที่ตกผลึกออกมาจนกลายเป็นสิ่งที่นำไปสู่การพัฒนา การที่จะทำความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนานวัตกรรมที่เป็นกระบวนการทางความคิดเพื่อนำไปสู่การพัฒนาและนำมาซึ่งความสำเร็จขององค์กรในยุคของการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ทั้งนี้ในการศึกษาจึงได้มีแนวคิดที่หลากหลายเกี่ยวกับนวัตกรรมเกิดขึ้นอย่างมากมาย

นวัตกรรมการบริหารการศึกษา การคิดค้น และเปลี่ยนแปลงรูปแบบของการจัดการองค์การใหม่ ที่ส่งผลให้ระบบการทำงาน การผลิต การออกแบบผลิตภัณฑ์การดำเนินงานขององค์กรมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น โดยนวัตกรรมทางการบริหาร เป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์โดยตรงกับเรื่องของนโยบาย โครงสร้างองค์กร ระบบ รูปแบบและกระบวนการจัดการในองค์กร

แนวคิดเกี่ยวกับนวัตกรรมการบริหารการศึกษา (ชาติ พวงสมจิตร, 2562) เป็นการนำสิ่งใหม่ทั้งที่เป็นผลิตภัณฑ์ บริการ และกระบวนการมาปรับประยุกต์ใช้ในการบริหารการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นสมาชิกของสังคมให้มีความรู้ ความสามารถ บุคลิกภาพ เจตคติ ค่านิยมและคุณธรรมตามที่สังคมต้องการ โดยนวัตกรรมการบริหารการศึกษาจำแนกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ นวัตกรรมภาวะผู้นำ นวัตกรรมการบริหารองค์การทางการศึกษา และ นวัตกรรมจัดการเรียนการสอน อีกทั้งกล่าวถึงความสำคัญของนวัตกรรมการบริหารการศึกษา คือ เครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในศตวรรษที่ 21 ที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารการศึกษา ทั้งในด้านคุณภาพการศึกษา โอกาสทางการศึกษา การแก้ปัญหาทางการศึกษา โดยเป็นเครื่องมือที่สนองต่อความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นรวดเร็ว และส่งผลให้

ประเทศชาติมีความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น

สรุปได้ว่า นวัตกรรมการบริหาร คือ การพัฒนารูปแบบของการจัดการองค์การใหม่ที่ส่งผลให้ระบบการทำงานขององค์การให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น โดยมีความสัมพันธ์โดยตรงกับเรื่องของนโยบายโครงสร้างองค์กร ระบบ รูปแบบและกระบวนการจัดการในองค์การ

การพัฒนานวัตกรรม กระบวนการพัฒนานวัตกรรม เป็นกระบวนการที่ต้องใช้การมีส่วนร่วมของบุคลากรหลายๆ ฝ่ายในสถานศึกษา ทั้งผู้บริหาร บุคลากร ผู้เรียน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยใช้กระบวนการ วิจัยในการพัฒนาอย่างเป็นระบบ

กระบวนการพัฒนานวัตกรรม (Preez, N. D., Louw, L., & Heinz, 2017) ว่ากระบวนการสร้างสรรค์ดำเนินกิจการภายในบริษัท แต่ทุกขั้นตอนของกระบวนการเชื่อมโยงกับสภาพแวดล้อมภายนอก ซึ่งด้านเครือข่ายนวัตกรรม คือ แนวคิดนวัตกรรมเปิด โดยทุกขั้นตอนอาจมีอิทธิพลภายนอกหรือแม้แต่การใช้บริการภายนอก ซึ่งกระบวนการพัฒนานวัตกรรมได้รับแนวทางและการสนับสนุนโดยกลยุทธ์ของบริษัท บุคคลและวัฒนธรรม โครงสร้างองค์กร และกระบวนการตลอดจนข้อมูลและความรู้ ซึ่งมีกระบวนการพัฒนานวัตกรรม 7 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นตอนการสร้างความคิด/การระบุ (Idea Generation/ Identification Stage) เป็นขั้นตอนที่สร้างสรรค์ซึ่งสร้างแนวคิดใหม่ขึ้น และ/หรือโอกาสใหม่ที่ระบุไว้ ความคิดใหม่ๆ สามารถเกิดขึ้นได้จากแหล่งที่มาภายใน (เช่น พนักงาน) หรือภายนอก (เช่น ลูกค้าและซัพพลายเออร์)
2. ขั้นตอนการนิยามแนวคิด (Concept Definition Stage) จุดสำคัญของขั้นตอนนี้ คือ การเปลี่ยนแนวคิดให้เป็นความสามารถในการทำงานได้ แนวคิดอาจได้รับการพัฒนามาจากการรวมกันของความคิดที่แตกต่างกัน
3. ขั้นตอนทำให้แนวความคิดเป็นไปได้และการปรับแต่งแนวคิด (Concept Feasibility and Refinement Stage) ในขั้นตอนการนิยามแนวคิดข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิดอาจมีข้อจำกัด การทำให้แนวคิดเป็นไปได้ คือ การตรวจสอบเพิ่มเติมของแนวคิดโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมรวมทั้งการสร้างแบบจำลองและการสร้างต้นแบบเพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้
4. ขั้นตอนการจัดการผลงานนวัตกรรมแบบองค์รวม (Portfolio Stage) การบริหารจัดการผลงานนวัตกรรมนำมาซึ่งการบริหารแบบองค์รวมของการสร้างสรรค์นวัตกรรมขององค์กร กิจกรรมที่ทำให้แนวความคิดเป็นไปได้และการปรับแต่งแนวคิดเป็นพื้นฐานสำหรับการจัดลำดับความสำคัญ การจัดตารางเวลา และการจัดตำแหน่งของโครงการนวัตกรรม
5. ขั้นตอนการปรับใช้ (Deployment Stage) ขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ การนำไปใช้ และการทดสอบนวัตกรรมที่มีการระบุแนวคิดและตัดสินใจในขั้นตอนก่อนหน้านี้
6. ขั้นตอนการปรับแต่งและการให้ความเห็นชอบ (Refinement & Formalizations Stage)

หลังจากนวัตกรรมใหม่ๆ เริ่มดำเนินการ ยังมีบางส่วนทำงานได้ไม่เหมาะสม ดังนั้นขั้นตอนนี้ คือ การตรวจสอบ การวัด การประเมิน และการปรับแก้ปัญหามองกว่าจะมีความเป็นที่พอใจตามข้อกำหนด

7. ขั้นตอนการใช้ประโยชน์ (Exploitation Stage) เมื่อได้ทำตามกระบวนการแล้ว ขั้นตอนสุดท้าย คือ การนำมาใช้ประโยชน์สำหรับรูปแบบธุรกิจและตลาดใหม่ โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มขึ้น

6. สรุป

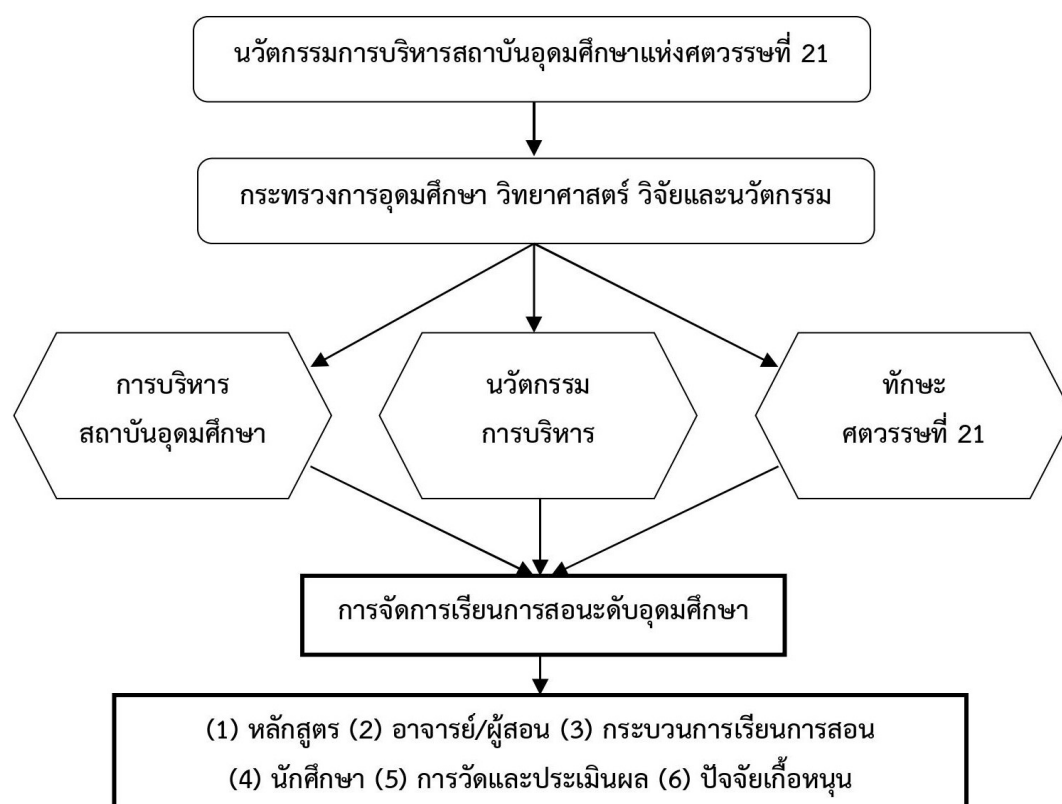
สถาบันอุดมศึกษา หมายความว่า สถาบันที่จัดการอุดมศึกษาระดับปริญญาและระดับต่ำกว่าปริญญาทั้งที่เป็นของรัฐและของเอกชน หลักสูตรเป็นแนวทางในการปฏิบัติที่จะจัดให้แก่ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ความสามารถ คุณลักษณะตามความมุ่งหมายของการศึกษาที่วางไว้ หลักสูตรจึงเป็นการศึกษาที่ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ โครงสร้างเนื้อหาวิชาของหลักสูตร ตลอดจนคุณลักษณะของอาจารย์ วัสดุการศึกษา ตำราเรียน สถานที่เรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการบริหารหลักสูตรที่สอดคล้องกับสังคมแต่ละยุคสมัย และการสรรหาอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งขึ้นอยู่กับสภาพปัญหาความต้องการของแต่ละสถาบันอุดมศึกษา ภายใต้กฎระเบียบ ข้อบังคับของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนและสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาของแต่ละสถาบัน รวมทั้งการวัดและประเมินผลเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการจัดการเรียนการสอนที่จะเป็นตัวชี้วัดถึงคุณภาพของบัณฑิต โดยจะต้องคำนึงถึงการประเมินผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพวัดให้ตรงกับวัตถุประสงค์ใช้เครื่องมือที่ดีและมีความยุติธรรมแปลผลได้อย่างถูกต้อง

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

สถาบันอุดมศึกษา หมายความว่า สถาบันที่จัดการอุดมศึกษาระดับปริญญาและระดับต่ำกว่าปริญญาทั้งที่เป็นของรัฐและของเอกชน สำหรับสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย แบ่งออกเป็น 2 ประเภทหลัก คือ สถาบันอุดมศึกษาในกำกับดูแลของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (เดิม คือ กระทรวงศึกษาธิการ) และสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดของหน่วยงานอื่นๆ และในส่วนของสถาบันอุดมศึกษาในกำกับดูแลของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พบว่า ในปี พ.ศ. 2560 โครงสร้างภาพรวมอุดมศึกษาในประเทศไทย ประกอบด้วยสถาบันอุดมศึกษาจำนวนทั้งสิ้น 157 แห่ง การจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาให้มีคุณภาพ และประสิทธิภาพนั้นประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักสูตร อาจารย์ กระบวนการเรียนการสอน นักศึกษา การวัดและประเมินผล และปัจจัยเกื้อหนุน

ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 1) ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม 2) ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี 3) ทักษะด้านชีวิตและอาชีพ และ 4) ระบบสนับสนุนการศึกษาของศตวรรษ

ที่ 21 ซึ่งนวัตกรรมการบริหาร เป็นการพัฒนารูปแบบของการจัดการองค์การใหม่ที่ส่งผลให้ระบบการทำงานขององค์การให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น โดยมีความสัมพันธ์โดยตรงกับเรื่องของนโยบาย โครงสร้างองค์กร ระบบ รูปแบบและกระบวนการจัดการในองค์กร ทั้งนี้การสร้างหรือพัฒนานวัตกรรม โดยจัดเตรียมทรัพยากร วัสดุ เครื่องมือที่จำเป็น และจัดหางบประมาณในการพัฒนานวัตกรรม ดำเนินการสร้าง/พัฒนานวัตกรรม ตามขั้นตอนที่กำหนด ตรวจสอบนวัตกรรมที่สร้างหรือพัฒนาในแต่ละขั้นตอน สังเคราะห์ผลการตรวจสอบและปรับปรุงนวัตกรรมที่สร้าง/พัฒนา กำหนดเกณฑ์การประเมินคุณค่าความเป็นนวัตกรรม สามารถแสดงเป็นแผนภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับ

เอกสารอ้างอิง

จุฬาลักษณ์ โสระพันธ์ และธีรภัทร กุโลภาส. (2562). กลยุทธ์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาสังกัดกองทัพเรือตามแนวคิดการสร้างขีดความสามารถ ด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม. วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 43(1), 95-117.

- ชูชาติ พ่วงสมจิตร. (2562). นวัตกรรมการบริหารการศึกษา ชุมชนวิชาชีพและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ทบวงมหาวิทยาลัย. (2544). การประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: ทบวงมหาวิทยาลัย.
- ภาวิช ทองโรจน์. (2562). การกิจของสถาบันอุดมศึกษา. เข้าถึงได้จาก <http://www.dusithost.dusit.ac.th>
- มณฑาทิพย์ นามนุ. (2561). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และอชิ จิตตฤกษ์. (2556). ทักษะแห่งอนาคตใหม่: การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21 (21st century skills: rethinking how students learn). กรุงเทพฯ: โอเพ่นเวิลด์ส.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2544). การพัฒนานิสิตนักศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีการสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรีสฤษดิ์วงศ์.
- สมเกียรติ ตั้งกิจวานิช. (2556). ปฏิรูปการศึกษาระดับพื้นฐานเพื่อการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ). กรุงเทพฯ: สำนักงานสถิติแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2561). แผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี พ.ศ.2561-2580. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2560). หน้าที่และอำนาจของวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.
- สุนน อมรวิวัฒน์. (2555). การสอนโดยสร้างศรัทธาและโยนิโสมนสิการ. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรุณี หงษ์ศิริวัฒน์. (2561). การอุดมศึกษากับการพัฒนาประเทศ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อลงกรณ์ ฉลาดสุข และยงยุทธ แฉล้มวงษ์. (2561). มองอดีตตลาดแรงงาน ถึงโจทย์สำคัญของปีนี้. กรุงเทพฯ: ธีรกิจ.
- Preez, N. D., Louw, L., & Heinz, E. (2017). An Innovation Process Model for Improving Innovation Capability An Innovation Process Model for Improving Innovation Capability. *Journal of High Technology Management Research*, 7(11), 21-33.

การบริหารสถานศึกษาตามหลักไตรสิกขา

Educational Institution Administration Follows Threefold Principle

พระครูปลัดสมชัย นิสฺสโม, ประสงค์ หัสรินทร์ และธรรตพงศ์ วงษ์สวัสดิ์

Phrakhru PaladSomchai Nissabho, Prasong Hassarin and Thutsapong Wongsawad

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: mgrza0001@gmail.com

บทคัดย่อ

การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักไตรสิกขา ต้องแสดงให้เห็นถึงความเข้าใจในการนำหลักไตรสิกขามาใช้ในการบริหารสถานศึกษาให้ครอบคลุมการดำเนินชีวิตทุกด้าน จึงสามารถจัดการศึกษาสู่การพัฒนาให้มีความสมบูรณ์ได้ ทำให้การบริหารสถานศึกษาประสบผลสำเร็จตามแนวทางในการดำเนินการของโรงเรียนที่ได้กำหนดไว้และการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักไตรสิกขา มีส่วนประกอบที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่ 1) ขั้นตอนเตรียมการบริหารสถานศึกษา ได้แก่ การเตรียมสิ่ง 2 ประการต่อไปนี้ (1) สร้างปัจจัยแห่งสัมมาทิฐิ คือสร้างทรัพยากรทางการบริหารทุกๆ ด้าน ให้เกิดขึ้นก่อน (2) สร้างสัมมาทิฐิคือ สร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้เกิดขึ้นกับบุคลากรและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาทุกฝ่าย ก่อนที่เข้าสู่กระบวนการพัฒนาตามหลักไตรสิกขา 2) กระบวนการพัฒนาตามหลักไตรสิกขา คือ การเรียนการสอนโดยใช้ไตรสิกขา การสร้างบรรยากาศและปฏิสัมพันธ์ที่เป็นกัลยาณมิตร มีกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3) การประเมินผลการใช้หลักไตรสิกขาบริหารสถานศึกษา เพื่อศึกษาผลสำเร็จที่เกิดขึ้นกับสถานศึกษา และศึกษาผลสำเร็จที่เกิดขึ้นกับชุมชนไปด้วยพร้อมกัน

คำสำคัญ: การบริหาร; การบริหารสถานศึกษา; หลักไตรสิกขา

Abstract

Educational institution administration using the three principles must demonstrate an understanding of the application of the Threefold Principles in the administration of educational institutions to cover all aspects of life. Therefore, education can be organized towards complete development. Make the administration of the educational institution

successful according to the guidelines for the school's operations that have been established and administration of educational institutions using the three principles There are 3 important components: 1) Preparatory stage for educational institution administration, which includes preparing the following two things: (1) creating factors of right view, that is, creating administrative resources in every aspect to occur first; (2) creating right view is Create correct understanding among personnel and all parties involved with the educational institution before entering the process of development according to the Threefold Principles. 2) The development process according to the Threefold Principles is teaching and learning using the Threefold Principles. Creating a friendly atmosphere and interaction there are student development activities. 3) Evaluation of the use of the three principles of educational institution administration. To study the achievements that has occurred in educational institutions. and study the successes that have occurred in the community at the same time.

Keywords: Administration; Educational Institution Administration; Threefold Principle

1. บทนำ

การศึกษาเน้นการพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถอย่างเต็มศักยภาพทั้งร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา มีกระบวนการเรียนรู้และทักษะที่จะรับผิดชอบตนเองและสังคม ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการอ่าน การเรียนรู้ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์รู้แหล่งแสวงหาความรู้และเกิดการใฝ่รู้ เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง เรียนรู้ตามความถนัดหรือความสนใจของตนเอง สถานศึกษามีหน้าที่จัดการศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการเรียนรู้ของผู้เรียนตามความเหมาะสม โดยให้ความสำคัญทั้งด้านความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และกระทรวงศึกษาธิการ มีบทบาทและหน้าที่โดยตรงในการจัดการศึกษาในรูปแบบต่างๆ เพื่อพัฒนาประชากรของประเทศให้มีคุณภาพในทุกๆ ด้าน ทั้งความรู้ ประสบการณ์บุคลิกภาพและคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนสามารถนำความรู้ไปใช้พัฒนาอาชีพให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การศึกษาไม่ได้เป็นเพียงแค่การเรียนรู้ขั้นพื้นฐานที่กำหนดไว้ในระยะเวลา 9 ปี ถึง 12 ปีแต่การศึกษาและการเรียนรู้จะต้องเกิดการต่อยอดออกไปเป็น “การศึกษาเพื่ออาชีพและการศึกษาเพื่อชีวิต” สำหรับประชาชนทุกคน (Education for All) เพื่อสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545)

การจะทำให้ได้ผลนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมองแนวทาง หลักทฤษฎี และหลักธรรม เพื่อนำมาใช้เป็นกลไกสำคัญในการนำไปสู่การขับเคลื่อนการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาทั้งระบบการบริหารงานให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดนั้น ผู้บริหารแต่ละคนก็มีวิถีทางในการบริหารของตนเองแตกต่างกันไปตามความถนัด ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ที่ตนมีอยู่ในเส้นทางที่หลากหลายนั้นล้วนจำเป็นต้องยึดถือแนวทางในการดำเนินงานทั้งสิ้น ทั้งที่เป็นแนวคิดทฤษฎีทั้งในประเทศและจากต่างประเทศตามที่ผู้บริหารการศึกษาได้ผ่านการฝึกอบรมประพจน์ปฏิบัติมารวมทั้งการวิจัย เพื่อศึกษาและพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ในสถานศึกษาและเพื่อจัดทำคู่มือเอกสารและสื่อประกอบการฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อการปฏิรูปการบริหารบุคลากรในสถานศึกษา (ทิพยาพัศ คลังแสง, 2556)

พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาแห่งการปฏิบัติหรือเป็นศาสนาแห่งความเพียรพยายามหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าจึงเน้นมุ่งที่การปฏิบัติเป็นสำคัญ หลักคุณธรรมและศีลธรรมของพระพุทธศาสนาที่มีผลต่อสังคมไทยสามารถเข้ามาพิสูจน์ได้ด้วยตนเองว่าอะไรจริง อะไรไม่จริง พระพุทธศาสนาให้ทุกคนมาพิสูจน์ได้ด้วยการปฏิบัติด้วยตนเองว่าได้ผลจริงหรือไม่ การเลือกหลักธรรมมาปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการจะเป็นนักบริหารที่เก่งและดีควรประพจน์ปฏิบัติธรรม ข้อปฏิบัติที่เป็นหลักสำหรับศึกษา คือสิกขา 3 หรือไตรสิกขาการศึกษาเป็นสาระของการปฏิบัติทั้งหมดในพระพุทธศาสนาและการปฏิบัตินั้นท่านเรียกว่าสิกขา อันได้แก่ไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ และปัญญา เป็นระบบการปฏิบัติธรรมที่ครบถ้วนสมบูรณ์มีขอบเขตครอบคลุมมรรคทั้งหมด และเป็นการนำเอาเนื้อหาของมรรคไปใช้อย่างหมดล้นจบบริบูรณ์ จึงเป็นหมวดธรรมมาตรฐานสำหรับแสดงหลักการปฏิบัติธรรมและมักใช้เป็นแม่บทในการบรรยายวิธีปฏิบัติธรรม (พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต), 2542) หากนำหลักไตรสิกขาเข้าสู่กระบวนการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ เพื่อใช้พัฒนาคุณภาพของการจัดการเรียนรู้กระบวนการเรียนการสอนตามแนวพระพุทธศาสนาที่ถือว่าเป็นกระบวนการที่เกิดจากการพัฒนาความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องและให้เกิดขึ้นในตัวมนุษย์เองด้วยการลงมือปฏิบัติจนให้เกิดเห็นคุณค่าและความสำคัญและมีความเลื่อมใสศรัทธาในการที่จะประพจน์ตามคำสอนนั้นแนวทางในการพัฒนาการเรียนรู้จนเกิดปัญญาเช่นนี้ผู้เรียนหรือผู้รับการฝึกฝนอบรมย่อมเกิดประโยชน์ได้อย่างแท้จริง

ในฐานะเป็นครูพระสอนศีลธรรมจึงสนใจศึกษาเรื่องการบริหารสถานศึกษาตามหลักไตรสิกขา ซึ่งนอกจากจะเกิดผลประโยชน์ต่อผู้บริหาร ครู อาจารย์ และสถานศึกษาแล้วในปัจจุบันยังเป็นดัชนีชี้วัดอย่างหนึ่งในการประเมินคุณภาพและผลงานผู้บริหาร ครู อาจารย์ของสถานศึกษา เพื่อจะนำองค์ความรู้ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาครู อาจารย์ ให้มีคุณธรรมเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนในโรงเรียนให้มีความเก่ง ดี และมีสุข เป็นการสนับสนุนการบริหารงานในสถานศึกษาให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ด้วย

2. หลักคิดการบริหารสถานศึกษา

การบริหารเป็นศาสตร์ที่มีองค์ประกอบของความรู้ หลักการและกฎเกณฑ์ที่ นำมาจากศาสตร์สาขาต่างๆ เพื่อไปใช้เป็นแนวทางในการศึกษาความรู้เกี่ยวกับการบริหารแล้ว นำไปสู่การปฏิบัติจริง การบริหารที่จะทำให้ประสบผลสำเร็จได้นั้นขึ้นอยู่กับความสามารถ ประสบการณ์ และทักษะของผู้บริหารการประยุกต์เอาทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร ไปสู่การปฏิบัติจริงให้ได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อม การบริหาร ซึ่งตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า Administration และ Management ซึ่งจะใช้คำว่า Administration ก็ต่อเมื่อไม่ต้องการใช้คำ ที่มีความหมายหนักไปในทางการจัดการทางธุรกิจ เอกชน หรือไม่ต้องการใช้คำที่จะทำให้เกิดความสับสน เพราะคำว่า การจัดการ (Management) มีความหมายแคบกว่า ซึ่งหมายถึงเป็นผู้บริหารงานขององค์การแห่งใดแห่งหนึ่งหรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง แต่ทั้งสองคำนี้สามารถใช้แทนกันได้ ดังนั้น เมื่อพูดถึงการบริหารงานโดยทั่วไปหรือการบริหารงานราชการ จึงนิยมใช้คำว่า Administration มากกว่า ส่วนคำว่า Management นิยมใช้ในทางบริหารธุรกิจ แต่อย่างไรก็ตามทั้งสองคำนี้มีความหมายเหมือนกัน (Synonym) ใช้แทนกันได้ แต่ที่นิยมใช้ต่างกันในส่วนการบริหารราชการและบริหารธุรกิจเท่านั้น (วิโรจน์ สารรัตน์, 2546)

การบริหาร หมายถึง การบริหารทรัพยากรมนุษย์ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ (Mondy, & Noe, 2005) ประกอบด้วย 1) หลักการเรื่องเวลา ถือว่าเป็นการวัดความสามารถในการผลิต โดยการจัดเวลาในการผลิตและการตั้งเวลามาตรฐานสำหรับการผลิตทั้งหมด ซึ่งการวัดผลผลิตของการทำงานนั้น ถ้าจะวัดให้ถูกต้อง ต้องใช้เวลาเป็นเครื่องตัดสินและควรมีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานของเวลาที่ใช้ในการทำงานแต่ละอย่างหรือแต่ละประเภทด้วย 2) หลักการกำหนดหน่วยค่าจ้าง ค่าจ้างสำหรับบุคลากรนั้นต้องเหมาะสมกับผลงาน และอัตราค่าจ้างนั้น พิจารณาโดยยึดหลักเกณฑ์ในข้อ 1 นอกจากนั้น ผู้ปฏิบัติงานควรได้ทำงานที่เหมาะสมกับความสามารถของตนเองมากที่สุด 3) หลักการแย่งงานวางแผนออกจากงานปฏิบัติ คือ ฝ่ายบริหารควรทำหน้าที่ด้านการวางแผนและประสานงาน เพื่อให้ฝ่ายปฏิบัติงานทำงานได้อย่างคล่องตัว มีประสิทธิภาพ ไม่ควรให้ฝ่ายปฏิบัติงานเป็นฝ่ายรับผิดชอบในการคิดและวางแผนในการทำงาน ฝ่ายบริหาร ควรวางแผน โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักการเวลาและข้อมูลอื่นๆ ตามหลักเกณฑ์ในข้อ 1 และข้อมูลที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการผลิต การปฏิบัติงานนั้นจะต้องสะดวกรวดเร็วมากขึ้นและทันต่อเหตุการณ์ นอกจากนั้นการทำงานต้องมีระบบและวิธีการที่เหมาะสมด้วย 4) หลักการทำงานโดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ถือว่าวิธีการของการทำงานควรจะถูกกำหนดโดยฝ่ายบริหาร ฝ่ายบริหารควรจะเป็นผู้รับผิดชอบ (ไม่ใช่ฝ่ายปฏิบัติงาน) ในการจัดวิธีการทำงาน แสวงหาวิธีการและเทคนิคทางวิทยาศาสตร์ที่เหมาะสมและดีที่สุดนำมาใช้และฝ่ายบริหารต้องฝึกอบรมวิธีการทำงานแก่ผู้ปฏิบัติงานให้มีความรู้และความสามารถอย่างเหมาะสมในการทำงานตามเทคนิคนั้นๆ โดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์เพื่อให้ได้ผลผลิตสูงสุด 5) หลักการควบคุมงานโดยฝ่ายบริหาร ถือว่าฝ่ายบริหารควรได้รับการ

ฝึกอบรมใน ด้านการบริหารจัดการซึ่งตั้งอยู่บนหลักการของวิทยาศาสตร์และสามารถประยุกต์หลักวิทยาศาสตร์มาใช้ในการจัดการและการควบคุมให้เกิดประโยชน์มากยิ่งขึ้น และฝ่ายบริหารต้องเป็นฝ่ายติดตาม ควบคุมเสนอแนะการทำงานของฝ่ายปฏิบัติงานด้วย 6) หลักการจัดระเบียบการปฏิบัติงาน มีการพิจารณานำหลักการบริหารแบบทหาร มาใช้ ควรมีการจัดองค์การให้เหมาะสมเพื่อให้เกิดการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและทำงานอย่าง ประสานสัมพันธ์กันระหว่างแผนการต่างๆ ในองค์กรนั้น โดยยึดถือความเคร่งครัดในระเบียบ วินัยในการส่งเสริมประสิทธิภาพการทำงาน

สรุปได้ว่า การบริหารควรที่จะต้องใช้หลักประชาธิปไตย โดยการการเน้นหลักคุณธรรม เคารพในสิทธิและความสามารถของบุคคล บริหารงานโดยมีการยึดหยุ่น มีความยุติธรรม มีการพัฒนาและการให้ขวัญและกำลังใจบุคลากร สนับสนุนให้บุคลากรได้ปฏิบัติงานอย่างเต็มความรู้ ความสามารถ ตลอดทั้งจัดสวัสดิการและสร้างบรรยากาศที่ดีในการบริหารงาน สนับสนุนให้มีการวิจัยเพื่อนำผลการวิจัยมาปรับปรุงและพัฒนาการทำงานอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และนโยบาย คือ ยึดหลักความเป็นธรรมในเรื่องค่าจ้างและสภาพการทำงาน การจ้างชาวให้พนักงานทราบ การทำให้รู้สึกว่าคุณค่าและเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร ควรจ่ายค่าจ้าง ความสามารถของผู้ปฏิบัติงาน เพราะคนทุกคนมีความสามารถด้วยกันทั้งสิ้น

3. ขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษา

ขอบข่ายภาระหน้าที่การบริหารงานสถานศึกษา 4 ด้าน ตามกฎกระทรวงซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 และมาตรา 39 วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 2 พ.ศ.2545 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวงไว้ (กฎกระทรวงศึกษาธิการ, 2550) ดังต่อไปนี้

1. ด้านการบริหารงานวิชาการ มีภาระหน้าที่ 17 อย่าง คือ 1) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น 2) การวางแผนงานด้านวิชาการ 3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 4) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 6) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 9) การนิเทศการศึกษา 10) การแนะแนว 11) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 13) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 14) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวย องค์กร หน่วยงานสถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 15) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา 16) การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา และ 17) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ มีภาระหน้าที่ 22 อย่าง คือ 1) การจัดทำแผนงบประมาณ และคำขอตั้งงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วแต่กรณี 2) การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงินตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง 3) การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรร 4) การขอโอนและการขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ 5) การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ 6) การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ 7) การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้ผลผลิตจากงบประมาณ 8) การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา 9) การปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการศึกษา 10) การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา (1) การวางแผนพัสดุ 12) การกำหนดรูปแบบรายการ หรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์ หรือสิ่งก่อสร้างที่ใช้เงินงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการหรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วแต่กรณี 13) การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ 14) การจัดหาพัสดุ 15) การควบคุมดูแล บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ 16) การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน 17) การเบิกเงินจากคลัง 18) การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจ่ายเงิน 19) การนำเงินส่งคลัง 20) การจัดทำบัญชีการเงิน 21) การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน และ 22) การจัดทำหรือจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน

3. ด้านการบริหารงานบุคคล มีภาระหน้าที่ 20 อย่าง คือ 1) การวางแผนอัตรากำลัง 2) การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 3) การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง 4) การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 5) การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน 6) การลาทุกประเภท 7) การประเมินผลการปฏิบัติงาน 8) การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ 9) การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน 10) การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ 11) การอุทธรณ์และการร้องทุกข์ 12) การออกจากราชการ 13) การจัดระบบและการจัดทบทเบียบประวัติ 14) การจัดทำบัญชีรายชื่อและให้ความเห็นเกี่ยวกับการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ 15) การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 16) การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ 17) การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ 18) การส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 19) การริเริ่มส่งเสริมการขอรับใบอนุญาต และ 20) การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การดำเนินการที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยงานนั้น

4. ด้านการบริหารทั่วไป มีภาระหน้าที่ 21 อย่าง คือ 1) การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ 2) การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา 3) การวางแผนการบริหารงานการศึกษา 4) งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน 5) การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร 6) การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน 7) งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (8) การดำเนินงานธุรการ 9) การดูแลอาคาร

สถานที่และสภาพแวดล้อม 10) การจัดทำสำมะโนผู้เรียน 11) การรับนักเรียน 12) การเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา 13) การประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย 14) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา 15) การทัศนศึกษา 16) งานกิจการนักเรียน 17) การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา 18) การส่งเสริม สนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา 19) งานประสานราชการกับส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น (ท) การรายงานผลการปฏิบัติงาน 20) การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน และ 21) แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษนักเรียน

กล่าวสรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา คือ สถานศึกษามีอำนาจมากขึ้น จะทำให้ประสิทธิภาพของสถานศึกษาสูงขึ้น ด้วยการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ เพื่อความอิสระคล่องตัวในการบริหารจัดการ โดยในสถานศึกษามีภารกิจ คือ ด้านงานวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และด้านการบริหารงานทั่วไป มีการกำหนดขั้นตอนการบริหารงานไปตามลำดับ และเปิดให้มีการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง กับสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของงานนั้นๆ

4. แนวคิดเกี่ยวกับหลักไตรสิกขา

1. ความหมายของหลักไตรสิกขา เป็นทั้งหลักการและวิธีปฏิบัติเพื่อให้สามารถล่วงพ้นจากอบาย กามธาตุ และภพทั้งปวง โดยมีเป้าหมายที่การบรรลุ พระนิพพานอันบริสุทธิ์ปราศจากมลทิน ไตรสิกขา เป็นแนวปฏิบัติในทางสายกลางที่มีใช้การปรนเปรอตนด้วยกามสุขและการทรมานตน มีศีลเป็นปฏิบัติ กษต่อกิเลสที่แสดงออกทางกาย วาจา สมานเป็นปฏิบัติ กษต่อกิเลสที่กลุ่มมจิต และปัญญาเป็นปฏิบัติ กษต่ออนุสัยกิเลสที่แอบแนบอยู่ในจิตสามารถพัฒนาบุคคลให้เป็นพระอรหิยะผู้มีความบริสุทธิ์ด้วยศีล ได้แก่ พระโสดาบันและพระสกทาคามีบริสุทธิ์ด้วยสมาน ได้แก่ พระอนาคามี และบริสุทธิ์ด้วยปัญญา ได้แก่ พระอรหันต์ องค์ธรรมทั้ง 3 ยังเป็นเครื่องอุดหนุนให้บรรลุคุณวิเศษอันหาได้ยากในบุคคลทั่วไป ดังมีวิชา 3 เป็นต้น (พระพุทธโฆษาจารย์, 2538)

ไตรสิกขา การศึกษาในภาษาไทยหมายถึง การศึกษาเล่าเรียน ซึ่งตรงกับคำว่า สิกขา ในพระพุทธศาสนา หมายถึงการปฏิบัติเพื่อให้ได้รับปริญญาคือ สันราคะ สันโทสะ สันโมหะ ผลของการปฏิบัติสิกขา เป็นไปเพื่อความรอดจากสิ่งอันไม่พึงปรารถนาสิ่งใดที่เป็นความทุกข์ทรมาน ความยุ่งยากลำบากแก่จิตใจ ก็เรียกว่า อันไม่พึงปรารถนาแก้ไขด้วยการศึกษา (พุทธทาสภิกขุ, 2549) สรรพสิ่งในโลกล้วนเป็นไปตามหลักไตรลักษณ์ คือ อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา ไม่มีอะไรที่น่าหลงใหลปรารถนาหรือน่ายึดถือ หากใครเข้าไปยึดมั่นด้วยอุปาทานทั้ง 4 ด้วยอำนาจของอวิชชาจะเกิดความทุกข์ พระพุทธองค์ทรงสอนให้หลุดพ้นจากอำนาจนั้น โดยใช้ ศีล สมานและปัญญา หรือหลักไตรสิกขา ดังนี้

ศีลหรือศีลสิกขา หมายถึงการประพฤติที่ติงามตามระเบียบ วินัย ข้อบังคับ กฎ กติกาของสังคม

ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ไม่ทำให้ตนเองเดือดร้อน ทั้งกายและใจ ในทางศาสนาเรียกว่า ศีล 5 ศีล 8 เป็นต้น ส่วนในทางบ้านเมืองเรียกว่ากฎหมาย บุคคลผู้มีศีลเป็นเบื้องต้นย่อมมีอาการเป็นปกติทางกายพร้อมที่จะพัฒนาจิตไปสู่ขั้นต่อไปคือสมาธิ

สมาธิหรือจิตตสิกขา เป็นอาการขั้นต่อไปของจิตที่ต่อเนื่องจากศีลสิกขา เพราะเมื่อกายอยู่ในอาการสงบ จิตก็สงบ พร้อมทั้งจะพิจารณาสืบค้นหาเหตุผล ของสรรพสิ่งว่า สิ่งที่กำลังอุบัติขึ้นเป็นเหตุให้มีอุปาทานเข้าไปยึดมั่นถือมั่นให้เกิดทุกข์หรือไม่

ปัญญาหรือปัญญาสิกขา เป็นอาการที่ต่อเนื่องจากศีลสิกขา และจิตตสิกขา โดยเมื่อกาย ใจอยู่ในอาการสงบ ก็จะสามารถใช้ปัญญาพิจารณาด้วยเหตุและผล เข้าใจสรรพสิ่งทั้งหลายที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริงว่าเป็นไปด้วยอำนาจของอุปาทานและไม่หลงเข้าไปยึดติดจนเกิดความทุกข์

กล่าวสรุปได้ว่า “หลักไตรสิกขา” หมายถึง ศีล สมาธิ ปัญญา เป็นกระบวนการปฏิบัติ หรือกระบวนการพัฒนา 3 ด้าน คือ ศีล เป็นหลักการพัฒนาระดับความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางสังคมสมาธิ เป็นหลักการพัฒนาจิตใจให้มีสมรรถภาพและประสิทธิภาพในการคิดพิจารณาตัดสินใจกระทำหรือไม่กระทำการใดๆ ปัญญา เป็นหลักการพัฒนาความรู้ความเข้าใจ รู้จักสิ่งทั้งหลายตามที่มันเป็นและสามารถแยกแยะวิเคราะห์สืบหาสาเหตุของสิ่งทั้งหลายได้ชัดแจ้ง ไตรสิกขาก็คือเป็นกระบวนการพัฒนาแบบบูรณาการ

5. การบริหารสถานศึกษาตามหลักไตรสิกขา

พระพุทธศาสนาเน้นความสำคัญของหลักไตรสิกขาเป็นอย่างมาก เนื่องจากหลักปฏิบัติธรรมในพระพุทธศาสนาทั้งหมดจัดเข้ารวมอยู่ในหลักสิกขา เรื่องการศึกษารวมถึงการบริหารจึงเป็นเรื่องของพระพุทธศาสนาทั้งสิ้น พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต) ให้ทัศนะว่าไตรสิกขา ได้แก่ อธิศีลสิกขา อธิจิตตสิกขา และอธิปัญญาสิกขา เรียกว่า ศีล สมาธิ ปัญญา

1. อธิศีลสิกขา คือการฝึกความประพฤติสุจริตทางกาย วาจา และอาชีวะ ได้แก่ องค์กรมรรคข้อ สัมมาวาจา สัมมากัมมันตะ และสัมมาอาชีวะโดยสาระคือ การดำรงตนด้วยดีในสังคม รักษาระเบียบวินัย ปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดชอบทางสังคมให้ถูกต้อง มีความสัมพันธ์ทางสังคม ที่ดีงามเกื้อกูลเป็นประโยชน์ ช่วยรักษาและส่งเสริมสภาพแวดล้อม โดยเฉพาะในทางสังคมให้อยู่ในภาวะเอื้ออำนวยแก่ทุกๆ คนจะสามารถดำเนินชีวิตที่ดีงามปฏิบัติตามมรรคกันได้ด้วยดี

2. อธิจิตตสิกขา คือการฝึกปรือในด้านคุณภาพและสมรรถภาพของจิต ได้แก่องค์ มรรคข้อสัมมาวายามะ สัมมาสติ และสัมมาสมาธิโดยสาระก็คือ การฝึกให้มีจิตใจเข้มแข็ง มั่นคง แน่วแน่ ควบคุมตนได้ดี มีสมาธิมีกำลังใจสูง เป็นจิตที่สงบผ่องใส เป็นสุขบริสุทธิ์ ปราศจากสิ่งรบกวนทำให้เศร้าหมอง อยู่ในสภาพเหมาะแก่การใช้งานมากที่สุด โดยเฉพาะการใช้ปัญญาอย่างลึกซึ้งและตรงตามความเป็นจริง

3. อธิปัญญาสิกขา คือ การฝึกปรือปัญญา ให้เกิดความรู้ความเข้าใจสิ่งทั้งหลายตาม ความเป็น

จริง จนถึงความหลุดพ้น มีจิตใจเป็นอิสระ ผ่องใส เบิกบานโดยสมบูรณ์ ได้แก่องค์มรรคข้อสัมมาทิฐิ และสัมมาสังกัปปะ สองอย่างแรกโดยสาระก็คือ การฝึกอบรมให้เกิดปัญญา บริสุทธิ์ที่รู้แจ้งชัดตรงตามสภาพความเป็นจริง ไม่เป็นความรู้ความคิดความเข้าใจที่ถูกบิดเบือนเคลือบคลุม ย่อมสี่ อำพราง หรือพรำมัว เพราะอิทธิพลของกิเลส มีอวิชาและตัณหาเป็นผู้นำที่ครอบงำจิตอยู่ การฝึกปัญญาเช่นนี้ต้องอาศัยการฝึกจิตให้บริสุทธิ์ผ่องใสเป็นพื้นฐาน แต่ในเวลาเดียวกันเมื่อปัญญาที่บริสุทธิ์รู้เห็นตามเป็นจริงนี้เกิดขึ้นแล้ว ก็กลับช่วยให้จิตนั้นสงบ มั่นคง บริสุทธิ์ ผ่องใสอย่างแนบเนียนยิ่งขึ้น และส่งผลออกไปในการดำเนินชีวิตคือ ทำให้วางใจ วางท่าที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งทั้งหลายอย่างถูกต้องและใช้ปัญญาที่บริสุทธิ์ ไม่เอนเอียง ไม่มีกิเลสแอบแฝงนั้นคิดพิจารณาแก้ไขปัญหาต่างๆ ทำกิจทั้งหลายเพื่อประโยชน์สุขอย่างแท้จริง

1. ด้านการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขา ด้านการบริหารงานวิชาการ เป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่ให้ความสำคัญและมุ่งเน้นในการบริหารจัดการสูงสุด50การบริหารการศึกษาในสถานศึกษาจะบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายและนโยบายของสถานศึกษาใดๆ ก็ตามจะขึ้นอยู่กับการบริหารวิชาการ เป็นสิ่งสำคัญที่สุด และต้องให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพสูงสุด ต้องคำนึงถึงหลักการในการบริหารวิชาการ มีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดีในหลักการและขอบข่ายในการบริหารงาน ซึ่งต้องเกี่ยวข้องกับการจัดทำหลักสูตรในการเรียนการสอนโดยตรง ตั้งแต่การวางแผนในการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา การเรียนรู้จากประสบการณ์ และการปฏิบัติจริง การส่งเสริมให้รักการอ่าน และใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง การผสมผสานความรู้ต่างๆ ให้สมดุลกัน ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และลักษณะที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ กิจกรรม ทั้งนี้โดยจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ และการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเครือข่าย ผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่น มามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา โดยบูรณาการใช้กับตามหลักไตรสิกขา ในการบริหารสถานศึกษา เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

2. ด้านการบริหารงบประมาณตามหลักไตรสิกขาการบริหารการศึกษาในสถานศึกษาจะบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายและนโยบายของสถานศึกษาใดๆ ก็ตามจะขึ้นอยู่กับการบริหารงบประมาณที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ และมีประสิทธิภาพสูงสุด ต้องคำนึงถึงหลักการในการบริหารงบประมาณ มีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดีในหลักการและขอบข่ายในการบริหารงาน ซึ่งต้องเกี่ยวข้องกับการจัดทำบัญชีโดยตรง ตั้งแต่การวางแผนในการจัดหาทรัพยากร การจัดทำงานงบประมาณ การจัดทำบัญชี และการจ่ายงบประมาณที่ได้รับ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการพิจารณาให้ความเห็นชอบ การตรวจสอบติดตาม ประเมินผล และรายงานให้คณะกรรมการการศึกษารับทราบอย่างโปร่งใส ต้องมีระบบการบริหารจัดการงานบุคคลที่ดี เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล51 โดยบูรณาการใช้

กับตามหลักไตรสิกขา ในการบริหารสถานศึกษา เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (ระทรงวงศีกษากิจการ, 2547)

3. ด้านการบริหารงานบุคคลตามหลักไตรสิกขา การบริหารการศึกษาในสถานศึกษาจะบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายและนโยบายของสถานศึกษาใดๆ ก็ตามจะขึ้นอยู่กับการบริหารทรัพยากรบุคคลที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ และมีประสิทธิภาพสูงสุด ต้องคำนึงถึงหลักการในการบริหารงานบุคคล มีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดีในหลักการและข้อบ่งชี้ในการบริหารงาน ซึ่งต้องเกี่ยวข้องกับบุคลากรโดยตรง ตั้งแต่การวางแผนอัตรากำลัง มีการกำหนดตำแหน่ง สรรหาและบรรจุแต่งตั้ง เสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ รักษาระเบียบวินัยข้าราชการ และการออกจากราชการ ต้องมีระบบการบริหารจัดการงานบุคคลที่ดี โดยบูรณาการใช้กับตามหลักไตรสิกขาในการบริหารสถานศึกษา เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (ยุกตนันท์ หวานฉ่ำ, 2555)

4. ด้านการบริหารงานทั่วไปตามหลักไตรสิกขา การบริหารการศึกษาในสถานศึกษาจะบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายและนโยบายของสถานศึกษาใดๆ ก็ตามจะขึ้นอยู่กับบริหารงานทั่วไปที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ และมีประสิทธิภาพสูงสุด เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบการบริหารองค์กรให้บริการบริหารงานอื่นๆ บรรลุตามมาตรฐาน คุณภาพ และเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและการอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบ มุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ส่งเสริมในการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามหลักการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยบูรณาการใช้กับตามหลักไตรสิกขา ในการบริหารสถานศึกษา เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (พระราชวรมนู (ประยุทธ์ ปยุตโต), 2528)

6. สรุป

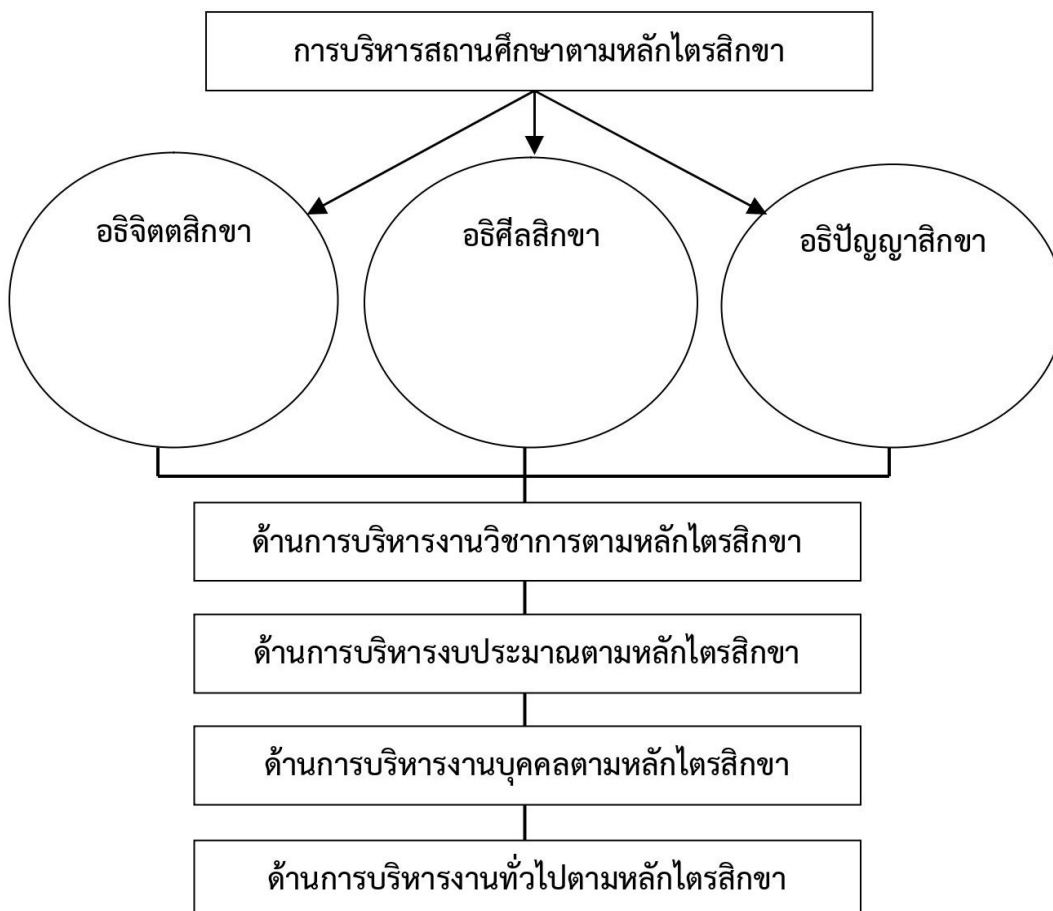
การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน นักวิชาการได้ให้ทรรศนะเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ว่า เราจะต้องเห็นตรงกันก่อนว่า คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา นั่นคือ คนเป็นตัวตั้งของการพัฒนาทั้งหลาย คนที่ได้รับการพัฒนาดีแล้วจะบรรลุถึงสภาวะที่เรียกว่ามนุษย์ที่สมบูรณ์ เมื่อคนชนิดนั้นไปอยู่จุดใดของสังคม เขาจะมีส่วนให้จุดนั้นพัฒนาไปด้วย กล่าวคือมนุษย์ที่สมบูรณ์จะช่วยพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ศาสนา และวัฒนธรรมต่อไป[3] ที่ผ่านมามหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดำรงได้มีแนวคิดในการนำเอาหลักไตรสิกขาในหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาไปใช้ดำเนินการจัดการศึกษาในรูปแบบโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ หลักการนำรูปแบบไตรสิกขาไปใช้ในการบริหารการศึกษาหลักการจัดตั้งต่อไปนี้ 1) สร้างปัจจัยแห่งสัมมาทิฐิ คือ ทรัพยากรทางการบริหารทุกๆ ด้าน เช่น ระบบบริหาร อาคารและสถานที่ หลักสูตร สื่อและแหล่งการเรียนรู้

อุปกรณ์การศึกษา สาธารณูปโภคพื้นฐานและสวัสดิการ บุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง งบประมาณ เป็นต้น ให้มีความพร้อมที่จะใช้การได้อย่างเต็มศักยภาพในทุกด้าน พร้อมทั้งทำความเข้าใจในกระบวนการดำเนินงานในทุกขั้นตอนอย่างถูกต้องจนเกิดเป็นสัมมาทิฐิ คือ เป็นความเห็นที่ถูกต้อง 2) กระบวนการฝึกตามหลักของไตรสิกขา คือ การเรียนการสอนโดยใช้ไตรสิกขา การสร้างบรรยากาศและปฏิสัมพันธ์ที่เป็นกัลยาณมิตร มีกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3) วัดและประเมินผลการใช้ไตรสิกขาในการบริหารจัดการศึกษา

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

แนวคิดการบริหารการศึกษาตามหลักไตรสิกขา วิธีคิดแบบนี้มีส่วนประกอบที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่ 1) สร้างปัจจัยแห่งสัมมาทิฐิ คือ ทรัพยากรทางการบริหารทุกๆ ด้านและสร้างสัมมาทิฐิให้เกิดขึ้นก่อน 2) กระบวนการฝึกตามหลักของไตรสิกขา คือ การเรียนการสอนโดยใช้ไตรสิกขา การสร้างบรรยากาศและปฏิสัมพันธ์ที่เป็นกัลยาณมิตร มีกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3) วัดและประเมินผลการใช้หลักไตรสิกขาในการบริหารจัดการศึกษา เพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้นกับตัวผู้เรียนและศึกษาผลที่เกิดขึ้นกับชุมชนไปด้วยพร้อมกัน การบริหารสถานศึกษาโดยนำเอาหลักไตรสิกขา ซึ่งเป็นข้อที่จะต้องศึกษา ข้อปฏิบัติที่เป็นหลักการสำหรับศึกษาคือฝึกหัด อบรมกาย วาจา จิตใจและปัญญาให้ยิ่งขึ้นไปจนบรรลุจุดหมายสูงสุด คือ พระนิพพาน และมีความหมายคล้ายคำว่า “ภาวนา” ซึ่งแปลว่า การทำให้เกิด การทำให้มีให้เป็น การทำให้เจริญ การเพิ่มพูนการอบรม หรือฝึกอบรม เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้การบริหารสถานศึกษาเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขา (2) ด้านการบริหารงบประมาณตามหลักไตรสิกขา (3) ด้านการบริหารงานบุคคลตามหลักไตรสิกขา และ (4) ด้านการบริหารงานทั่วไปตามหลักไตรสิกขา ซึ่งสรุปเป็นแผนภาพองค์ความรู้ได้ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). *กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา* พ.ศ. 2550. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2547). *พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ* พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 มาตรา 6. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

- จันทรานี สงวนนาม. (2536). เอกสารประกอบการสอนบรรยายหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง. กรุงเทพฯ: ม.ป.ส.
- ทิพย์พัศ คลังแสง. (2556). การบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้อำนวยการสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์. (ปริญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). (2542). พุทธวิธีการสอน. กรุงเทพฯ: เบิกมาน.
- พระพุทโธมหาราช. (2538). วิสุทธิมรรคแปล ภาค 1 ตอน 1. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: มหามกุฏราชวิทยาลัย.
- พระราชวรมนี (ประยุทธ์ ปยุตโต). (2528). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม. กรุงเทพฯ: ตำนานสุทธาการพิมพ์.
- พุทธทาสภิกขุ. (2549). การศึกษาสมบูรณ์แบบ: คือวงกลมที่คุ้มครองโลกถึงที่สุด. กรุงเทพฯ: อุษากการพิมพ์.
- ยุกตนันท์ หวานฉ่ำ. (2555). การบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน ในอำเภอคลองหลวงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2546). การบริหารการศึกษา หลักการ ทฤษฎี หน้าที่ ประเด็นและบทวิเคราะห์. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ. (2552). คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- Mondy, R. W. & Noe, R. M. (2005). *Human Resource Management*. (9th ed.). Upper, Saddle River, NJ: Prentice-Hall.

ກາດຜນວກ

คำสั่งมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตขอนแก่น
ที่ 97/2567

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ 6 และระดับนานาชาติ ครั้งที่ 4
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

เพื่อให้การดำเนินงานโครงการประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 6 และระดับนานาชาติ ครั้งที่ 4 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น เรื่อง “พุทธนวัตกรรมเพื่อการสร้างสังคมสันติสุขอย่างยั่งยืน” ในวันที่ 27 เดือนมีนาคม พ.ศ. 2567 เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

อาศัยอำนาจตามความมาตรา 30 ของพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. 2540 จึงแต่งตั้งผู้มีรายนามต่อไปนี้เป็นคณะกรรมการดำเนินงานการประชุมวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น โดยมีหน้าที่รับผิดชอบดังต่อไปนี้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

พระธรรมวัชรบัณฑิต, ศ.ดร.	อธิการบดี	ประธานกรรมการ
พระพรหมวัชรเมธี	เจ้าคณะภาค 9	รองประธานกรรมการ
พระเทพวิสุทธิคุณ, ดร.	เจ้าคณะจังหวัดขอนแก่น	รองประธานกรรมการ
พระราชวัชรสารบัณฑิต รศ.ดร.	รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา	รองประธานกรรมการ
พระเทพปวรเมธี, รศ. ดร	รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร	รองประธานกรรมการ
พระเทพเวที, รศ.ดร.	รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต	รองประธานกรรมการ
พระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิกโร, รศ.ดร	รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ	รองประธานกรรมการ
พระมหาสุรศักดิ์ ปัจจนุตเสนโน, ผศ.ดร.	รองอธิการบดีฝ่ายต่างประเทศ	รองประธานกรรมการ
พระมหาชานาญ มหาชาโน, ดร.	รองอธิการบดีฝ่ายประชาสัมพันธ์	รองประธานกรรมการ
พระราชพัฒน์วัชรบัณฑิต, รศ.ดร.	รองอธิการบดีวิทยาเขตขอนแก่น	รองประธานกรรมการ
รศ.ดร.สุรพล สุธะพรหม	รองอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป	รองประธานกรรมการ
พระสุธีรัตนบัณฑิต, รศ.ดร.	คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย	กรรมการ
พระเมธีวราญาณ, ผศ.ดร.	คณบดีคณะพุทธศาสตร์	กรรมการ
พระอุดมสิทธินายก, รศ.ดร.	คณบดีคณะสังคมศาสตร์	กรรมการ
พระครูสังวรรักษ์เอกภัทร อภินโน, รศ.ดร.	คณบดีคณะมนุษยศาสตร์	กรรมการ

พระมหากษัตริย์ ปณฺทิตเมธี,ดร.	คณบดีคณะครุศาสตร์	กรรมการ
พระธรรมวชิราจารย์	ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์มหาสารคาม	กรรมการ
พระสิริรัตนเมธี, ดร.	ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์เลย	กรรมการ
พระเมธีวชิราจารย์, ดร.	ผู้อำนวยการหน่วยวิทยบริการกาฬสินธุ์	กรรมการ
พระครูวาปีจันทคุณ, ผศ.ดร.	ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด	กรรมการ
ดร.สรินดา สายลุน	ที่ปรึกษารองอธิการบดีวิทยาเขตขอนแก่น	กรรมการ

มีหน้าที่ ดังนี้

1. ควบคุมดูแล ให้คำปรึกษา แนะนำในการดำเนินงาน
2. อำนวยความสะดวกในการจัดโครงการให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย

คณะกรรมการฝ่ายอำนวยการ

พระราชพัฒน์วชิรบัณฑิต, รศ.ดร.	รองอธิการบดีวิทยาเขตขอนแก่น	ประธานกรรมการ
พระอุดมปัญญาภรณ์, ดร.	ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายประชาสัมพันธ์และเผยแผ่	รองประธานกรรมการ
รศ.ดร.วิทยา ทองดี	ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป	รองประธานกรรมการ
ผศ.ดร.นิเทศ สันนหารี	ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ	รองประธานกรรมการ
พระครูศรีพุทธบัณฑิต, ผศ.ดร.	ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ	รองประธานกรรมการ
พระมหาพิสิฐ วิสิษฐปัญโญ, ดร.	ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น	รองประธานกรรมการ
นายคัทธินันท์ ศรีหาบงค์	รก.ผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขตขอนแก่น	กรรมการ
พระครูสมุห์ธีระพงษ์ นรินโท, ดร.	รก.ผู้อำนวยการส่วนงานบริหาร	กรรมการ
ดร.อมรรัตน์ เตชะนอก	ผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น	กรรมการ
นางจิตรดา แก้วมงคล	รก.ผู้อำนวยการส่วนคลังและทรัพย์สิน	กรรมการ
นายนิรุต ป้องสีดา	รก.ผู้อำนวยการส่วนสนับสนุนวิชาการ	กรรมการ
ผศ.ดร.สุรพล พรหมกุล	ผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต	กรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่: ควบคุมดูแล ให้คำปรึกษา อำนวยการ สั่งการติดต่อประสานงานอำนวยการกำกับดูแล ช่วยแก้ไขปัญห และอุปสรรคที่เกิดขึ้นแก่คณะกรรมการฝ่ายต่างๆ เพื่อให้งานดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยทุกประการ

คณะกรรมการฝ่ายอาคารสถานที่

รศ.ดร.วิทยา ทองดี	ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป	ประธานกรรมการ
นายคัทธินันท์ ศรีหาบงค์	ผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขตขอนแก่น	รองประธานกรรมการ
พระบุญ วรบุญโญ	นักจัดการงานทั่วไป	กรรมการ
นางวาท เก่งโชน	นักการภารโรง	กรรมการ
นางสำภา ร้อยพรหม	นักการภารโรง	กรรมการ

นางคำทอง เคนหนู	นักการภารโรง	กรรมการ
นางศิริวัฒน์ พาพรม	นักการภารโรง	กรรมการ
นางบังใบ ไยแก้ว	นักการภารโรง	กรรมการ
นางสมปอง สิมารักษ์	นักการภารโรง	กรรมการ
นางลำไผ่ บุริจันทร์	นักการภารโรง	กรรมการ
นางชลีพร นางหนองตุม	นักการภารโรง	กรรมการ
นางสมพร ปรัชญา	นักการภารโรง	กรรมการ
นายสุรพร ตุ่นป่า	นักวิชาการศึกษา	กรรมการ
นายธรรม สี่ผาย	นายช่างเทคนิค	กรรมการ
นายหนูพันธ์ ประสมพล	นักจัดการงานทั่วไป	กรรมการ
นายสุพัฒน์ วรณญาติ	คนสวน	กรรมการ
นายมนี ศรีสะอาด	พนักงานรักษาความปลอดภัย	กรรมการ
องค์การนิสิตวิทยาเขตขอนแก่น		กรรมการ
สโมสรนิสิตวิทยาเขตขอนแก่น		กรรมการ
พระครูสมุทรธีระพงษ์ นรินโท, ดร.	ผู้อำนวยการส่วนงานบริหาร	กรรมการและเลขานุการ
พระภาณุวัฒน์ จันทวฑฒโน	อาจารย์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
นายตะวัน พรหมบุตร	นักจัดการงานทั่วไป	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
นายปิยะพงษ์ คุ่มภัย	ช่างเทคนิค	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
นายสุทธิรักษ์ ตาพล	นักจัดการงานทั่วไป	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
นายประดิษฐ์ ลังฆพงษ์	นายช่างเทคนิค	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

มีหน้าที่: ดังนี้

1. จัดสถานที่ประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ ประกอบด้วย
 - 1.1 ห้องประชุมใหญ่
 - 1.2 ห้องประชุมกลุ่มย่อย
 - 1.3 ห้องรับรองวิทยากร ผู้มีเกียรติ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ
2. จัดสถานที่รับประทานอาหารกลางวันและอาหารว่าง
3. ประดับตกแต่งห้องประชุมใหญ่และห้องประชุมย่อย

คณะกรรมการฝ่ายพิธีการ/พิธีกร

รศ.ดร.วิทยา ทองดี	ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป	ประธานกรรมการ
ผศ.ดร.นิเทศ สนั่นนารี	ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ	รองประธานกรรมการ
ผศ.ดร.นิรัช เรืองแสน	ผู้อำนวยการสถาบันภาษา วช.ขอนแก่น	รองประธานกรรมการ

ผศ.ดร.สุรพล พรหมกุล	ผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต	กรรมการ
อ.ดร.สุนทร สายคำ	ผู้อำนวยการหลักสูตร ค.ม.(พุทธบริหารฯ)	กรรมการ
ผศ.ดร.พชรกฤต ศรีบุญเรือง	เลขานุการหลักสูตร ค.ม.,ค.ด. (การสื่อสารภาษาไทย)	กรรมการ
อ.ดร.วิรัตน์ ทองภู	อาจารย์	กรรมการและเลขานุการ
อ.จิรวัดณ์ ลิทธิธรรม	อาจารย์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

มีหน้าที่: ดังนี้

1. จัดทำกำหนดการ
2. ลำดับพิธีการตามกำหนดการ
3. เป็นพิธีกรในการประชุม
4. กำกับดูแลด้านศาสนพิธี

คณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์และวิเทศสัมพันธ์

พระอุดมปัญญามรณ, ดร.	ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายประชาสัมพันธ์และเผยแผ่	ประธานกรรมการ
ผศ.ดร.สุรพล พรหมกุล	อาจารย์	รองประธานกรรมการ
ผศ.ดร.นิรัช เรืองแสง	ผู้อำนวยการสถาบันภาษา วช. ขอนแก่น	รองประธานกรรมการ
ผศ.ดร.พลเผ่า เพ็งวิภาศ	หัวหน้าสถานีวิทยุ	กรรมการ
ผศ.ดร.ชาญชัย สวดศรี	อาจารย์	กรรมการ
อ.ดร.วิรัตน์ ทองภู	อาจารย์	กรรมการ
พระอธิการไชยา ติคุชวิโร	นักจัดการงานทั่วไป	กรรมการ
นายสุนทร เสนาสุข	นักวิชาการศึกษา	กรรมการ
นายนิรันดร์ เลิศวีรพล	นักวิชาการคอมพิวเตอร์	กรรมการ
พ.อ.ทองดี ทองลั่น	นักประชาสัมพันธ์	กรรมการ
นายสุทธิพงษ์ อุพลเกียรติ	นักจัดการงานทั่วไป	กรรมการและเลขานุการ
นายอภิวัฒน์ สาระบัน	นักวิชาการโสตทัศนศึกษา	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

มีหน้าที่: ดังนี้

1. จัดส่งหนังสือเชิญนักวิชาการทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ
2. ประสานงานสถาบันอุดมศึกษาทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ
3. จัดทำโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์
4. ออกแบบและจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ตามจุดต่างๆ
5. จัดทำป้ายวิทยากรในห้องประชุมใหญ่และห้องประชุมย่อย
6. จัดทำป้ายคัดเอาท์บนเวที
7. ออกแบบประชาสัมพันธ์ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

8. นำบทความวิจัยเผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์
9. ควบคุมระบบการสื่อสารทั้งในห้องประชุมใหญ่และประชุมย่อย
10. จัดทำวีดิทัศน์แนะนำมหาวิทยาลัยทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
11. บันทึกภาพนิ่ง/วิดีโอ/เสียง ตลอดงาน

คณะกรรมการฝ่ายเอกสารวิชาการ

ผศ.ดร.นิเทศ สนั่นนารี	ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ	ประธานกรรมการ
พระครูภาวนาโพธิคุณ, รศ.ดร.	ผู้อำนวยการหลักสูตร พธ.ม., พธ.ด.(ปรัชญา)	รองประธานกรรมการ
พระครูปริยัติพัฒนบัณฑิต, รศ.ดร.	ผู้อำนวยการหลักสูตร พธ.ม., พธ.ด. (พระพุทธศาสนา)	รองประธานกรรมการ
พระครูสุธีศัมมภิระญาณ, วิ. รศ.ดร.	อาจารย์	กรรมการ
พระครูศรีปริยัติบัณฑิต, ผศ.ดร.	ผู้อำนวยการหลักสูตร พธ.บ.(ปรัชญา)	กรรมการ
รศ.ดร.ดิปติ มหันตะ	อาจารย์	กรรมการ
ผศ.ดร.นิรัช เรืองแสน	ผู้อำนวยการสถาบันภาษา วช. ขอนแก่น	กรรมการ
ผศ.ดร.สุวิน ทองปั้น	อาจารย์	กรรมการ
ผศ.ดร.จรัส ลีกา	อาจารย์	กรรมการ
ผศ.ดร.จักรพรรณ วงศ์พรพจน์	อาจารย์	กรรมการ
ผศ.ดร.ประกอบ มีโคตรทอง	อาจารย์	กรรมการ
ผศ.ดร.ชาญชัย ฮวดศรี	อาจารย์	กรรมการ
อ.ดร.สมควร นามสีฐาน	อาจารย์	กรรมการ
อ.ดร.สุธิพงษ์ สวัสดิ์ทา	อาจารย์	กรรมการ
อ.ชยันต์ บุญพิโย	อาจารย์	กรรมการ
ผศ.ดร.สุรพล พรมกุล	ผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต	กรรมการและเลขานุการ
นางสาวสาริกา ไสวงาม	นักจัดการงานทั่วไป	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
นางสาวมารีสา ไสวงาม	นักจัดการงานทั่วไป	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
นางสาวอนุดิตา บุญตะวัน	นักจัดการงานทั่วไป	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

มีหน้าที่ ดังนี้

1. จัดทำต้นฉบับบทความ
2. ประสานงานกับผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรองบทความ และส่งบทความให้ตรวจสอบ
3. ประสานงานกับเจ้าของบทความ เพื่อส่งบทความให้แก้ไข
4. จัดเตรียมบทความที่แก้ไขแล้วเพื่อนำเข้าห้องประชุมกลุ่มย่อย
5. จัดทำข้อสรุปของแต่ละบทความที่ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาแล้วให้กับเจ้าของบทความได้แก้ไข
6. จัดทำรายงานสืบเนื่องจากการประชุม (Proceeding)

7. แปลเอกสารทางวิชาการและเอกสารการประชุมในระดับนานาชาติ

คณะกรรมการประจำห้องประชุมกลุ่มย่อย

ห้องประชุมย่อยที่ 1 ห้อง B 202 ชั้น 2 อาคารบัณฑิตศึกษา สมเด็จพระพุทธมามาจารย์ (สนิท ชวณมหาปัญญามหาเถร)

: พุทธนวัตกรรมทางศาสนา/ปรัชญาเพื่อการสร้างสังคมสันติสุขอย่างยั่งยืน

ผู้ทรงคุณวุฒิ

1. พระครูภาวนาโพธิคุณ, รศ.ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วช.ขอนแก่น	ประธานกรรมการ
2. รศ.ดร.สัญญา สะสอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่	กรรมการ
3. ผศ.ดร.ประภาส แก้วเกตุพงษ์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	กรรมการ
4. ผศ.ดร.สุวิน ทอปปัน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วช.ขอนแก่น	เลขานุการ
5. พระสมภาร ฐิตญาโณ, ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วช.ขอนแก่น	ผู้ช่วยเลขานุการ
6. ผศ.ดร.จักรพรรธน์ วงศ์พรพจน์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วช.ขอนแก่น	พิธีกร
7. นายจักรี มาป้อง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วช.ขอนแก่น	เทคโนโลยีสารสนเทศ

ห้องประชุมย่อยที่ 2 ห้อง B 203 ชั้น 2 อาคารบัณฑิตศึกษา สมเด็จพระพุทธมามาจารย์ (สนิท ชวณมหาปัญญามหาเถร)

: พุทธนวัตกรรมทางศาสนา/ปรัชญาเพื่อการสร้างสังคมสันติสุขอย่างยั่งยืน

ผู้ทรงคุณวุฒิ

1. พระครูปริยัติพัฒนบัณฑิต, รศ.ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วช.ขอนแก่น	ประธานกรรมการ
2. รศ.ดร.ธีระพงษ์ มีไธสง	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	กรรมการ
3. ผศ.ดร.วิเชียร แสนมี	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	กรรมการ
4. ผศ.ดร.จรัส ลีกา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วช.ขอนแก่น	เลขานุการ
5. พระมหาสำรอง สญญาโต, ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วช.ขอนแก่น	ผู้ช่วยเลขานุการ
6. ผศ.ดร.ประกอบ มีโคตรทอง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วช.ขอนแก่น	พิธีกร
7. นายชัยรัตน์ มาสอน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วช.ขอนแก่น	เทคโนโลยีสารสนเทศ

ห้องประชุมย่อยที่ 3 ห้อง B 204 ชั้น 2 อาคารบัณฑิตศึกษา สมเด็จพระพุทธมามาจารย์ (สนิท ชวณมหาปัญญามหาเถร)

: พุทธนวัตกรรมทางศาสนา/ปรัชญาเพื่อการสร้างสังคมสันติสุขอย่างยั่งยืน

ผู้ทรงคุณวุฒิ

1. พระเมธีวัชรารักษ์, รศ.ดร.	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วช.ร้อยเอ็ด	ประธานกรรมการ
2. รศ.ดร.ประพันธ์ ศุภษร	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	กรรมการ
3. พระครูศรีพุทธินันท์, ผศ.ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วช.ขอนแก่น	กรรมการ
4. พระมหาณัฐพันธ์ สุทนต์วิภาณี, ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วช.ขอนแก่น	เลขานุการ
5. พระมหาสุทธิดิล จิตตปัญโญ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วช.ขอนแก่น	ผู้ช่วยเลขานุการ
6. อ.ดร.สุนทร สายคำ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วช.ขอนแก่น	พิธีกร
7. นางสาวรุ่งนภา โยนต์ัน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วช.ขอนแก่น	เทคโนโลยีสารสนเทศ

ห้องประชุมย่อยที่ 4 ห้อง B 205 ชั้น 2 อาคารบัณฑิตศึกษา สมเด็จพระพุทธมหาราช (สนธิ ชวนมหาปัญญามหาเถร)

: พุทธนวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อการสร้างสังคมสันติสุขอย่างยั่งยืน

ผู้ทรงคุณวุฒิ

1. รศ.ดร.อิศรา ก้านจักร	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	ประธานกรรมการ
2. พระมหาศุภชัย สุภกิจโจ, ผศ.ดร.	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วช.อีสาน	กรรมการ
3. พระครูสังฆรักษ์จักรกฤษ ฐิริปัญโญ, ผศ.ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	กรรมการ
4. อ.พันทิวา ทับภูมิ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วช.ขอนแก่น	เลขานุการ
5. อ.กนกวรรณ ประจันตะเสน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วช.ขอนแก่น	ผู้ช่วยเลขานุการ
6. ผศ.อนุสรณ์ นางทะราช	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วช.ขอนแก่น	พิธีกร
7. นางสาวแพรวพรรณ ประจักษ์โก	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วช.ขอนแก่น	เทคโนโลยีสารสนเทศ

ห้องประชุมย่อยที่ 5 ห้อง B 302 ชั้น 3 อาคารบัณฑิตศึกษา สมเด็จพระพุทธมหาราช (สนธิ ชวนมหาปัญญามหาเถร)

: พุทธนวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อการสร้างสังคมสันติสุขอย่างยั่งยืน

ผู้ทรงคุณวุฒิ

1. รศ.ดร.วิทยา ทองดี	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วช.ขอนแก่น	ประธานกรรมการ
2. รศ.ดร.สิทธิพล อาจอินทร์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	กรรมการ
3. ผศ.ดร.ชุตินันต์ สະສ່ອງ	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่	กรรมการ
4. ผศ.ดร.พชรกฤต ศรีบุญเรือง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วช.ขอนแก่น	เลขานุการ
5. พระครูวินัยธรวรุฒิ เตชะมุโม, ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วช.ขอนแก่น	ผู้ช่วยเลขานุการ
6. อ.ดร.วิรัตน์ ทองภู	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วช.ขอนแก่น	พิธีกร
7. นางสาวดารณี ปะเตชะกัง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วช.ขอนแก่น	เทคโนโลยีสารสนเทศ

ห้องประชุมย่อยที่ 6 ห้อง B 303 ชั้น 3 อาคารบัณฑิตศึกษา สมเด็จพระพุทธมหาราช (สนธิ ชวนมหาปัญญามหาเถร)

: พุทธนวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อการสร้างสังคมสันติสุขอย่างยั่งยืน

ผู้ทรงคุณวุฒิ

1. รศ.ดร.สมชัย ศรีนอก	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	ประธานกรรมการ
2. รศ.ดร.มณฑา ชุ่มสุคนธ์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	กรรมการ
3. อ.ดร.เอกชาติ สุขเสน	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วช.อีสาน	กรรมการ
4. พระครูปลัดบุญช่วย โชติวิโส, ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วช.ขอนแก่น	เลขานุการ
5. นางฤดี แสงเดือนฉาย	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วช.ขอนแก่น	ผู้ช่วยเลขานุการ
6. พระมหาศรายุทธ สมนต์ปาสาทิโก	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วช.ขอนแก่น	พิธีกร
7. นางสาววิภาดา โคตรแก้ว	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วช.ขอนแก่น	เทคโนโลยีสารสนเทศ

ห้องประชุมย่อยที่ 7 ห้อง B 304 ชั้น 3 อาคารบัณฑิตศึกษา สมเด็จพระพุทธมหาราช (สนธิ ชวนมหาปัญญามหาเถร)

: พุทธนวัตกรรมทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์เพื่อการสร้างสังคมสันติสุขอย่างยั่งยืน

ผู้ทรงคุณวุฒิ

1. รศ.ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	ประธานกรรมการ
2. ผศ.ดร.สถาพร แสงสุโพธิ์	มหาวิทยาลัยแม่โจ้	กรรมการ
3. ผศ.ดร.วิกรม บุญนุ่น	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย	กรรมการ
4. อ.ดร.ยิ่งสรรค์ หาพา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วช.ขอนแก่น	เลขานุการ
5. อ.สมพร ศิริพันธ์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วช.ขอนแก่น	ผู้ช่วยเลขานุการ
6. ผศ.ดร.กาญจนาภรณ์ ปุณัณรมย์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วช.ขอนแก่น	พิธีกร
7. นายพัฒนพงษ์ หนองน้ำ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วช.ขอนแก่น	เทคโนโลยีสารสนเทศ

ห้องประชุมย่อยที่ 8 ห้อง B 305 ชั้น 3 อาคารบัณฑิตศึกษา สมเด็จพระพุทธาจารย์ (สนิท ชวนมहाปญฺญมहाเถร)

: พุทธนวัตกรรมทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์เพื่อการสร้างสังคมสันติสุขอย่างยั่งยืน

ผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ผศ.ดร.สุริยะจรัส เตชะตันมื่นสกุล	มหาวิทยาลัยแม่โจ้	ประธานกรรมการ
2. ผศ.ดร.วรวีทย์ นพแก้ว	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์	กรรมการ
3. อ.ดร.ชาญชัย ฤทธิร่วม	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย	กรรมการ
4. อ.ดร.สุธิพงษ์ สวัสดิ์ทา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	เลขานุการ
5. อ.ดร.พงษ์นรินทร์ อุทัยกาญจนกุล	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วช.ขอนแก่น	ผู้ช่วยเลขานุการ
6. พระมหากิตติ กิตติเมธี	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วช.ขอนแก่น	พิธีกร
7. อ.บุญส่ง นาแสง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วช.ขอนแก่น	เทคโนโลยีสารสนเทศ

ห้องประชุมย่อยที่ 9 ห้อง B 402 ชั้น 4 อาคารบัณฑิตศึกษา สมเด็จพระพุทธาจารย์ (สนิท ชวนมहाปญฺญมहाเถร)

: พุทธนวัตกรรมทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์เพื่อการสร้างสังคมสันติสุขอย่างยั่งยืน

ผู้ทรงคุณวุฒิ

1. รศ.ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	ประธานกรรมการ
2. ผศ.ดร.ไพศาล เครือแสง	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์	กรรมการ
3. ผศ.ดร.เกษภา ผาทอง	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	กรรมการ
4. ผศ.ดร.เรียงดาว ทวะชาลี	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วช.ขอนแก่น	เลขานุการ
5. อ.อภิณพ ฮาดภักดี	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วช.ขอนแก่น	ผู้ช่วยเลขานุการ
6. อ.ดร.สมควร นามสีฐาน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วช.ขอนแก่น	พิธีกร
7. นางสาวแพรทอง กัปโก	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วช.ขอนแก่น	เทคโนโลยีสารสนเทศ

ห้องประชุมย่อยที่ 10 ห้อง B 403 ชั้น 4 อาคารบัณฑิตศึกษา สมเด็จพระพุทธาจารย์ (สนิท ชวนมहाปญฺญมहाเถร)

: พุทธนวัตกรรมทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์เพื่อการสร้างสังคมสันติสุขอย่างยั่งยืน

ผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ผศ.ดร.อนุรัตน์ อนันทนาธร	มหาวิทยาลัยบูรพา	ประธานกรรมการ
2. ผศ.ดร.รัฐพล เย็นใจมา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	กรรมการ
3. อ.ดร.กาญจน์ชนิดาภา เมธีวรรณ	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์	กรรมการ
4. อ.ดร.ปณจิตร์ สุกุมลย์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วช.ขอนแก่น	เลขานุการ
5. อ.ดร.อินตอง ชัยประโคน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วช.ขอนแก่น	ผู้ช่วยเลขานุการ
6. พระสอนดำ วาฬสโท, ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วช.ขอนแก่น	พิธีกร
7. นางรพีพร มณีวรรณ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วช.ขอนแก่น	เทคโนโลยีสารสนเทศ

ห้องประชุมย่อยที่ 11 ห้อง B 404 ชั้น 4 อาคารบัณฑิตศึกษา สมเด็จพระพุฒาจารย์ (สนิท ชวนมहाปญฺญมหาเถร)

: พุทธนวัตกรรมทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์เพื่อการสร้างสังคมสันติสุขอย่างยั่งยืน

ผู้ทรงคุณวุฒิ

1. รศ.ดร.กตัญญู แก้วหานาม	มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์	ประธานกรรมการ
2. ผศ.ดร.สิริศักดิ์ อาจวิชัย	มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ	กรรมการ
3. อ.ดร.อารีย์ บินประทาน	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่	กรรมการ
4. อ.ทรงพล โชติกเวชกุล	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วช.ขอนแก่น	เลขานุการ
5. พระโมฏิกานนิก นริสโร	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วช.ขอนแก่น	ผู้ช่วยเลขานุการ
6. พระมหาอริวัฒน์ ภัทรทวี	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วช.ขอนแก่น	พิธีกร
7. นางสาวกัญติศา ศรีเสนา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วช.ขอนแก่น	เทคโนโลยีสารสนเทศ

ห้องประชุมย่อยที่ 12 ห้อง B 405 ชั้น 4 อาคารบัณฑิตศึกษา สมเด็จพระพุฒาจารย์ (สนิท ชวนมहाปญฺญมหาเถร)

: พุทธนวัตกรรมทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์เพื่อการสร้างสังคมสันติสุขอย่างยั่งยืน

ผู้ทรงคุณวุฒิ

1. รศ.ดร.วินิจ ฝาเจริญ	มหาวิทยาลัยแม่โจ้	ประธานกรรมการ
2. ผศ.ดร.สมปอง สุวรรณภุมมา	มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ	กรรมการ
3. อ.ดร.โกมินทร์ ว่างอ่อน	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่	กรรมการ
4. อ.ดร.ธีรดนัย กัปโก	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วช.ขอนแก่น	เลขานุการ
5. นางสาวธิดารัตน์ วรจักร	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วช.ขอนแก่น	ผู้ช่วยเลขานุการ
6. อ.จิรวัดน์ สิทธิธรรม	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วช.ขอนแก่น	พิธีกร
7. นางประกายเพชร ชารินทร์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วช.ขอนแก่น	เทคโนโลยีสารสนเทศ

ระดับนานาชาติ

ห้องประชุมย่อยที่ 13 ห้องเขียวเตอร์ ชั้น 5 อาคารบัณฑิตศึกษา สมเด็จพระพุฒาจารย์ (สนิท ชวนมहाปญฺญมหาเถร)

ผู้ทรงคุณวุฒิ

1. รศ.ดร.สุพหล สุธะพรหม	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	ประธานกรรมการ
2. พระมหาสมบุญ วุฒิกโร, รศ.ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	กรรมการ
3. รศ.ดร.ไชยวัฒน์ เผือกคง	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี	กรรมการ

4. ผศ.ดร.บุญมี พรรษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	กรรมการ
5. ดร.เจฟฟี่ วิลสัน	สถาบันวิจัยพุทธศาสนา DIRI ซิดนีย์ ออสเตรเลีย	กรรมการ
6. อ.ดร.สรินญา มารศรี	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วช.ขอนแก่น	เลขานุการ
7. อ.สุริยา บุญยะรังค์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วช.ขอนแก่น	ผู้ช่วยเลขานุการ
8. ผศ.ดร.นิรัช เรืองแสน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วช.ขอนแก่น	พิธีกร
9. นายบัลลังก์ ศรีบุญเรือง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วช.ขอนแก่น	เทคโนโลยีสารสนเทศ

มีหน้าที่ ดังนี้

1. ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้องของบทความ วิพากษ์ ให้ข้อเสนอแนะตามความเหมาะสม แก่ผู้นำเสนอบทความ และทำการประเมินบทความ
2. เลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการ มีหน้าที่ดังนี้
 - 2.1 ประสานงานผู้ทรงคุณวุฒิประจำห้องประชุมกลุ่มย่อย
 - 2.2 ประสานงานผู้นำเสนอบทความประจำห้องประชุมกลุ่มย่อย
 - 2.3 เตรียมเอกสารลงเวลา ใบสำคัญรับเงิน สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้ทรงคุณวุฒิและเอกสารลงเวลาของผู้นำเสนอบทความ
 - 2.4 เตรียมบทความให้กับผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน
 - 2.5 เตรียมเกียรติบัตรของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้นำเสนอบทความ
3. พิธีกร มีหน้าที่ ดังนี้
 - 3.1 ดำเนินรายการเพื่อให้การวิพากษ์บทความเป็นไปตามลำดับ
 - 3.2 กำกับเวลา คือ ให้เวลานำเสนอบทความละ 10 นาที และรับการวิพากษ์บทความละ 5 นาที โดยมีป้ายกำกับเวลา
4. เทคโนโลยีสารสนเทศ มีหน้าที่ ดังนี้
 - 4.1 เตรียมความพร้อมของห้องประชุมกลุ่มย่อย คือ จัดโต๊ะสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ จัดโต๊ะสำหรับผู้นำเสนอบทความ และผู้เข้าร่วมงาน
 - 4.2 จัดเตรียมเครื่องเสียง ไมโครโฟน คอมพิวเตอร์/โน้ตบุค ใช้ระบบการประชุมแบบออนไลน์ โปรเจ็คเตอร์ จอโปรเจ็คเตอร์ ให้พร้อมใช้งาน
 - 4.3 รวบรวมไฟล์ PPT จากผู้นำเสนอบทความแล้วจัดเก็บในคอมพิวเตอร์/โน้ตบุค เตรียมนำเสนอ
 - 4.4 เปิดไฟล์ PPT นำเสนอตามลำดับตั้งแต่คนแรกถึงคนสุดท้าย

คณะกรรมการฝ่ายปฏิบัติ

งานต้อนรับที่ท่าอากาศยานขอนแก่น

รศ.ดร.วิทยา ทองดี	ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป	ประธานกรรมการ
ผศ.ดร.นิเทศ สนั่นนารี	ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ	รองประธานกรรมการ
พระมหาพิสิฐ วิสิษฐปัญโญ, ดร.	ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น	กรรมการ

พระครูศรีพุทธิบัณฑิต, ผศ.ดร.	ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ	กรรมการ
พระครูสมุทรธีระพงษ์	ผู้อำนวยการส่วนงานบริหาร	กรรมการ
ผศ.ดร.สุวิน ทอปปัน	อาจารย์	กรรมการ
ผศ.ดร.จรัส ลีกา	อาจารย์	กรรมการ
อ.ดร.สุนทร สายคำ	อาจารย์	กรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่: ดังนี้

1. ต้อนรับและอำนวยความสะดวกวิทยากร และผู้ทรงคุณวุฒิ
2. จัดหารถรับ-ส่ง วิทยากรและผู้ทรงคุณวุฒิระหว่างมหาวิทยาลัยกับสนามบิน

งานต้อนรับที่ห้องประชุมชั้น 2 อาคารเฉลิมพระชนมพรรษา 80 พรรษา

รศ.ดร.วิทยา ทองดี	ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป	ประธานกรรมการ
ผศ.อนุสรณ์ นางทะราช	ประธานหลักสูตร ค.บ. (การสอนสังคมศึกษา)	รองประธานกรรมการ
พระครูสุนทรกิตติธรรมคุณ	นักจัดการงานทั่วไป	กรรมการ
นางจิตรลดา แก้วมงคล	ผู้อำนวยการส่วนคลังและทรัพย์สิน	กรรมการ
นางสุพัตรา นาทัน	นักวิชาการการเงินและบัญชี ชำนาญการ	กรรมการ
นางศุภินิษฐา งามสง่า	นักวิชาการการเงินและบัญชี ชำนาญการ	กรรมการ
นางสาวปิยะนุช ไทยทองกลาง	นักวิชาการการเงินและบัญชี	กรรมการ
นางสาวยุภาพร เงามะเขษ	นักวิชาการการเงินและบัญชี	กรรมการ
นางสาวสุติพร ไยแก้ว	นักวิชาการการเงินและบัญชี	กรรมการ
คณะกรรมการสโมสรนิสิต		กรรมการ
ผศ.ดร.เรียงดาว ทวะชาลี	อาจารย์	กรรมการและเลขานุการ
นางสาวสุภาณดา เทนอิสสระ	นักวิชาการศึกษา	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
นางสาวดารณี ปะเตชะกัง	นักวิชาการศึกษา	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
นางวิภาดา โคตรแก้ว	นักจัดการงานทั่วไป	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
นางสาวแพรวพรรณ ประจักษ์โก	นักจัดการงานทั่วไป	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

มีหน้าที่: ดังนี้

1. กำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติในการต้อนรับ
2. กำกับติดตามประเมินผลกลุ่มงานต่างๆ ในฝ่ายปฏิบัติ
3. ประสานงานกับฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

งานนำดื่ม รับผิดชอบนำดื่ม-อาหารว่าง อาคารหอประชุมชั้น 2 อาคารเฉลิมพระชนมพรรษา 80 พรรษา

ดูแลพระสงฆ์

นายจักรี มาป้อง

พระณัฏฐนิชา อติภทโท/บุปผารัตน์

พระมหารัชพล รตนจิตโต/สมภักดิ์

สามเณรกิตติพงษ์ ก้อนเงิน

พระมหากิตติพงษ์ กิตติโสภโณ

พระมหารัชชานนท์ รตนรสี/บุราณราช

พระมหาธีรยุทธ ธีรเมธี

พระมหาทินกร ทินนโร/ยางสี

พระมหายุทธพงษ์ ธมฺมวาทิ/สายสิม

สามเณรสุนิชา จิตรแสง

สามเณรเกรียงไกร โพธิ์ชัย

พระกัญจน์ธนต์ แมนวิเศษ

พระชาตรี ขนฺติจิตโต/ศรีจำปา

พระปานชัย กิตติภทโท/สีแก้ว

พระพงศธร เขมโก/พิมโกทา

สามเณรณชัย สุริยะ

ดูแลผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เข้าร่วมประชุมฆราวาส

นายจักรี มาป้อง

นายชาคริส เลแก้ว

นายเมฆนรินทร์ ชูกิส

นางสาวกณดิชา เกตรา

นางสาวศรียุญา โพธิ์ศรี

นางสาววิรัชรอง ทาปลัด

นางสาวกาญจนา สมศรีษะ

นายสารัช โพธิ์ทอง

นายธนดล ประทุมชัย

นางสาวสุภาวดี ขำกรม

นางสาวอภิญา พิลาดิ

ดูแลห้องประชุมกลุ่มย่อย

ห้องประชุมกลุ่มย่อยที่ 1 ห้อง B 202 ชั้น 2 อาคารบัณฑิตศึกษา สมเด็จพระพุทธมหาราช (สนธิ ชวณหาทาปญญมหาเถร)

พระณัฏฐนิชา อติภทโท/บุปผารัตน์

นายชาคริส เลแก้ว

ห้องประชุมกลุ่มย่อยที่ 2 ห้อง B 203 ชั้น 2 อาคารบัณฑิตศึกษา สมเด็จพระพุทธมหาราช (สนธิ ชวณหาทาปญญมหาเถร)

นักวิชาการศึกษา

รองนายกองค์การบริหารนิสิต

รองนายกองค์การบริหารนิสิต

หัวหน้าฝ่ายวิชาการ

หัวหน้าฝ่ายประชาสัมพันธ์

หัวหน้าฝ่ายนิสิตสัมพันธ์

หัวหน้าฝ่ายปฎิคม

ผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายวิชาการ

ผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายประชาสัมพันธ์

ผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายนิสิตสัมพันธ์

ผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายกิจกรรม

ผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายกิจกรรมเยาวชน

ผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายทะเบียน

ผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายปฎิคม

หัวหน้าฝ่ายเลขานุการ

ผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายเลขานุการ

นักวิชาการศึกษา

นายไชยวัฒน์ ชาสาท

นายอานนท์ ภูชา

นางสาวกรรณิการ์ เจนญูใจ

นางสาวชนิศา โพธิ์ศรี

นางสาวอรดี ดอนหันรักษา

นางสาวศรัณย์ภัคร แดงน้อย

นายวิษุฒม์ งามปัญญา

นางสาวศุภวรรณ อเวลา

นางสาวนิโลบล บุญเลิศผล

นางสาวพิมพ์พิสุทธิ์ เหลาทอง

พระมหารัษฎพล รตนจิตโต/สมภักดิ์ นายไชยวัฒน์ ชำฮาด
ห้องประชุมกลุ่มย่อยที่ 3 ห้อง B 204 ชั้น 2 อาคารบัณฑิตศึกษา สมเด็จพระพุทธาจารย์ (สนิท ชวณมहाปญญาเถระ)
 พระมหาภิกขิตติพงษ์ กิตติโสภโณ นายเมฆนรินทร์ ชูกริส
ห้องประชุมกลุ่มย่อยที่ 4 ห้อง B 205 ชั้น 2 อาคารบัณฑิตศึกษา สมเด็จพระพุทธาจารย์ (สนิท ชวณมहाปญญาเถระ)
 พระมหารัษฎานนท์ รตนรสี/บุราณราช นายอานนท์ ภูษา
ห้องประชุมกลุ่มย่อยที่ 5 ห้อง B 302 ชั้น 3 อาคารบัณฑิตศึกษา สมเด็จพระพุทธาจารย์ (สนิท ชวณมहाปญญาเถระ)
 นางสาวกัณติชา เกตรา นางสาวกรรณิการ์ เจนบุญใจ
ห้องประชุมกลุ่มย่อยที่ 6 ห้อง B 303 ชั้น 3 อาคารบัณฑิตศึกษา สมเด็จพระพุทธาจารย์ (สนิท ชวณมहाปญญาเถระ)
 นางสาวศรีธัญญา โพธิ์ศรี นางสาวชนิศา โพธิ์ศรี
ห้องประชุมกลุ่มย่อยที่ 7 ห้อง B 304 ชั้น 3 อาคารบัณฑิตศึกษา สมเด็จพระพุทธาจารย์ (สนิท ชวณมहाปญญาเถระ)
 นางสาววิรังรอง ทาปลัด นางสาวอรดี ดอนหันรักษา
ห้องประชุมกลุ่มย่อยที่ 8 ห้อง B 305 ชั้น 3 อาคารบัณฑิตศึกษา สมเด็จพระพุทธาจารย์ (สนิท ชวณมहाปญญาเถระ)
 นางสาวกาญจนา สมศรีชะ นางสาวศรัณย์ภัคร แดงน้อย
ห้องประชุมกลุ่มย่อยที่ 9 ห้อง B 402 ชั้น 4 อาคารบัณฑิตศึกษา สมเด็จพระพุทธาจารย์ (สนิท ชวณมहाปญญาเถระ)
 นายสารัช โพธิ์ทอง นายวิษุฒม์ งามปัญญา
ห้องประชุมกลุ่มย่อยที่ 10 ห้อง B 403 ชั้น 4 อาคารบัณฑิตศึกษา สมเด็จพระพุทธาจารย์ (สนิท ชวณมहाปญญาเถระ)
 นายชนดล ประทุมชัย นางสาวศุภวรรณ อเวลา
ห้องประชุมกลุ่มย่อยที่ 11 ห้อง B 404 ชั้น 4 อาคารบัณฑิตศึกษา สมเด็จพระพุทธาจารย์ (สนิท ชวณมहाปญญาเถระ)
 นางสาวสุภาวดี ขำกรม นางสาวนิโลบล บุญเลิศผล
ห้องประชุมกลุ่มย่อยที่ 12 ห้อง B 405 ชั้น 4 อาคารบัณฑิตศึกษา สมเด็จพระพุทธาจารย์ (สนิท ชวณมहाปญญาเถระ)
 นางสาวอภิญญา พิลาดี
ห้องประชุมกลุ่มย่อยที่ 13 ห้อง เขียวเตอร์ ชั้น 5 อาคารบัณฑิตศึกษา สมเด็จพระพุทธาจารย์ (สนิท ชวณมहाปญญาเถระ)
 นางสาวพิมพ์พิสุทธิ เหลาทอง

มีหน้าที่: ดังนี้

1. ต้อนรับผู้ทรงคุณวุฒิ-นักวิชาการ ผู้ร่วมประชุมสัมมนาทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ
2. บริการน้ำดื่ม-อาหารว่าง สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ-นักวิชาการ ผู้ร่วมประชุมทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

คณะกรรมการฝ่ายจัดทำของเข้าร่วม

ดร.อมรรัตน์ เตชะนอก	ผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น	ประธานกรรมการ
นางสาวพันทิwa ทับภูมิ	อาจารย์	กรรมการ
นายบัลลังก์ ศรีบุญเรือง	นักวิชาการศึกษา	กรรมการ
นางสาวอัญญาดา ตาเสาร์	นักวิชาการศึกษา	กรรมการ
นางสาวกาญจนา สมศรีชะ	นิสิต	กรรมการ

นางสาวศรัณย์ภัคร แดงน้อย	นิสิต	กรรมการ
นายสารัช โพธิ์ทอง	นิสิต	กรรมการ
นายวิษณุตม์ งามปัญญา	นิสิต	กรรมการ
นายชนดล ประทุมชัย	นิสิต	กรรมการ
นางสาวศุภวรรณ อเวลา	นิสิต	กรรมการ
นางสาวสุภาวดี ขำกรม	นิสิต	กรรมการ
นางสาวนิโลบล บุญเลิศผล	นิสิต	กรรมการ
นางสาวอภิญา พิลาดิ์	นิสิต	กรรมการ
นางสาวพิมพ์พิสุทธิ์ เหลาทอง	นิสิต	กรรมการ
นางประกายเพชร ชารินทร์	นักวิชาการศึกษา	กรรมการและเลขานุการ
นางสาวกัญธิชา ศรีเสนา	นักวิชาการศึกษา	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

มีหน้าที่: ดังนี้

1. จัดเตรียมกระเป๋าสสำหรับบรรจุเอกสาร วัสดุ
2. จัดหากระดาษ ปากกา สำหรับผู้เข้าประชุม
3. จัดของที่ระลึกสำหรับวิทยากร

คณะกรรมการฝ่ายการเงิน

นางจิตรลดา แก้วมงคล	ผู้อำนวยการส่วนการคลังและทรัพย์สิน	ประธานกรรมการ
นางสุพัตรา นาทัน	นักวิชาการการเงินและบัญชี ชำนาญการ	รองประธานกรรมการ
นางศุภนิษฐา งามสง่า	นักวิชาการการเงินและบัญชี ชำนาญการ	รองประธานกรรมการ
นางสาวยุภาพร เงาะเศษ	นักวิชาการการเงินและบัญชี	กรรมการ
นางสาวชุตีพร ไยแก้ว	นักวิชาการการเงินและบัญชี	กรรมการ
นางสาวปิยะนุช ไทยทองกลาง	นักวิชาการการเงินและบัญชี	กรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่: ดังนี้

1. ประสานงานกับฝ่ายต่างๆ ในการวางแผนงบประมาณ
2. ดำเนินการเกี่ยวกับการรับเงินค่าลงทะเบียน การเบิก-การจ่ายทุกหมวดรายการ
3. จัดเตรียมออกใบเสร็จค่าลงทะเบียนแก่ผู้เข้าร่วมประชุม
4. จัดซื้อจัดจ้างวัสดุที่เกี่ยวข้องกับการจัดประชุม

คณะกรรมการฝ่ายยานพาหนะและจราจร

นายศักดิ์รินทร์ ศรีหาบงค์	ร.ก.ผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขตขอนแก่น	ประธานกรรมการ
พระครูสมุห์ธีระพงษ์ นรินโท, ดร.	ร.ก.ผู้อำนวยการส่วนงานบริหาร	รองประธานกรรมการ
นายธนรัฐ อดทน	นักวิชาการศึกษา	กรรมการ

นายพัฒนพงษ์ หนองน้ำ	นักวิชาการศึกษา	กรรมการ
นายสุพัฒน์ วรรณญาติ	คนสวน	กรรมการ
นายมนี ศรีสะอาด	พนักงานรักษาความปลอดภัย	กรรมการ
นายตะวัน พรหมบุตร	นักจัดการงานทั่วไป	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
นายสุทธิรักษ์ ตาพล	นักจัดการงานทั่วไป	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
นายปิยะพงษ์ คุ่มภัย	ช่างเทคนิค	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
นายประดิษฐ์ สังฆพงษ์	นายช่างเทคนิค	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
นายสุรศักดิ์ ปักเหนือ	พนักงานขับรถ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

มีหน้าที่: ดังนี้

1. จัดเตรียมยานพาหนะและพนักงานขับรถให้พร้อมใช้ในการดำเนินงาน
2. จัดเตรียมป้ายบอกสถานที่จอดรถ
3. จัดรถรับส่งวิทยากร
4. ประสานงานรักษาความปลอดภัย อำนวยความสะดวกการจราจรและสถานที่จอดรถ

คณะกรรมการฝ่ายประเมินผล

ผศ.ดร.สุพล พรหมกุล	ผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต	ประธานกรรมการ
อ.ดร.ปภาเจติร สุกุมลย์	เลขานุการหลักสูตร ค.ม.(การสอนสังคมฯ)	รองประธานกรรมการ
อ.ดร.สมควร นามสีฐาน	เลขานุการหลักสูตร ค.ด.(การสอนสังคมฯ)	กรรมการ
อ.ดร.สุธิพงษ์ สวัสดิทา	เลขานุการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต	กรรมการ
อ.ดร.สิริบุญมา มารศรี	อาจารย์	กรรมการและเลขานุการ
อ.กนกวรรณ ประจันตะเสน	อาจารย์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
นางสาวสาริกา ไสวงาม	นักจัดการงานทั่วไป	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
นางสาวมาริสา ไสวงาม	นักจัดการงานทั่วไป	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
นางสาวอนุธิดา บุญตะวัน	นักจัดการงานทั่วไป	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

มีหน้าที่: ดังนี้

1. จัดทำแบบสอบถามประเมินการประชุม
2. เก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล
3. รายงานผลการประเมินเสนอคณะกรรมการ

คณะกรรมการฝ่ายลงทะเบียน

นางรพีพร มณีวรรณ	นักจัดการงานทั่วไป	ประธานกรรมการ
นางฤดี แสงเดือนฉาย	นักวิชาการศึกษา	กรรมการ

นางสาวธิดารัตน์ วรจักร	นักวิชาการศึกษา	กรรมการ
นางสาวแพรทอง ประจักษ์โก	นักวิชาการศึกษา	กรรมการ
นายชาคริต เลแก้ว	นิสิต	กรรมการ
นายไชยวัฒน์ ซาฮาด	นิสิต	กรรมการ
นายเมฆนรินทร์ ชูกริส	นิสิต	กรรมการ
นายอาหนนท์ ภูษา	นิสิต	กรรมการ
นางสาวกัณติชา เกตตรา	นิสิต	กรรมการ
นางสาวกรรณิการ์ เจนถูกใจ	นิสิต	กรรมการ
นางสาวศรียุญา โพธิ์ศรี	นิสิต	กรรมการ
นางสาวชนิศา โพธิ์ศรี	นิสิต	กรรมการ
นางสาววิรังรอง ทาปลัด	นิสิต	กรรมการ
นางสาวอรดี ดอนหันรักษา	นิสิต	กรรมการ
นางสาวรุ่งนภา โยนต์ัน	นักจัดการงานทั่วไป	กรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่ ดังนี้

1. จัดทำรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมให้พร้อมก่อนวันประชุมวิชาการ
2. รับผิดชอบการลงทะเบียนในวันประชุม
3. จัดเตรียมป้ายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม
4. มอบของชำร่วยให้กับผู้ทรงคุณวุฒิ / ผู้เข้าร่วมงาน ในขณะลงทะเบียน

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป จนกว่าจะสิ้นสุดโครงการ

สั่ง ณ วันที่ 26 เดือนมีนาคม พ.ศ. 2567

(พระราชพัฒน์วัชรบัณฑิต, รศ.ดร.)

รองอธิการบดีวิทยาเขตขอนแก่น ปฏิบัติหน้าที่แทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

